

AMATÉRSKÁ — 2013

Scéna

1

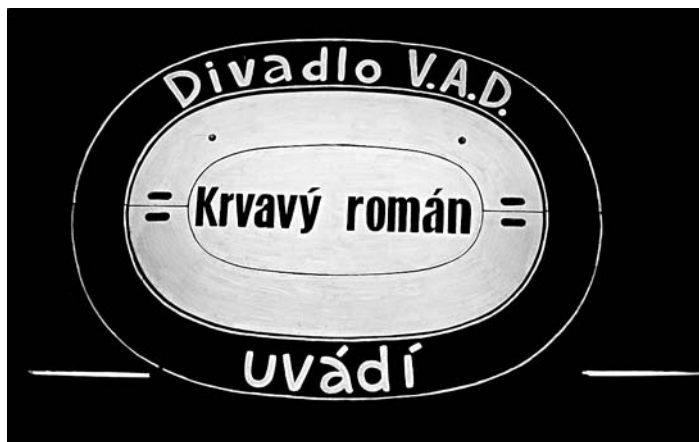
59. ročník dvouměsíčníku
pro otázky amatérského divadla
a uměleckého přednesu

Ikony a celebrity v letu století
Dělejte scénografii, ne jenom dekorace
Dramatik Petr Kolečko začínal jako amatér

Divadlo V.A.D.

8× foto Michal Drtina

↑ Divadlo V. A. D. Kladno – Krvavý román

Již klasický ovál V. A. D. se před zraky diváků mění v jednotlivé prvky, z kterých jsou budovány scénické obrazy. Inscenaci si nenechte ujít jako tip na zajímavé scénografické řešení.

Úvodník

Kultura je veřejný zájem, a ten je třeba zorganizovat

„Nesnažte se prosazovat individuální zájmy, nevedte mezi sebou spory, nepřesvědčujte přesvědčené. Snažte se spojit, vytvořit zastřešující organizaci a společnými silami tlačte na politickou garnituru, aby vytvořila potřebné struktury, které zajistí kulturu, umění a uměleckému vzdělávání ekonomickou stabilitu ze státních zdrojů. Po zkušenostech, kterými jsme si v Německu prošli, není možné takovou stabilitu zajistit ze soukromých zdrojů. A v neposlední řadě se naučte kulturu prezentovat jako ekonomický prostor.“

Zhruba takové poselství nám předal prezident německé Rady pro kulturu a předseda Institutu pro vzdělávání a kulturu Max Fusch na konferenci *Impulzy pro umělecké vzdělávání*, která se uskutečnila 27. února 2013 v Praze.

Když si s odstupem několika dní sumarizuji jednotlivé příspěvky českých a německých diskutérů, uvědomuji si, jak velké jsou rozdíly v Česku a v Německu v pohledu na kulturu.

Konferenci, která byla určena pro zájemce vzdělávacího sektoru z oblasti umění a kultury veřejnoprávních, soukromých a nevládních institucí z České republiky i z Německa, se jako červená nit proplétalo téma řevnivosti. Téma soupeření mezi jednotlivými lidmi ve společnosti a především mezi jednotlivými skupinami působícími v oblasti kultury. Tedy mezi divadelníky, tanečníky, hudebníky, fotografy a filmaři, mezi profesionály a amatéry, mezi pedagogy a žáky... Řevnivosti, která vzniká nejenom z nedostatku financí, ale především z nedostatku komunikace, z nedostatku tolerance a nadhledu.

V diskusních příspěvcích i v odpoledních diskusních skupinách bylo velice znatelné, jak se naše české uvažování tříští na prezentaci jednotlivostí a nemá potřebu fúze, tedy slučování, splynutí do jednoho celku. Jak se v Česku prezentují unikátní a silné umělecké komunity, které

však neumí dojít ke spojení a k vytvoření společenského tlaku, což vede k jejich snadnému rozdělení a postavení se proti sobě.

Když se dva hádají, třetí se směje. Tím třetím bývají většinou politici na radnicích, krajích nebo ministerstvu. Což nám ostatně dokázalo v poslední době ministerstvo kultury, které teprve pod tlakem dokázalo ve svém rozpočtu najít sto milionů korun na podporu živého umění. A to je po proklamacích, že peníze nejsou, v jiném slova smyslu, také umění. Jenom mi na jazyku zůstává otázka, kam by tyto nalezené peníze šly v případě, že by se nikdo neozval.

Uvedený způsob přeskupování finančních zdrojů na ministerstvu kultury je přesnou ukázkou toho, co v Německu dělat nemusí. Pro nás z toho plyne poučení, že bychom při vytváření tlaku měli jít dál. Nenechávat konání na jednotlivých iniciativách, v tomto případě na iniciativě Zachraňte kulturu 2013, ale spojit své síly ve všech úrovních – v obcích i regionech, mezi profesionály i amatéry a napříč všemi uměleckými obory. Vytvořit silného partnera, který bude neustále hájit naše společné zájmy.

Jak na konferenci řekl Max Fusch: „Politická garnitura podporuje to, co je ve veřejném zájmu. Proto musíte všichni společně jasně prezentovat, že kultura veřejný zájem je. Ale nezapomínejte, že řevnivost mezi těmi „dole“ a těmi „nahore“ není možná. Je třeba vytvářet tlak těch „zezdola“ a získat podporu těch „nahore“. To se samo nestane. Veřejný zájem musíte zorganizovat. Udělejte to.“

Michal Drtina

„Civilizovaná společnost potřebuje kulturu a umění stejně jako vědu jako zdroj vědění a kreativity.“ (A. Klammer)

Z obsahu

Horní Bříza – město kultury	2
Pavel Mainzer	
Škola jako centrum vzdělanosti a kultury	3
Michal Drtina	
Do Sokolova se vrátilo loutkové divadlo	6
Michal Drtina	
Divadlo pro loutkáře i činoherce	7
Michal Drtina	
Z druhého břehu	12
Jan Císař	
Ad Mýty a chiméry Jiráskova Hronova	13
Petr Christov	
Reakce na článek Jiráskův Hronov zralý k inovaci – nebo k resuscitaci?	15
Jan Šotkovský	
Celebrity v letu století	16
Jana Soprová	
Chcete-li být	18
Vladimír Fekar	
Jsem proti spořádaným poměrům v prasečinci	18
Josef Ptáček	
Kde jsou ty hvězdy, ty ikony, ty celebrity...	19
Alexandr Gregar	
Mít prostor dělat prostor	21
Zuzana Pitnerová	
Dělejte scénografii, ne jenom dekorace	24
Kamil Bělohávek	
Přehlídky a festivaly 2013	25
přehled po krajích	
Divadelní svět se zaměří na divadlo a hudbu	34
Ondřej Chalupský	
O Václava z Václavova	35
Petr Toman	
Ochotnické divadlo profesionálů	37
Luděk Horký	
Vychovávat a vzdělávat divadlem! Ale jak?	38
Kamila Kostřicová	
Stojí za přečtení	41
Pavlaína Schejbalová	
Časopis Loutkář završil oslavy a nyní mu hrozí zánik	42
www.loutkar.eu	
Aby se české amatérské divadlo rozvíjelo co nejsvobodněji	44
Milan Strotzer	
Nejaktivnější rok DS Tyl Slaná	49
Radek Šmíd	
Kroměřížští ochotníci připravují nové premiéry	49
Marcela Kořínková	
Sedlčanský zkouší Noc na Karlštejně	50
-red-	
Vodní družstvo uvádějí rybníček ochotníci	51
-red-	
Ministerstvo našlo cestu, jak zvýšit množství peněz na živé umění	52
-md-	

Horní Bříza – město kultury

O téměř dva roky předběhla Horní Bříza svoji sousední metropoli, Plzeň. Zatímco Plzeňští zastupitelé neustále tápali a stavbu svého nového divadla odkládali, v Horní Bříze se k tomu postavili čelem. Ano, v Horní Bříze proběhlo v sobotu 2. února 2013 otevření nového divadla. Dovolte mi malé srovnání těchto dvou kulturních stánků (pomineme-li fakt, že to plzeňské ještě nestojí).

Velikost hlediště

V Plzni zeje na místě divadla velká díra, v Horní Bříze zeje na dveřích pozvání na další akci.

Hornobřízké má asi 80 míst. Pro obec s přibližně 4 500 obyvateli vychází jedno místo v hledišti na necelých 60 obyvatel. To pro 170 tisícovou Plzeň a uvažované kapacitě 650 míst vychází jedno místo na 260 obyvatel. Dovolím si tvrdit, že tento ukazatel vychází příznivěji pro Horní Břízu, i kdyby se sečetly kapacity všech plzeňských divadel dohromady.

Náklady na divadlo

Uvažované (nikoli konečné) náklady na nové divadlo v metropoli Plzeň jsou 818 milionů Kč – tedy 1,25 milionu na jedno místo v hledišti. Při této matematice naši zastupitelé ušetřili pěkných sto milionů korun. Náklady na jedno místo v našem divadélku vychází na zhruba tři a půl tisíce korun.

Realizace

Zatímco v Plzni zeje na místě budoucího divadla velká díra, v Horní Bříze toho času zeje na dveřích pozvání na další kulturní akci.

A tak dále, a tak dále...

Doufám, že ti, co dočetli až sem, pochopili lehkou nadsázku. Opravdu nelze srovnávat nesrovnatelné. V Plzni se jedná o obrovský projekt „na zelené louce“ sloužící desetitisícům obyvatel z celého regionu, kdežto v Horní Bříze šlo „jen“ o úpravu stávajících prostor v základní škole, které budou poskytovat zábavu a kulturní využití zejména pro místní obyvatele. A ono o to srovnání vlastně ani vůbec nešlo. Důležité je si uvědomit podstatu. Tím, že byl tento prostor v obci vybudován, dá-

vají investoři (město a základní škola) signál, že jim není lhostejné, jak obyvatelé tráví volný čas, a že mají zájem o rozvíjení a prezentování kultivovaných aktivit na svém území. To, jakou formou nebo jaké finanční prostředky je možné v dnešní nelehké době vynaložit, je věc podružná.

My, členové divadelního spolku Osada, jsme opravdu upřímně rádi, že tento projekt dospěl až ke zdárnému cíli. Velice rádi jsme spolupracovali při plánování technických úprav a jsme potěšeni, že to budeme právě my, kteří pomohou tuto scénu oficiálně otevřít. Přejeme novému divadélku bohaté využití a spoustu spokojených účinkujících a diváků.

Pavel Mainzer

člen divadelního spolku OSADA

↑ Sál divadla v Horní Bříze před začátkem představení. Foto Michal Drtina

Škola jako centrum vzdělanosti a kultury

Předchozí článek zveřejněný v internetové podobě Amatérské scény byl impulsem k redakčnímu výletu. Před odpoledním slavnostním představením Osadaček jsem si v budově školy z roku 1931, kterou projektoval Hanuš Zápál, považovaný za nejvýznamnější osobnost západočeské funkcionalistické architektury 20. století, povídal nejenom se starostou města Vojtěchem Šedivcem a ředitelem základní školy Ladislavem Čásou, ale také s členy divadelního spolku Osada Renátou Michálkovou a Michalem Nágrem.

Hornobřížský Semafor

Pane řediteli, jakou cestou se dospělo k tomu, že se takový sál postaví právě ve škole?

Ladislav Čása (LČ): Podle mě by škola měla být centrem vzdělanosti, kultury a osvěty nejen pro žáky, ale i pro širokou veřejnost. To se snažím prosazovat od chvíle, kdy jsem nastoupil do funkce. Takže kromě toho, že se žáci školy věnují dostatečně estetické výchově při vyučování, tak při škole pracují různá občanská sdružení, která naplňují volnočasové aktivity dětí, ale i dospělých. Od loňského roku máme v Horní Bříze středisko volného času, které rozvíjí bohatou zájmovou činnost, takže stavba sálu byla přirozeným vyústěním a při dnešní příležitosti máme možnost dát do užívání bývalou aulu, kterou jsme předělali na jevištní sál pro malé jevištní formy. Takový hornobřížský „Semafor“.

Vybudován byl v aule?

LČ: V prostorách, kde se nyní nacházíme, byly dříve dvě učebny. V roce 1996 jejich spojením vznikl poměrně veliký prostor, kterému jsme začali říkat aula. Do ní se nyní vešlo jeviště i hlediště pro osmdesát diváků.

Pane starosto, vaše obec má zhruba 4 500 obyvatel, spadáte tedy do kategorie obcí, které do nedávna měly nejhorší daňové příjmy. Jak se ve vašem rozpočtu našly peníze pro takovou rekonstrukci?

Vojtěch Šedivec (VŠ): Náklady na rekonstrukci jsme neřešili v jednom roce, ale rozložili je do tří let. Každý rok jsme do rekonstrukce dali zhruba sto padesát tisíc.

Pane řediteli, říkal jste, že sál je určen nejenom pro školu, ale zejména pro mimoškolní aktivity.

LČ: Ano, přímo při škole funguje několik občanských sdružení, které pracují s dětmi i dospělými. Před časem jsme zde založili občanské sdružení, které jsme nazvali Betula Viridis, bříza zelená, které organizuje kulturní zájezdy, výstavy, rukodělné činnosti

spolupráci se spolky, které sdružují dospělé. Například tu máme skvělého učitele přírodopisu, pana učitele Brantlíka, který zde má chovatelský kroužek a jednou za rok, ve spolupráci se Svazem chovatelů, zde uspořádají výstavu. Na tu poslední přišlo osm set návštěvníků.

Ve škole máme i uzavřený televizní okruh s vlastní střížnou. Pracuje

↑ Pohádka Kašpárek a Kopřivka divadelního spolku Osadaček. Foto Michal Drtina

a podobně. Činnost by se dala připočítat dřívejší osvětové besedě. Střechu nad hlavou zde našlo i sdružení přátel hudby. V budově sídlí i pobočka ZUŠ Kralovice, která zde má hudební a taneční obor. Dramatický obor zde zastupuje Osadaček, což je dorostenecká frakce spolku Osada.

Ve škole máme bohatou vlastní zájmovou činnost a řada akcí je ve

zde mediální kroužek, který vydává iReport a v neposlední řadě dlouhodobě spolupracujeme s francouzským městem Villeneuve sur Yonne, s kterým pořádáme vzájemné výměnné akce mezi kulturními spolky i základní školou.

Také zde děláme různé přednášky pro veřejnost, například o optice, atomové energii, vesmíru, atp.

.....
Také zde děláme různé přednášky pro veřejnost, například o optice, atomové energii, vesmíru, atp.
.....

Podpora města

Ve městě máte kulturní dům, sokolovnu, sportovní areál. Jak se vám daří jejich údržba?

VŠ: V první řadě musím říct, že sokolovna patří Sokolům, ale město se snaží s její údržbou pomoci. V kulturním domě je sál pro více než tři sta diváků, takže menší akce se tam úplně ztrácí.

pronajat a nájemce nám ročně do městské pokladny odvede zhruba 170 tisíc korun bez daně. V letošním však roce stojíme před rozhodnutím, jak s tímto domem naložíme dál. Provozování těchto objektů je velice složité. Objekt je náš, takže ho v současné době udržujeme po stavební stránce, režijní náklady hradí nájemce.

strany města. Ve škole se topí tak jako tak, takže činností spolků se náklady nějak zásadně nezvyšují.

Pane starosto, funguje ve vašem městě taková podpora i pro sportovní kluby a spolky?

VŠ: Samozřejmě funguje. V loňském roce se dostavěly hokejbalové šatny u hřiště, které má velice dobrý povrch. Podařilo se to díky dotaci ministerstva školství a tělovýchovy v hodnotě jeden a půl milionu korun. Dokončili jsme také fotbalové hřiště s umělým povrchem. Z toho vidíte, že se snažíme, aby zázemí pro sport bylo co nejlepší.

Víte, v městech, jako je to naše, kde byl průmysl, který nyní neexistuje, vznikl problém. Mnoho lidí do práce dojíždí. V našem případě do Plzně. Z města se tak stala pouze noclehárna. Proto se město snaží finančně podporovat co nejvíce akcí a organizovat je ve vzájemné spolupráci města, příspěvkových organizací města a občanských sdružení. Chceme, aby se lidé měli kde setkávat, aby si měli kde popovídat. Prostě se snažíme dávat lidem dohromady.

Má vaše město nějaký grantový systém na podporu kulturních a sportovních aktivit?

VŠ: Takový systém nemáme, finanční podporu rozdělujeme na základě jednotlivých požadavků, které každoročně soustředíme a po vzájemné diskusi rozhodneme. V podpoře mají samozřejmě přednost aktivity podporující děti a mládež.

Ochotníci pomáhají

Zástupci občanského sdružení Osada, kteří nás doprovází, jsou ředitelka spolku Renáta Michálková a herec divadelního spolku Osada Michal Nágl.

Čím váš divadelní spolek pomohl při výstavbě?

Renáta Michálková (RM): Naše sdružení bylo takovým poradním orgánem. Radili jsme při výběru divadelní techniky, aby splňovala požadavky nejen pro divadlo, ale i pro ostatní akce. Funkčnost prostoru jeviště nám pomáhal navrhnout scénograf plzeňského divadla Alfa Ivan Nesveda. Vymyslel pro nás multifunkční řešení systému výkrytů na jevišti a také barevnost divadelního sálu.

↑ Pohádka Kašpárek a Kopřivka divadelního spolku Osadáček. Foto Michal Drtina

Udržovat ho však musíme, je to náš majetek, ale především v regionu Plzeň-sever je to poslední kulturní dům, který je vhodný pro větší akce, jako jsou taneční, plesy a podobně. Ve škole se snažíme vytvořit podmínky pro práci různých spolků a vytvořili jsme zde menší prostor pro přednášky, koncerty a zázemí různým sdružením.

Kulturní dům patřil dříve keramickým závodům?

VŠ: Kulturní dům byl před lety bezúplatně převeden na město a největší problémy nám dělal únik tepla. Roční náklady na topení byly zhruba 350 tisíc korun. V loňském roce jsme na všech veřejných budovách kromě školy vyměnili okna. Na tuto akci nám byla poskytnuta bezúročná půjčka od Evropské centrální banky, takže například náklady na topení v kulturním domě poklesly zhruba o čtvrtinu.

Město dům provozuje prostřednictvím své příspěvkové organizace?

VŠ: V současné době je kulturní dům

Vraťme se však do školy. Využili jste na rekonstrukci sálu nějaký dotační program?

VŠ: Škola je příspěvková organizace, která buď hospodáří se ztrátou, nebo se zlepšeným hospodářským výsledkem. Pokud takový výsledek je, rozhoduje zřizovatel, jak se s ním naloží. V daném případě jsme našli pochopení v zastupitelstvu a hospodářský výsledek se ukládal do rezervního fondu školy a prostředky následně byly využity právě na tuto renovaci.

Pane řediteli, budou muset občanská sdružení platit za využívání těchto prostor?

LČ: Jak jsem říkal, snažíme se, aby škola byla centrem vzdělanosti, takže tomu je přizpůsoben i nájem. Vybíráme pouze symbolický. Například folklórní soubor platí za vystoupení sto korun, divadelníci pět set. Samozřejmě bychom mohli sdružením vyměřit tržní nájem, ale já i vedení města tento postup chápeme jako finanční podporu neziskovým organizacím ze

.....
Funkčnost prostoru
jeviště nám pomáhal
navrhnout scénograf
plzeňského divadla
Alfa Ivan Nesveda.
.....

Co jste připravili k dnešnímu slavnostnímu zahájení provozu divadla?

Michal Nágl (MN): Oba soubory, jak Osada, tak Osadáček, což jsou dorostenci našeho souboru, připravily po jedné inscenaci. Juniorský soubor odpolední pohádku Jaroslava Koloděje Kašpárek a Kopřivka, seniorský soubor večerní inscenaci Monsieur Amédée autora Alaina Reynauda Fourtona. Součástí večera bude i malé pohoštění a prohlídka divadla.

Jak dlouho funguje Osadáček?

MN: Osadáček vznikl před pěti lety jako dětský soubor našich dětí a jejich kamarádů. Dnes jsou z nich už junioři, ale název jim zůstal.

A Osada?

RM: Osada letos v prosinci oslaví osmnáct let, takže tento divadelní sál bereme jako první dárek k naší plnoletosti. Další oslavy chystáme na září. Michal Nágl vymyslel, že uspořádáme putovní výstavu fotografií, která bude průřezem osmnácti let našeho působení. K tomu chceme vydat i knihu o našem spolku. Vše vyvrcholí osadním balem, kam pozveme všechny současné i minulé členy Osady a její přátele.

Jezdí váš divadelní spolek na nějaké postupové přehlídky?

MN: Dlouho jsme postupovým přehlídkám nemohli přijít na chuť, protože v začátcích jsme s velkým nadšením vyjeli na přehlídku do Žlutic. Tam jsme dostali co proto, takže jsme poté víc než deset let na žádnou takovou přehlídku nejeli. Znovu jsme se odvážili až na Žlutické divadelní léto v roce 2008. Měli jsme tehdy v repertoáru inscenaci Johna Patrika *Pohled, a budeš udiven*, kterou jsme na přehlídku přihlásili. Eva Zajícová zde získala čestné uznání za ztvárnění postavy Honey Wainwrightové a Anna Chmelíková cenu za ztvárnění postavy Causy Durdleové. V roce 2010 jsme s inscenací Érica-Emannuela Schmitta *Hotel mezi dvěma světy* ve Žluticích uspěli a získali nominaci na Krakonošův divadelní podzim a také cenu za scénu a kostýmy, Eva Zajícová hereckou cenu za roli Marie Martinové a tři čestná uznání, Pavel Mainzer za roli Juliána Portala, Milan Sobotka za roli Mága Rádžapura a Renáta Michálková za roli Doktora S. Ve

Vysokém jsme pak získali dvě herecké ceny. Eva Zajícová za roli Marie Martinové a Milan Sobotka za roli Mága Rádžapura. Po těchto úspěších jsme účasti v přehlídkách přišli na chuť a nyní se snažíme vše, co vytvoříme, do přehlídek přihlásit. Tedy Osada jezdí do Žlutic a Osadáček na Radnického dráčka. A přehlídky nás baví.

Kolikrát do roka hrajete?

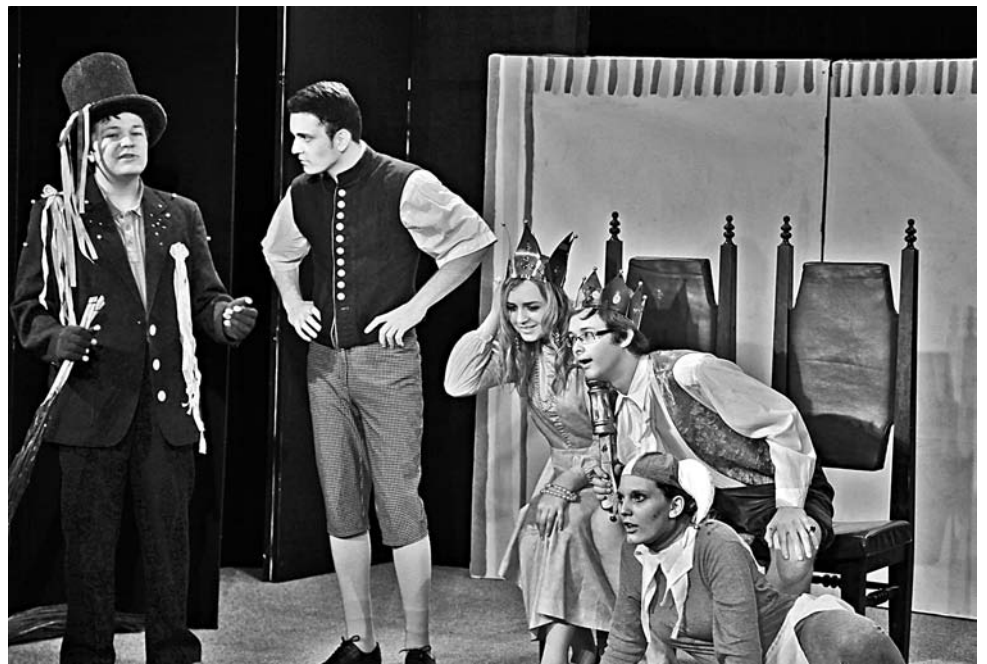
RM: Osada má do roka kolem dvaceti repríz, takže to je dvakrát až třikrát do měsíce. V Horní Bříže hrajeme dvakrát do roka a zbytek odehrajeme v okolních obcích.

MN: Dříve režíroval celý soubor, ale nyní máme svého režiséra Pavla Palána. Spolupracuje s námi pouze při přípravě inscenací, kterou nám vysvětlí a připraví celou koncepci.

S jakými problémy se potýká amatérský soubor na Plzeňsku?

RM: V současné době je to vlastně režie, protože pan režisér se už cítí vyčerpan a další inscenaci s námi dělat nechce. Jinak, ale to asi mají všechny soubory, je problémem čas. Lidé jsou hodně vytížení, takže sejit se v jeden den a v jednu hodinu bývá oříšek. Jinak nás netrápí nic. Spolupráce s městem je výborná, zájem

.....
Osada letos v prosinci oslaví osmnáct let, takže tento divadelní sál bereme jako první dárek k naší plnoletosti.
.....

↑ Pohádka Kašpárek a Kopřivka divadelního spolku Osadáček. Foto Michal Drtina

Jako výměnná představení?

MN: To bohužel ne, protože v okolí moc souborů není, a hlavně do dnešního dne jsme neměli potřebný sál a pro kulturní dům bychom nenašli tolik diváků.

Kolik členů má váš spolek a jak často zkoušíte?

RM: V současné době máme čtrnáct členů a osmnáct členů Osadáčku. Takže jsme se poměrně rozrostli. Dlouho jsme byli spíš komornější soubor. Když připravujeme hru, zkoušíme dvakrát týdně. Po premiéře hrajeme tak často, že nepotřebujeme ani „oprašovačky“.

Máte režiséra, nebo režíruje celý soubor?

diváků dobrý. Musím tímto pochválit pana starostu, který je velice nakloněn změnám, stejně tak ředitel školy. Ten je svým přístupem oporou všem spolkům, které zde působí.

Říkáte, že podpora od města je výborná. Co si pod tím máme představit?

RM: Máme tu skvělé zázemí, takže máme kde skladovat kulisy, máme kde zkoušet, dostatečnou finanční podporu od města. Město se nám snaží vyjít vstříc ve všem, co potřebujeme, my se zase snažíme městu pomoci při pořádání veřejných akcí, takže je spolupráce vzájemně výhodná a myslím, že je to ve městě i vidět.

Michal Drtina

Do Sokolova se vrátilo loutkové divadlo

Loutky v Sokolově měly tradici, která byla na mnoho let přerušena. S koncem ledna se loutkové divadlo do Sokolova vrací. Za necelý milion korun dalo město přestavět bývalou jídelnu v Hornickém domě, a vznikl tak prostor s klasickým loutkovým divadlem, který je využitelný pro dětská představení i další akce. V době, která kultuře nepřeje, jde o čin úctyhodný.

.....
Loutkové divadlo se
budovalo se záměrem,
že se tu bude hrát
minimálně každou
poslední neděli
v měsíci představení
pro děti.
.....

„Loutkové divadlo mělo v sokolovském Hornickém domě dlouholetou tradici. Bývalo v prostoru dnešního baru Štola v suterénu Hornického domu, ale pro novou scénu jsme zvolili nepoužívanou jídelnu. Úpravy spočívaly ve vybudování kovové konstrukce pro loutkáře a jejich zázemí, ale i v kompletní rekonstrukci světel, položení nové podlahy, vymalování a úpravě toalet pro děti. Prostor je řešen tak, že se dá využít i pro jiné společenské akce, například v době maturitních plesů a podobně,“ řekl nám ředitel Městského domu kultury Sokolov Jan Picka.

„Pokud se nebude konat představení, prostor jeviště loutkové scény zakrývá koláž, kterou pro Městský dům kultury vytvořila učitelka ze sokolovské základní umělecké školy. Protože je budova památkově chráněná, při úpravách jsme vycházeli ze

studie rekonstrukce interiérů, která byla zpracovaná, ale nakonec se ne-realizovala,“ dodal Picka.

Při premiéře inscenace Kašpárkova dobrodružství v podání loutkářské sekce sokolovského Divadla bez zákulisí, které se uskutečnilo 27. ledna 2013 u příležitosti otevření nově vybudovaného sálu, jsem si povídal s režisérem činoherního souboru Martinem Volným a vedoucí loutkářské sekce Danou Telínovou, která je hlavním hybatelem loutkářského souboru

Co vás vedlo k prosazování obnovy loutkové scény v kulturním domě?

Dana Telínová (DT): Chtěli jsme oživit původní tradici loutkového divadla v Sokolově a souznění jsme našli u současného ředitele kulturního domu, který pochopil, že její vybudová-

ní bude přínosné pro kulturní dům a především pro malé diváky.

Dnešní premiéra je i premiérou nově vybudované loutkové scény?

Martin Volný (MV): Ano, dnes bylo loutkové divadlo slavnostně otevřeno pohádkou Kašpárkova dobrodružství v podání loutkářské sekce sokolovského Divadla bez zákulisí. Vlastně jsme z důvodu velkého zájmu uvedli dvě představení této inscenace.

Kolik loutkových her máte na repertoáru?

DT: Zatím pouze dvě, ale věřím, že si brzy vytvoříme širší repertoár. Soubor je plný začátečníků, takže se musíme moc učit. Vodit i mluvit. Zkoušíme intenzivně dvakrát týdně dvě hodiny.

Má váš soubor nějaké povinnosti ke kulturnímu domu?

MV: Loutkové divadlo se budovalo se záměrem, že se tu bude hrát minimálně každou poslední neděli v měsíci představení pro děti. Naše divadlo se zavázalo k tomu, že pomůže kulturnímu domu s naplněním programu buď vlastní činností, nebo zprostředkováním kontaktů na jiné soubory hrající pro děti.

Myslíme si, že o možnost zahrát si zde bude zájem i mezi amatérskými loutkářskými soubory v okolí. Amatérské divadlo všichni děláme proto, abychom hráli, a loutkové divadlo bylo vybudováno proto, aby se v něm hrálo.

Jste především činoherní soubor. Jak jste se dostali k loutkám?

DT: Před několika lety jsme si chtěli zahrát loutkovou pohádku, takže se nechala vyrobit sada loutek, kterou vytvořil Jaroslav Koloděj, draka nám

↑ Loutkové divadlo v Sokolově. Foto Michal Drtina

vyřezal amatérský řezbář z Nejdku, vytvořili jsme si přenosnou loutkovou scénu a nastudovali pohádku.

Takže dnes jste nehráli s loutkami poprvé?

DT: V tomto složení jsme hráli poprvé, ale já hrávala loutkové divadlo do dvaceti pěti let, pak loutkové divadlo v Sokolově skončilo a já začala hrát v činoherním souboru. Před deseti lety jsme přišli s nápadem oživit loutkové divadlo. Nyní máme konečně klasickou loutkovou scénu a věřím, že se nám podaří navázat na přerušenu loutkářskou tradici.

Jaká je návštěvnost představení vašeho souboru?

MV: V zásadě máme vždy plno. Snažíme se dělat dobré divadlo, lidé to už vědí a zvykli si na nás chodit stejně jako na známá jména profesionálních umělců. Ve městě má soubor asi tisíc věrných diváků, pro které hrajeme a kteří na naše představení vždycky přijdou.

DT: Viděl jste sám. Dnešní dvě vyprodaná představení loutkové pohádky potvrzují, že na naše divadlo sokolovští chodí.

Jakou mají kapacitu divadelní sály?

MV: Pro naše představení prodáváme

204 vstupenek, i když sál pro činohru má kapacitu 350 míst. Většinou máme premiéru a dvě reprízy zcela vyprodané.

DT: Loutkové divadlo má šedesát míst, ale dají se přidat přístavky.

Vy jste, paní Telínová, režisérkou loutkářské části souboru?

DT: Nejenom režisérkou. V loutkářské sekci je nás zatím málo, takže každý musí dělat víc věcí. Já v této chvíli režisuji, hraji a upravuji původní texty, protože v originální verzi se dnes hrát nedají.

Pomáhal vám někdo v úplném začátku?

DT: Vlastně ne. Vše, co jsme vytvořili, bylo na základě mých vzpomínek z dob, kdy jsem loutkové divadlo hrála. Zkoušení i dokončování je náročné. Ještě musíme dodělat prostor pro ukládání loutek a kulís. Také se hodně trápíme s vahadly u loutek. Ty, co máme, nejsou nejlepší.

A nehledali jste pomoc u souborů, které loutkové divadlo hrají již delší dobu?

DT: V okolí jsou amatérské loutkářské soubory například v Březové nebo Habartově. Vedou je zkušené loutkáři. Ale my jsme zatím vše vytvářeli

↑ Loutkové představení Kašpárkova dobrodružství. Foto Michal Drtina

tak rychle, že jsme nestačili nic jiného než nastudovat představení. Věřím, že časem najdeme společnou řeč i čas nechat si poradit.

Co váš soubor chystá?

DT: V této chvíli hledáme nového výtvarníka. Máme patnáct padesáticentimetrových marionet a potřebovali bychom rozšířit fundus pro další pohádky. Autor, který vyráběl tuto sadu loutek, zemřel. Věřím, že najdeme někoho, kdo nám pomůže loutky do další inscenace dodělat v podobném duchu, a naši malí diváci se dočkají v brzké době nových pohádek.

Michal Drtina

.....
Dvě vyprodaná představení loutkové pohádky potvrzují, že na naše divadlo sokolovští chodí.
.....

Divadlo pro loutkáře i činoherce

Město Bystřice (německy Bistritz nebo Bistritz bei Beneschau) najdete sedm kilometrů severně od Benešova. Počátkem roku 2012 zde žilo 4 335 obyvatel. Město má bohatou historii i kulturní tradici, a to i ochotnického divadla. V současné době zde působí čtyři amatérské soubory, které koncem října dostaly do užívání nový divadelní sál. O rekonstrukci za několik milionů korun, jsem si v únoru povídal se starostou města Danielem Štěpánkem, majitelem stavební firmy a bývalým radním Petrem Šachem a s šéfredaktorem Hlasu Bystřice a divadelníkem Pavlem Němcem.

Jak se povede, že se ve městě, které nemá ani pět tisíc obyvatel, najdou peníze na rekonstrukci divadelního sálu?

Daniel Štěpánek (DŠ): V našem městě je poměrně velká divadelní tradice, jak loutkářská, tak činoherní. Na rekonstrukci sálu jsme získali dotaci ze stře- dočeského fondu rozvoje obcí a měst, takže nebyla zcela hrazena z rozpočtu obce. Celkové náklady na rekonstrukci

byly necelých pět milionů korun. Dota- ce byla tři miliony devět set tisíc korun. Asi nejpodstatnější je, že Bystřičtí jsou příznivci kultury. Máme tady čtyři ama- térské soubory, dva divadelní festivaly. Město prostě divadlem žije.

Takže platí, když se říká, že všechno je v lidech?

DŠ: Samozřejmě, je to v lidech a o li-

dech, kteří v obci žijí. V anketě se obyvatelé Bystřice vyjádřili k mož- nosti rekonstrukce kladně, takže radnice měla v jejich názoru oporu.

Pavel Němec (PN): A také je to hod- ně o lidech, kteří na radnici jsou.

Petr Šach (PŠ): A o lidech, kterým se podaří získat dotační titul. Ten pře- stavbu odstartoval. Bez něho by se celá stavba těžko prosazovala.

↑↑/↑ Na fotografiích je postup rekonstrukce sálu Foto Michal Dřtina

Divadelní sál je postaven v památkově chráněné budově?

DŠ: Jde o původní zájezdni hostinec U Jelena. Divadlo se zde hrálo už v roce 1874, ale dům však, zaplať pánbůh, není památkově chráněn.

Proč zaplať pánbůh?

PŠ: Protože by jistě nastaly komplikace a stavba by se časově protáhla a určitě i prodražila. I tak se na stavbě dělalo mnoho změn. Vlastně největším problémem bylo, že je celá budova kamenná, stěny nejsou rovné a pravé úhly neexistují. Například šikminy se podle vyměření dělat

nedaly, protože od pohledu vypadaly křivě. Nakonec se vše zarovnávalo opticky. Architekt Línek si sedl do hlediště a dělníci dělali korekce podle něho, tedy podle jeho oka.

V budově ale není pouze divadelní sál.

DŠ: Sídli zde ještě městská knihovna, pošta, jsou zde kanceláře, kavárna a divadelní klub.

Jaká je spolupráce divadelníků s městem?

DŠ: Z mého pohledu výborná. Loutkáři mají čtyři premiéry do roka a hrají jednou za měsíc.

Pavel Němec (PN): Hrají asi desetkrát ročně. Činoherní soubory připraví po jedné premiéře ročně, což jsou další čtyři inscenace v roce.

Činoherním souborům stačí tento malý sál?

DŠ: Činohra se většinou hrála U Hlaváčků, kde je sál pro víc než dvě stovky diváků, loutkové divadlo tady. Při rekonstrukci jsme se snažili, aby se jeviště upravilo pro hraní loutkových představení i komornější činohry.

PN: Lávka s loutkovým jevištěm je tak posuvná. Když se hrají loutky, vysune se loutkové jeviště i s lávkami dopředu. Při činohře se zasune za horizont. Není to ideální řešení, ale umožňuje větší využití sálu.

Platí ochotníci pronájem za užívání sálu?

DŠ: Ochotníci mají vše zdarma. Také dostávají příspěvek od města. Nedávno jsme nastavili nové dotační podmínky, takže se příspěvek odvíjí od počtu premiér, počtu představení, počtu zájezdů atp.

Takže máte dotační systém pro podporu občanských sdružení?

DŠ: Pro divadelní soubory využíváme zmíněný princip.

PN: Dřív dostávali všichni stejně, i když pracovali, nebo ne. Nyní dostane soubor fixní částku, pokud si o ni požádá, plus bonusy za premiéru, za přehlídky a zájezdy. Takže princip „kdo víc dělá, dostane větší příspěvek“. A také výtěžek ze vstupného zůstává souboru.

PŠ: Z mého podnikatelského pohledu není dobře, že z činnosti ochotníků město nic nemá. Ale jinak jsem spokojen, že se v Bystřici zase něco zlepšilo. A také jsem rád, že se na stavbě mohla podílet moje firma. Stavět jsme začali v srpnu a 27. října před posvěcením bylo divadlo slavnostně otevřeno.

Inspirovali jste se někde?

PN: Myšlenku přivezl Petr Šach. Viděl krásný sál v Sedlci-Prčicích, kde rekonstruoval kuchyni v místní škole.

PŠ: To je pravda, tam mají v roce 2010 rekonstruovaný divadelní sál v místní škole. Říkal jsem, že když mají pěkné divadlo tam, kde nejsou žádní ochotníci, musí být u nás také. S Pavlem jsme domluvili architekta Bouč-

.....
Lávka s loutkovým
jevištěm je posuvná.
Není to ideální řešení,
ale umožňuje větší
využití sálu.
.....

ka a snažili se vymyslet rekonstrukci našeho sálu. Pan architekt vymyslel onen zasouvací systém pro kombinaci činoherního a loutkového divadla.

Pane Šachu, vy jste příznivec loutkových, nebo činoherních ochotníků?

Petr Šach (PŠ): S loutkami jsem nikdy nehrál. Zkoušel jsem činohru, ale nešlo mi to, tak jsem toho včas nechal.

Odkdy se v Bystřici hraje loutkové divadlo?

DŠ: V Bystřici byl národní podnik Interiér a jeho zaměstnanci si po válce vytvořili loutkový soubor a vystavěli i tento sál, který zde vydržel od roku 1958.

Mají ochotníci i dětské soubory?

PN: Loutkáři mají mládežnický soubor a spolek Chodidlo také skupinu, která pracuje s dětmi. A v mateřském centru mají hodiny dramatické výchovy pro malé děti.

PŠ: Bohužel se nenavázalo na dětský divadelní soubor Plameňáček, který léta úspěšně existoval.

PN: To byl velmi dobrý soubor, jezdili jsme každoročně na národní recitační přehlídku. Plameňáček vedl můj táta Ludvík Němec, který si z něho postupně doplňoval soubor dospělých.

DŠ: Plameňáček pracoval několik desetiletí. Od konce padesátých až do konce osmdesátých let minulého století.¹

Říkali jste, že v Bystřici fungují čtyři divadelní soubory?

PN: Ano. V Bystřických je zakódované amatérské divadlo. Dalo by se říct, že skoro v každé rodině je někdo, kdo se někdy stoupl na divadelní prkna.

DŠ: I já jsem divadlo hrával. Ale nutno říct, že herci mezi jednotlivými soubory prostupují, že různě hostují a také zde hrají herci z jiných měst.

PN: To je pravda, například v mém souboru hrají lidé z Prahy, z Libochovic. Třeba můj soubor je velmi malý a já si půjčuju herce z jiných souborů. Tady na hostování herců nejsou zvyklí a mají strach, ale věřím, že časem přijdou na to, že hostování má své výhody.

Konkurují si nějak soubory?

DŠ: Já myslím, že ne.

PN: To je pravda, protože každý soubor dělá svůj specifický druh divadla.

Divadelní soubor Ludvíka Němce Bystřice pod vedením Marie Neradové se zabývá činohrou pro dospělé a dětským divadlem. Divadlo CHODIDLO Bystřice, jehož vedoucí je Veronika Macková, hraje pohádky, které režíruje Marie Hrušková i činohru pro dospělé. Tu režírují

Vanda Pechová s Lenkou Fulínovou. V mnohaleté tradici loutkového divadla pokračuje loutkový soubor Kulíšek Bystřice. Hraje pohádky – tedy divadlo pro děti – a o režii se v něm stará Mirek Macháček. Soubor po svých „předcích“ zdědil klasické marionety na nitích. Na začátku divadelní sezóny 2011/2012 přibyl soubor Divadlo BANDA, který vedu, a my zase hrajeme pouze vlastní texty.

Fungují v Bystřici kromě divadelníků i jiné spolky?

DŠ: Jsou zde samozřejmě hasiči, sportovci, myslivci, chovatelé, zahrádkáři, včelaři, Červený kříž. Domnívám se, že spolkový život je zde velmi bohatý. A taktéž i v dvaceti šesti osadách, které pod Bystřici spadají. Poměrně velkou činnost má mateřské centrum Kulíšek, které pracuje s dětmi, mládeží i dospělými.

PŠ: Je to sice občanské sdružení, ale opět ho zcela financuje město.

DŠ: Ano, poskytujeme jim bezplatně prostory a poskytujeme příspěvek na činnost.

Kulturu podporujete, ale jak jste na tom s podporou sportu?

DŠ: Pro sport zde máme velmi pěknou sportovní halu, stadion a jsme také zřizovateli letiště Benešov. Ze sportu zde máme poměrně aktivní a dobré lukostřelce. Oddíl má několik mistrů republiky.

Daří se vám realizovat ještě jiné investiční akce?

DŠ: Letošní rok počítáme s přístavbou školy a školky. Musíme dokončit novou úpravu vody pro Bystřici a reaktivovat skládku.

PŠ: Ty necelé dva miliony korun, kterými se spolupodílela obec na rekonstrukci divadelního sálu, nebyla žádná páteční akce. Obec hospodářší s rozpočtem skoro sedmdesát miliónů korun a v loňském roce se kromě divadla dělalo zateplení obecního domu, nové dětské hřiště, úprava vozovky před školou, vybudovalo se centrum volnočasových aktivit na stadionu a tak dále. Což je na obec, která má zhruba 4 200 obyvatel poměrně dost aktivit.

Jaké jsou vaše další plány s tímto domem?

DŠ: Do budoucna bychom chtěli přemístit knihovnu do přízemí a modernizovat ji. Tím se uvolní prostory v patře a máme připravenou studii na půdu, kde by mohly vzniknout zkušebny a prostory pro kostýmy a dekorace a možná zbyde i na malou dílnu.

PN: Co se týká divadla, tak já bych byl hrozně rád, aby se zde vytvořilo jakési centrum pro okolní ochotníky. V okolí je mnoho souborů, ale vůbec se neznají.

PŠ: Například v Popovicích je jedna členka souboru, kterou bych rád poznal. Takže souhlasím s Petrem, že bychom se měli vzájemně poznávat.

Michal Drtina

.....
Zmíněné dva miliony korun, kterými se spolupodílela obec na rekonstrukci divadelního sálu, nebyla žádná páteční akce města.
.....

Poznámka pod čarou

1 Ludvík Němec

Učitel Základní devítileté školy v Bystřici u Benešova, dlouholetý herec, režisér a člen ÚV SČDO. Zásadně se zasloužil o vysokou úroveň inscenací bystřického souboru a pomáhal i v jiných souborech. Působil jako organizátor, porotce a konzultant a pro svůj krásný zvukový hlas a výbornou dikci byl oblíbeným spílkem významných setkání. Byl vedoucí divadelního souboru SZK (Interiér), působil zde od roku 1964. V loutkářském souboru LS INTERIER působil už od 1957. V 60. letech založil divadlo poezie v dětském souboru PLAMEŇÁČEK. V 50. a 60. letech minulého století byl vynikajícím recitátorem. Stal se třikrát vítězem Wolkrova Prostějova, pracoval v Divadle poezie. Byl zakládajícím členem SČDO.

zdroj: Databáze českého amatérského divadla, www.amaterskedivadlo.cz

Divadelní sál při Základní škole Sedlec-Prčice

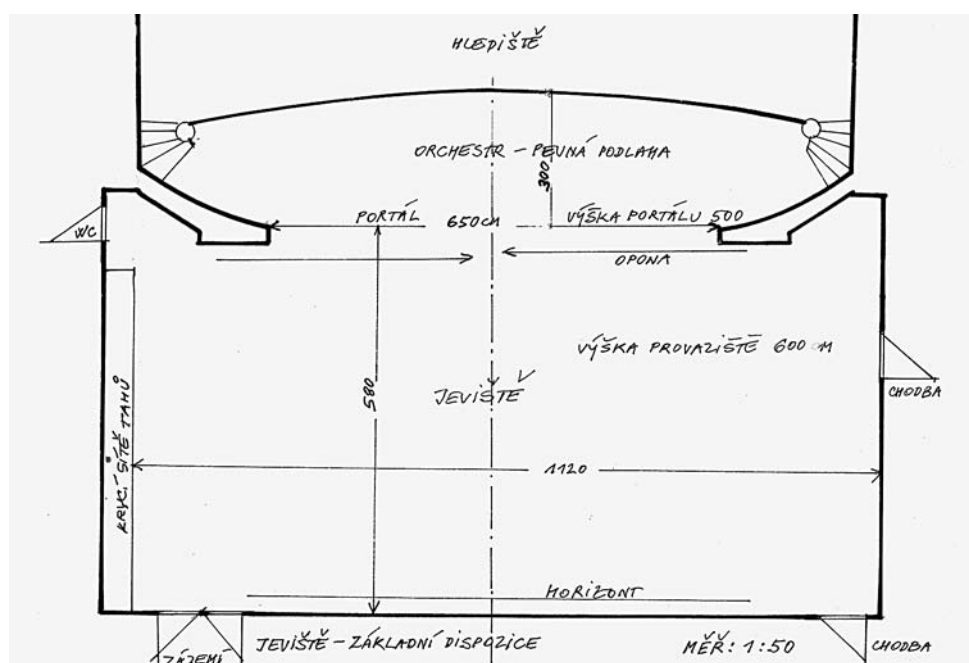
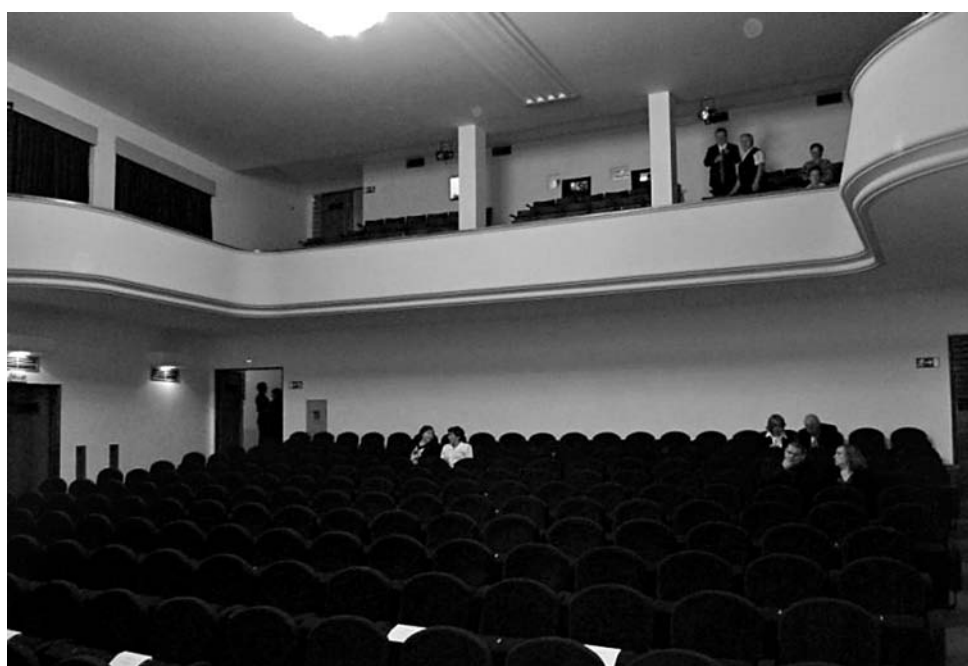
V první polovině roku 2010 proběhla generální rekonstrukce vnitřních prostor divadelního sálu při Základní škole a Mateřské škole Sedlec-Prčice.

Rekonstrukci umožnila dotace z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy a na základě vyhraného výběrového řízení ji provedla firma WD LUX – Petr Voříšek. Sál byl předán do užívání 25. června 2010.

Kulturní sál je vybaven novými sedačkami, které divákům a posluchačům umožní lepší prožití kulturního zážitku, a novým kobercem v hledišti. Výměny se dočkala i osvětlovací a ozvučovací technika, látkové vybavení jeviště a tzv. jevištní tahy, které jsou důležitou součástí technologie divadelní scény a umožňují umísťování kulís při divadelních vystoupeních.

Sál při sedlecké základní škole je po rekonstrukci důstojným kulturním stánkem, který může přivítat amatérské i profesionální divadelní a hudební soubory.

www.sedlec-prcice.cz

↑↑ Pohled do hlediště divadla

↑ Plán jeviště divadla. 2x foto MÚ Sedlec Prčice

Třista padesát miliónů studentskému divadlu

Janáčkova akademie múzických umění (JAMU) dokončila v říjnu loňského roku stavbu nové divadelní budovy v centru Brna. Moderně vybavené Divadlo na Orlí slouží především adeptům opery a muzikálu, kteří se vzdělávají na brněnské akademii. Celkové náklady na stavbu a vybavení přesáhly 343 milionů korun.

Divadlo na Orlí představuje největší rozvojový projekt JAMU v posledních letech. Jeho význam podle představitelů školy spočívá hlavně v kvalitním vybavení. Umožňuje studentům pracovat s nejmodernějšími divadelními, zvukovými a světelnými technologiemi. Budova vyrostla v proluce v Orlí ulici, která vznikla při bombardování za druhé světové války.

O divadle

Divadlo na Orlí/Hudebně-dramatická laboratoř JAMU je novou divadelní scénou Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Vzniklo v něm špičkově vybavené pracoviště v oblasti jevištních technologií, tj. především zvukových a světelných, které umožňuje studentům připravovat se na profesionální kariéru v prostředí odpovídajícím současným světovým trendům. Slouží především studentskému hudebnímu divadlu, tedy opeře a muzikálu, kromě studentů a pedagogů JAMU budou s Divadlem na Orlí spolupracovat umělci z profesionálních scén. Dosavadní scéna JAMU – Divadelní studio Marta – je v současné době jedno z nejnavštěvovanějších divadel malé formy v Brně, ročně se v něm vystřídá cca šest tisíc diváků, v Divadle na Orlí se předpokládá návštěvnost vyšší. Kromě využití školními aktivitami lze jednotlivé prostory divadla pronajmout ke komerčním účelům.

Prostory

Divadlo na Orlí disponuje variabilním divadelním sálem, je navržen jako víceúčelový prostor s jevištěm, orchestřištěm a provazištěm, ve kterém je možné pomocí pohyblivých částí postavit klasické

kukátkové divadlo, ale je také možné prostorové řešení, které mění poměr velikosti jeviště a hlediště a umožňuje středové hraní. Technologie je instalována tak, aby uměla na tyto alternativy reagovat. Umožňuje vytvořit podlahu sálu v jedné rovině se scénou (možno využít i pro jiné účely než představení, např. konference aj.) a hrací prostor stejně jako prostředí hlediště umístit a omezeně obsloužit ve kterémkoliv místě. Celková plocha sálu je 21 × 12 m, výška: 6,5 m, podrobnější popis najdete na webu. Celková kapacita je, v závislosti na prostorovém uspořádání, 150 osob.

V suterénu se nachází nahrávací studio, které je realizováno jako betonový blok pružně uložený ve dvou podlažích budovy, proto je vliv rušivých zvuků minimální. Studio má akusticky příznivý půdorys a některé akustické vlastnosti jsou variabilní. Všechny nahrávací technologie jsou odděleny, jednak v místnosti hudební režie a dále v technologických místnostech. Technologie v nahrávacím studiu je koncipována jako duální, s možností nahrávat přes klasický analogový mixážní pult, nebo přímo do nahrávacího počítačového programu. Oba způsoby lze používat současně. Plánuje se především nahrávání a zpracování v systému ProTools na počítačích Apple Mac Pro, jsou ale k dispozici i systémy Steinberg Cubase/Nuendo.

Jedinečnou součástí nahrávacího studia jsou špičkové hudební nástroje, od křídla přes legendární nástroje Moog a Hammond, špičkové koncertní harfy až po moderní softwarová řešení, jako je Vienna Symphonic Library. Kromě divadelního sálu a nahrávací-

↑↑↑ Divadlo Na Orlí. Vnější pohled.

↑↑ Divadlo Na Orlí. Zkušebna.

↑ Divadlo Na Orlí disponuje variabilním divadelním sálem.

Foto 3× <http://divadlonaorli.jamu.cz>

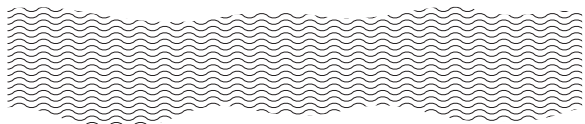
ho studia divadlo disponuje třemi zkušebnami, korepetitovnou, příslušným zázemím (4 šatny pro sólisty a sbor), pokladnou a foyerem u pokladny a před divadelním sálem, v kterém je rovněž šatna na odkládání kabátů pro diváky. Ke společenskému setkání je k dispozici vinárna v historických sklepech a kavárna s krytou zahrádkou

s celkovou kapacitou až 150 osob při otevření zahrádky. Kuchyně pro oba dva prostory umožňuje přípravu teplých i studených jídel, místnosti jsou vybavené dvěma rozlehlými bary.

Zároveň je možné pro společenské setkání po akcích využít i prostor foyer s rychlým bufetem.

Celé divadlo je bezbariérové s možným čtyřiašestihodinovým provozem.

<http://divadlonaorli.jamu.cz/>
upravil –md-

Z druhého břehu

Z druhého břehu se zřejmě mnohé jeví jinak. 24. ledna jsem si na nové premiéře Divadla Kámen znovu potvrdil, že tenhle soubor je záležitost vskutku nad míru výjimečná. Výhled na řeku Labe – tak se jmenuje to nové představení Divadla Kámen – samozřejmě pokračuje v poetice, kterou souboru „naordinoval“ Petr Macháček. Jenže s jistým – pro mne až nečekaným – rozdílem: Program praví, že tentokrát je Petr Macháček jen autorem scénáře, zatímco úprava (předpokládám, že úprava toho scénáře), režie a scénografie je dílem M. J. Švejdy, j. h. Myslím, že se tahle spolupráce vyplatila. Švejda poetice Divadla Kámen rozumí znamenitě; jako by nikdy v divadle nedělal nic jiného, jako by byl v Divadle Kámen kmenovým režisérem, nikoliv hostem. Vytvořil scénický tvar v duchu, stylu, poetice, které jsou pro Kámen příznačné, charakteristické. Leč: na druhé straně je tu přece jenom někdo zvenku, někdo, kdo není s textem od začátku autorsky bytostně srostlý, kdo si musí vytvářet z jeho podnětů svou osobitou scénickou představu, hledat své scénické řešení; tedy někdo, kdo se pohybuje mimo autorské divadlo, jímž Kámen, pokud režíruje Macháček, je. Švejda je v tomto případě režisérem, jakého vyprodukovalo a jakého nadále vyžaduje divadlo inscenace. Najednou je proto v té poetice, kterou, jak už jsem řekl, Švejda perfektně umí, přítomné – jakoby skryté, ale přece jen znatelně – cosi navíc. Dodává jí to jakési pevnější kontury. To, co ji tvoří, vystupuje s apelativností, naléhavostí

do popředí. Pro někoho je to možná na škodu, neboť to také znamená zvětšení, posílení těch tolikrát kritizovaných a kaceřovaných rysů macháčekovské poetiky, pro niž byl, je a bude Kámen pro mnohé obtížně stravitelným soustem; dost často přímo nestravitelným.

Pro mne to na škodu není. Naopak. Uvědomil jsem si totiž jasně, co Kámen v našem divadle představuje. Píšu záměrně v našem divadle, nikoliv v divadle **amatérském**. I když zajisté tohle určení institucionálního zařazení Divadla Kámen do celku našeho divadelnictví nemůže a nesmí chybět. Tady zřejmě začíná ten můj pohled z druhého břehu. Prošel jsem si v duchu od toho 24. ledna všechny inscenace, všechna představení, všechny soubory, které jsem v poslední době viděl, a zkoumal jsem, kolik z nich s takovou cílevědomostí a s takovými nepochybnými výsledky – ta poslední premiéra Divadla Kámen takovým výsledkem opravdu je – operuje soustavně na poli zkoumajícím možnosti činohry v údobí divadla po moderně.

Protože poetika Divadla Kámen je ve své podstatě, v klíčových rozhodujících materiálech a výrazových prostředcích zakotvena hluboce a nevýratně v divadle, které mluví – což je základ toho divadelního druhu, jenž byl v češtině nazván činohrou. Mohl bych například v tomto místě velmi dlouho rozebírat podobu řeči v Macháčekových scénických tvarech; ukázat na to, že je maximálně zdůrazněna její performativní funkce, která utváří a formuje skuteč-

nost. Nepopisuje, nevykládá a také není dialogem, v němž postavy jednájí a působí na sebe. Tohle je jedná z velmi zásadních odchylek, jimiž se řeč činohry v Divadle Kámen liší od řeči v jiných činoherních představeních. Ale pořád je to činohra, v níž slovo je východiskem a základem.

Těch odchylek pramenících z jiného nezvyklého zacházení s materiály činohry je v poetice Divadla Kámen mnoho, z nich roste scénický tvar, před nímž velká část diváků stojí bezradně, nechápavě – někdy až znechuceně. Je to docela pocho-pitelné, Divadlo Kámen je divadlem, jehož představením se musí přijít na chuť, diváci se mu musí učit porozumět. Chápu rovněž, že se to někdo nenaučí nikdy. A ani nechce. Ale to neznamená, že bychom si neměli uvědomovat, že Divadlo Kámen je dnes jedním z mála amatérských divadel, které mohou naprosto seriózně přispět do diskursu o možnostech činohry v přítomnosti a budoucnosti. Dokonce si nejsem jistý, zda to není jediné amatérské divadlo tohoto typu.

Z druhého břehu se mně to prostě jeví tak, že je nesmírně dobře, že Kámen existuje, že tím prokazuje jednu z vlastností amatérského divadla, která je sice vzácná, ale je v něm trvale uložena: to jest možnost dělat to, co je naší výpovědí o světě způsobem, jenž je pro nás jediné možné a navíc nás těší. V závorce následuje malá digrese, odbočka, kterou lze přeskochit. (Způsob, jímž Divadlo Kámen vypovídá, je také jiný, než jsme v činohře zvyklí. Tam je výpověď drtivou většinou zřetelná, jasné a přímé

.....
Řeč činohry v Divadle
Kámen se liší od řeči
v jiných činoherních
představeních. Ale
pořád je to činohra.
.....

označení, pojmenování nějaké skutečnosti – ať už se o té skutečnosti mluví, nebo se vizuálně předvádí. V poetice Divadla Kámen je to funkce, která prochází vertikálně celým scénickým tvarem a zakládá existenci všech jeho součástí. Tady prostě nelze použít takové pojmy jako třeba reference, značící odkazování, poukazování na nějakou jasně pojmenovanou realitu. Omlouvám se těm, kdo tuto odbočku četli, ale chtěl jsem ještě alespoň trochu demonstrovat, v čem je Kámen tak jiný a tak obtížně vnímatelný i reflektovatelný.)

Jsem přesvědčený, že Divadlo Kámen má dnes v amatérském divadle jedinečné místo, které bychom při všech výhradách měli vysoce oceňovat. Jenže: tohle místo získalo a získává cestami, které ani v nejmenším neodpovídají té popularitě, jíž se dnes říká celebrita. V mém mládí se říkalo kapacita, což vyjadřovalo kvalitu někoho, kdo měl díky svému konání, znalostem i dovednostem postavení, jež mu zároveň dodalo autoritu. Dnes je celebritou někdo, kdo získá vřelý hlas tím, že je vidět, že jeho činění jakéhokoliv druhu dochází ohlasu u širokého okruhu příjemců,

recipientů. To Divadlo Kámen z důvodů, o nichž byla v této úvaze řeč a jichž je ještě více, asi nikdy nedosáhne. I když z jiných důvodů, o nichž jsem psal především, by klidně – názíráno z druhého břehu – tou celebritou být mohlo.

Nedá se ovšem pro tuto chvíli nic dělat, zůstane jenom kapacitou. Pro mne to ovšem váží neskonale víc. Zaplať bůh, že je právě jen tou kapacitou.

Jan Císař
teatrolog a pedagog

Ad Mýty a chiméry Jiráskova Hronova

Jiráskův Hronov vyvolal v poslední době vlny vášně – a to převážně mezi divadelníky, kteří se hlásí k „tradiční“ či noherní linii amatérského divadla. Dovolím si však podotknout, že JH zároveň zjevně vyvolává i jistou formu nostalgické amnézie, která se upíná k chimérám, které – dle mého – možná ani nikdy neexistovaly. A rozhodně nebyly při životě v posledních dvou desetiletích.

↑ Bílé divadlo Ostrava – Zde na ostrém okraji života (Postele). Foto Ivo Mičkal

Chiméra první

Ano, Jiráskův Hronov býval (ale připomeňme, že tato éra vzala za své na přelomu osmdesátých a devadesátých let, ne-li dokonce o něco dříve!) vrcholnou přehlídkou výhradně činoherního divadla – s omezeným pro-

gramem, s jiným systémem výběru, v určitých obdobích navíc poplatný dobovým ideologiím. Je proto dobré při úvahách o jeho možných současných podobách vycházet z předpokladu, že v posledních dvou dekadách – tedy v období, kam sahá paměť většiny současných frekventantů

i návštěvníků, kteří jsou zpravidla narozeni v posledních dekadách 20. století – JH (vždy) byl/je mezidruhovou přehlídkou, na níž se setkávaly/setkávají inscenace různých druhů a žánrů, které prošly soutěžními strukturami skrze hodnocení odborných porot (složených z profesionálních i amatérských divadelníků, divadelních kritiků či univerzitních pedagogů) na úrovni národních a regionálních přehlídek a festivalů.

Chiméra druhá

Ačkoli je programová skladba JH tvořena na základě souboru inscenací vyhodnocených v rámci porot jednotlivých národních druhových přehlídek, není (a snad ani nemůže být) výběrový systém dokonalý a zcela spravedlivý, a tudíž nejedna výtečná inscenace může zůstat v nižších patrech (tj. regionálních a národních) patrech „postupového pavouka“ a v programu JH se neobjeví. V souladu s propozicemi a nastavenými pravidly se v něm

.....
Výběrový systém
není dokonalý a zcela
spravedlivý, a tudíž
nejedna výtečná
inscenace může zůstat
v nižších patrech.
.....

Jiráskův Hronov je tradiční zavedenou značkou, která však přes udržování jistých tradic musí nutně respektovat průběžné změny a vývoj soudobého divadla i společnosti.

navíc ani objevit nemůže, neboť se nedostane ani do širšího výběru potenciálních účastníků JH, který je generován z inscenací doporučených, případně nominovaných porotami národních přehlídek. Jiráskův Hronov tak dlouhá léta nelze, dle mých letitých osobních zkušeností častého návštěvníka a posléze rovněž lektora regionálních a národních přehlídek, považovat za skutečný (jediný a jedinečný) vrchol současné amatérské (či snad lépe a oficiálněji „neprofesionální“) divadelní tvorby (viz též můj komentář v článku „Výběr z nejlepšího není vždy to nejlepší“ v AS 4/2011). Z vlastní zkušenosti dobře vím, že v posledních deseti, patnácti letech se mi obvykle dařilo zhlédnout více zajímavých inscenací (všeho druhu) na přehlídkách postupových, než jaké pak následně nabízel program JH.

Chiméra třetí

Divadlo (jako obecná kategorie umění) je v očích velké části publika a mnoha divadelníků častokrát stá le vnímáno pouze a omezeně prizmatem „tradiční činohry“. Ta sice statisticky může stále být možná nejčastěji provozovaným typem neprofesionálního divadla, nelze ale opomíjet ani další druhové a žánrové divadelní oblasti, které zaměstnávají velké množství amatérských divadelníků: zejména je zapotřebí vzít v potaz divadlo lout-

kové a rovněž velmi početné soubory, které můžeme nazývat studentskými (u nichž se navíc objevuje velmi široký žánrový rozptyl – od tradiční činohry po experimentální práci s pohybovým či loutkovým divadlem).

Při pohledu na aktivity a vystupování některých „činoherních“ amatérských divadelníků (a zejména jejich činovníků) rovněž zřetelně vysvítá jejich značná míra netolerance vůči jiným pohledům na divadlo a přetrvávající pocit jakéhosi „činoherního šovinismu“, který – dle mého přesvědčení – neprospívá ani profesionálnímu, ani amatérskému divadelnictví. V této souvislosti stojí za připomenutí, že v žádné jiné oblasti amatérského divadla nevyvolalo nedávné zrušení statutu přímých nominací na úrovni regionálních přehlídek takovou nevoli jako právě mezi představiteli a zástupci činoherní (a hudební) kategorie, ač se přitom jednalo o dílčí a v mnoha ohledech prospěšnou techniku. Jako by osobní zájmy či institucionální záklusní aktivity některých amatérských divadelních aktivistů převažovaly nad vnímáním neprofesionálních divadelních aktivit jako celku.

Chiméra čtvrtá

Jiráskův Hronov je tradiční zavedenou značkou, která však přes udržování

jistých tradic musí nutně respektovat průběžné změny a vývoj soudobého divadla i společnosti. Podobně jako se zásadně projeví polistopadové změny též v systému a struktuře neprofesionálního amatérského divadelnictví, zdá se být nezbytné, aby se v současné době i Jiráskův Hronov dokázal stát festivalem pro 21. století, který si v sobě ponese hrdou tradici a zároveň bude odrážet rozmanitost současné podoby neprofesionálních divadelních aktivit. Ty přitom nejsou zdaleka pouze činoherní, stejně jako nejsou spjaty s žádným dalším konkrétním proudem divadla.

Jiráskův Hronov by měl být festivalem pro všechny, kdo se zajímají o (amatérské) divadlo, a nabídnout jim reprezentativní pohled na aktuální produkci amatérských divadelníků v mnoha různých podobách, které dnešní divadlo nabízí. A navzdory nedávným rozohněným vášním si dovolím konstatovat, že programová skladba posledních dvou ročníků JH (tj. 2011 a 2012) se z mého pohledu alespoň částečně k výše naznačenému ideálu blíží. Každý festival (jakéhokoli druhu) totiž potřebuje jasnou tvář – a tu má JH šanci najít, když se přestane utápět v marginálních půtkách a odváží se stát festivalem, který se přihlásí k tradici a zároveň bude mít odvahu se proměnit. K tomu je zapotřebí především vzájemná důvěra všech zúčastněných, ochota přiznat si, že divadlo není uniformní a monotematické, a chuť si vzájemně naslouchat a skutečně diskutovat – bez osobních invektiv a zákulisních intrik. Divadlo je totiž na komunikaci založeno. A bez vzájemné reciproční komunikace zkrátka nemůže fungovat ani jeho nejprestižnější vrcholná přehlídka.

Petr Christov
teatrolog a pedagog

↑ V.A.D. Kladno – Fe-érie o Kladně Foto Ivo Mičkal

Reakce na článek Jiráskův Hronov zralý k inovaci – nebo k resuscitaci?

Na článku Alexandra Gregara Jiráskův Hronov zralý k inovaci – nebo k resuscitaci? v poslední loňské Amatérské scéně mi vadí...

...neochota vyložit férově karty příznivce tzv. tradičního činoherního divadla a jeho většího proporčního zastoupení na JH (vyhýbavě obecně praví, že si to „lidé přejí“). „Pro divadelníky se program „žatvy“ začal podobat huspenině nabízející od všeho trochu, ale žádnou pořádnou flákotu. Sporadické chutné kousičky mají podobnou substanci jako doplňková drť rozemleté flaksy – ingredience nepoznáš podle významů, nanejvýš podle marketingové nálepky. Korunu tomu všemu nasadila letošní programová „pětka“, která tu směs namíchala podle své subjektivní chuti – ne všichni rádi pálivé.“ Co se za touto slovní ekvilibristikou skrývá, těžko tušit. Zřejmě jen stesk činoherního masožravce, kterému různé loutkové přílohy a alternativní oblohy ubírají místo pro poctivý kus řízku.

Takže pro pořádek. Ona „pětka“, která adresně nese za program JH zodpovědnost – na rozdíl od pana Gregara vítám tento odklon od systému kolektivní neodpovědnosti, jehož jsem se už posléze odmítal účastnit – vybrala z 34 inscenací nominovaných či doporučených z celostátních přehlídek 23 inscenací. (Z 12 inscenací nominovaných či doporučených ze tří podle mě nejvýznamnějších amatérských přehlídek – z Volyně, Písku a Chrudimi – jich bylo na Hronově 11.) Už z tohoto počtu a ještě více z prohlédnutí onoho seznamu k výběru je zřejmé, že manipulační prostor pro „subjektivní chuť“ komise je minimální. Soudím, že pan Gregar sám by stěží volil jinak než jen v akcentech.

Ad Volyně a tolik přetřásané „sehlání“ poroty – vyptával jsem se poměrně velkého počtu lidí, kteří byli

ve Volyni (nikoli v porotě), které z volyňských představení po jejich soudu mohlo a mělo být na JH. Všichni hovořili o týchž dvou, maximálně třech představeních (z nichž *Tři mušketýři* na JH nakonec byli). Zdá se tedy, že i kdyby se na Volyni objevila vůči činohře porota výrazně vstřícnější, dočkal by se pan Gregar na JH možná nějakého kousičku flákoty navíc, ale poctivá porce masa dle jeho představ by to beztak nebyla.

...suverenita, s níž píše: „Volyňská porota se rozhodla pro činohru je-

ce mohly být klidně nominovány ze Šrámkova Písku“, na druhé straně konstatuje, že na Písku jde dnes především „o jisté odnože činoherního divadla“. Takže stejně činohra, kam se člověk podívá. Z 19 představení hlavního programu JH jich podle mě bylo 10 činoherních – ovšem, jak mi napsal v jedné diskusi Michal Zahálka: „Jasně, ale bojím se, že z toho by Ti potenciální zastávce „klasického ochotnictva“ uznal z české sekce tak nanejvýš *Mikve* a *Mušketýry*.“ No jo, ale nejde pak především o to, že se představa onoho „klasického ochot-

.....
Z 19 představení
hlavního programu JH
jich podle mě bylo 10
činoherních.
.....

↑ Olomouc, Slovanský Týjatr – Maryša L.P. 2011. Foto Ivo Mičkal

dinou, kroměřížskou *Mikve*.“ V čem je probůh *Deus ex offo*, *Kleštěnec* z *pralesa* a *Uvařeno* „nečinoherní“? Na jedné straně si ostatně pan Gregar stěžuje, že z Volyně dorazila činohra jediná, že „další vyslané inscena-

nictva“ o tom, co činohra je, s její reálnou dnešní podobou příliš nekryje? Může taková (podle mě výtečně napsaná i inscenovaná) moderní činohra, jako je boskovická *Uvařeno*, za to, že na JH mají někteří pocit, že to

je divadlo poezie? A kdyby pod stejným tvarem, jako je *Deus ex offa*, byl jako autor místo Macháčka napsán Ionesco, taky by pan Gregar jednoznačně prohlásil, že to žádná činohra není, že to je jen „marketingová nálepka“?

.....
Činohra postupuje na
JH nejen z Volyně, ale
i ze Šrámkova Písku.x
.....

Že činohra postupuje na JH nejen z Volyně, ale i ze Šrámkova Písku, je dáno prostou věcí – vyprázdňeností škatulky „alternativní a experimentální“ a takřka naprostou absencí skutečného experimentu v českém amatérském divadle. Soubory se pak pro cestu na Piknik Volyně či ŠP rozhodují spíš podle vlastní chuti, zkušeností s tou či onou postupovou přehlídkou či vlastního pocitu, „jak moc jsou alternativní“.

...bohorovnost, s jakou bez jakýchkoli dalších argumentů prohlašuje, že Volyně selhala, Hronov potřebuje „nutné změny“, chybí mu „obecně vnímaná smysluplnost“, „ztratil in-

spirativnost“, s programovou radou se ukázalo, že „tudy cesta nevede“... Na závěr pak palba nejsilnější – JH se musí „vrátit k respektovanému festivalu, jehož podoba bude ovlivňovat, nikoli iritovat české amatérské divadlo.“ Pan Gregar zde promlouvá jako mluvčí velkého pomyslného celku a ataky silných slov nabízí jako vyslovení toho, „co přece všichni víme“. Inu, nevíme. Byl jsem na celém letošním JH, a hovoří-li pan Gregar o tom, že JH „přestal být kýmžným místem pozitivní komunikace a inspirace“, nechť mluvím sám za sebe. Já na sobě ani kolem sebe nic podobného nepozoroval.

...lehkost, s níž se případné otázky a problémy smetou ze stolu větou: „Argumenty časové, zda to lze tak rychle připravit, či morální, jak k tomu ta Volyně přijde, či dokonce, že se ztratí půvab „žatvy“, nejsou na místě.“ A je to. Až do mě příště ně-

kdo bude bušit argumenty, počkám si na pravou chvíli a pak mu klidně sdělím, že nejsou na místě a půdu na pivo. A bude to.

...sebevědomí, s nímž za větu: „Záleží jen na vstřícnosti, komunikativnosti, ochotě a řídicích schopnostech odpovědných.“, připojí svůj profesní životopis, aby nikoho z nás nenechal na pochybách, kdo by tím pravým odpovědným mohl být. Každý máme, pravda, hranici vkusu jinde, pro mě je tohle už pod čarou ponoru.

Jan Šotkovský
dramaturg

P. S. Nevím, jak pan Gregar a další členové iniciativy *Za Hronov činohernejší*, já absolvoval v posledních letech celou národní přehlídku činoherního divadla pětkrát a o tom, že bude pro JH tou pravou injekcí stran divácké atraktivnosti, mám značné pochybnosti. Ale jak myslíte.

IKONY A CELEBRITY – POJMY, JEJICHŽ OBSAH SE ROZPLÝVÁ NADUŽÍVÁNÍM. JAKÝ JE PŮVODNÍ A SOUČASNÝ VÝZNAM TĚCHTO SLOV A MÁ NĚJAKÝ ZVLÁŠTNÍ VÝZNAM V AMATÉRSKÉM DIVADLE?

Celebrity v letu století

Plynutí času se dnes zdá mnohem rychlejší než dříve. Je to především dravým vývojem komunikačních médií, kdy zpráva ve chvíli, kdy je vyslána, je už vlastně stará. Bleskurychle se můžeme spojit prakticky s každou částí zeměkoule. Hrnou se na nás zprávy podstatné i zcela nepodstatné, takže je obtížné rozlišovat jejich důležitost a trvalost. Tím dochází k určité devalvaci slov a významů. To, co kdysi bylo cizelováno a vylepšováno potulnými zpravodaji a zároveň umělci dlouhou dobu, se v informačním závalu nutně banalizuje, zjednodušuje. Slova se tak paradoxně stávají příčinou nedorozumění, protože v té rychlosti nabírají prvoplánové významy a získávají často zkreslený, mnohdy hanlivý nádech, aniž by za to mohla.

Původní smysl a význam

Právě mezi taková slova patří i celebrita, ikona či idol.

Zkusme se nejprve podívat na původní smysl a význam těchto slov.

Všechny mají velice staré kořeny, ale – jak už bylo řečeno – jejich významy se se změnou paradigmatu proměňují.

Idol, tedy zbožňovaná, uctívaná osoba či modla, se objevuje už od pravěku. Tehdy označovala lidi nebo věci,

obestřené tajemstvím. Mnohdy se jednalo o postavy bezmála či úplně fiktivní, vymyšlené jednotlivými kmeny, společenstvími či státními útvary, jejichž kult byl v zájmu komunity udržován a rozvíjen.

Celebrita se odvozuje od latinského podstatného jména *celebritas* znamenající množství, dav, ale zároveň francouzského *celebrite*, odvozeného rovněž z latinského slovesa *celebrar* (oslavovat, slavit).

Ikona je původně náboženský obraz užívaný v oblasti východního náboženství, tedy pravoslavné a řeckokatolické církve. Námětem ikon je vyobrazení Krista, bohorodičky a světů a výjevy z jejich života.

Kontext showbyznysu

Globalizací světa a především vlivem rozvoje informačních technologií a nejrůznějších médií, ale i proměnou vnímání světa (v souvislosti s politickým, společenským a kulturním

rozvojem) se tato slova transformovala. Významnou roli hrají dnes především v kontextu zábavního průmyslu (showbyznysu) a jeho marketingu. Nebudeme si zastírat, že tu jde především o obchodní artikl, na jehož prodejnosti se přizívuje množství dalších profesí (zpětně se momentální hodnota té či jiné celebrity v konkrétní době vyplácí i jim samotným). Kult celebrit právě v této zrychlené době je ovšem zároveň zbožím, které se nejrychleji „kazí“. Poptávka je velká a jí odpovídá i nabídka. Celebrity se vyrábějí jako na běžícím pásu prostřednictvím nejrůznějších uměleckých i neuměleckých soutěží a následné mediální masáže. Populárta je však věc nevyzpytatelná, stejně jako vkus lidí. Bleskový, nevidaný vzestup hvězd různých reality show a psychický tlak, který je na ně v této souvislosti vyvíjen, stejně jako rychlý pád do zapomnění, má často za následek tragédie.

Vnímání celebrit

Pohlédneme-li do historie, status celebrit z dnešního pohledu měli v nejstarších dobách bohové a jejich zástupci na zemi (v pravěku šamani, později církevní hodnostáři a vládcové různých úrovní). Zkrátka ti, jejichž život byl obyčejnému člověku vzdálený, nepochopitelný, a proto zajímavý. Logicky tedy vůči fiktivním bohům, ale i lidem, kteří získali určité posvěcení, panovala jakási posvátná úcta (spojená především s jejich bohatstvím a virtuálními či skutečnými schopnostmi, které přesahovaly běžné chápání). V souvislosti s tím se vytvářely příběhy – neboť člověk bez příběhu není zajímavý. Tak vznikaly legendy a mýty, které v sobě zahrnovaly jisté archetypální prvky, a zároveň jim fantazie zprostředkovatelů přidávala další a další zajímavé prvky.

Tato obecná pravidla vnímání celebrit platí dodnes (viz značně zkreslené příběhy prezentované v bulváru, polopravdy a drby), nicméně změny jsou v porovnání s minulostí velmi výrazné. V době, kdy se ztrácí v obecném měřítku význam náboženství a náboženských symbolů, se logicky přenášejí do běžného života a interpretací, které lidi zajímají. Neboť víra jako taková se neztratila, tvoří

podstatnou část vnitřního života lidí, a ztrácí-li se její náboženská podstata, je třeba vytvářet náhražky. Je tedy odvážné, do jisté míry polemické, ale i pravdivé tvrzení, že dnešní kult celebrit, jehož jsme svědky, vytváří náhradní svět (jinými slovy kýč). Zhusta se setkáváme s připodobňováním k již známému (a úspěšnému). Několik příkladů za všechny – nový Elvis, nová Marilyn, ale v našem malém měřítku třeba i Viewegh v sukničích...

Velmi často jsou pak celebrity, které se proměnily v ikony, či obecněji symboly nějaké doby, nějakého životního stylu, důvěrně nazývány křestním jménem (viz využití oné důvěrnosti ve volební kampani: Volte Karla!).

K rozvoji kultu celebrit došlo nejvýrazněji s rozvojem filmu (nejlidsvětším uměním, které mělo výrazně globální dosah). Kult hollywoodských hvězd, k němuž se vázalo bezmála královské zbožnění – viz červené koberce, nošení idolů na rukou, frenetické nakupování suvenýrů s jejich podobou či vysoká hodnota autentických předmětů, které patřily či patří konkrétní zbožňované osobnosti.

Osoba známá pro svou známost

Dnešní pojem celebrita definoval v 60. letech sociolog Daniel Boorstin (především v knize *America and the Image of Europe: Reflections on American Thought*). Napsal tuto definici: „*The celebrity is a person who is known for his well-knownness.*“ V překladu se jedná o takřka cirkusmanovskou definici: „*Celebrita je osoba, která je známa pro svou známost.*“ (srozumitelněji – osoba všeobecně známá svou popularitou, slávou a kvalitami, pro které je člověk uznáván). Naznačil tak základní paradox popularity a hvězdného kultu. Zeptáte-li se kohokoli, zda zná některé laureáty Nobelovy ceny (tedy lidi, kteří se v kontextu světové historie zasloužili o určitý pokrok), někteří si nevzpomenou vůbec a jiní po chvíli usilovného přemýšlení vypotí pár jmen. Zeptáte-li se ovšem na celebritu, každý si patrně na pár z nich vzpomene okamžitě. Přitom je jasné, že v tomto srovnání lidské a profesní

hodnoty nehrají zásadní roli. Celebrita je tedy záležitostí velmi časovou a podřízenou momentální módě, trendu, dobovému vkusu. Můžeme sice dlouze zkoumat, kdo se stává celebritou či v dlouhodobé perspektivě ikonou (tedy symbolem určité doby, životního stylu), nicméně podstata zrodu určitého kultu zůstává stále zahalena tajemstvím.

Dva příklady za všechny

Kdo by si pomyslel, že Gioconda, důstojná manželka jakéhosi florentského obchodníka z 16. století se na věky stane větší celebritou či ikonou než samotný její tvůrce Leonardo da Vinci. Přitom ta dáma neudělala nic jiného nežli to, že se nechala přemluvit milujícím manželem a na pár hodin poseděla s trochu rozpačitým nepřítomným úsměvem na tváři jako model. Učinila tak patrně k vůli manžela a jistě netušila, že se stane snad největší celebritou dějin. Mašinerie se však dala do pohybu. Jakkoli vědci zkoumali geniální malbu, v níž bylo zahrnuto mnoho novátorských postupů, dnes tato fakta zajímají málokoho mimo odborné kruhy. Nicméně jméno Mona Lisa zná dnes snad každé malé dítě. Stává se odkazem, symbolem tajemnosti, nejrůznější umělci vytvářejí její parodované podoby a jsou jí přičítány nejrůznější významy.

Druhý příklad se spojuje s bezprostřední současností. Brangelina, tedy americký hvězdný herecký pár Brad Pitt a Angelina Jolie. Dva krásní lidé s celkem banálním příběhem. V roce 2004 se tehdy ženatý Pitt při natáčení setkal s kráskou Angelinou a kolem jejich vztahu se začaly vytvářet legendy. Ocitli se pod drobnohledem paparazziů a každá zpráva o nich byla „vyvažována zlatem“. Po dva roky popírali svůj vztah, až v roce 2006 jej Angelina potvrdila v časopise *People*. Od té doby nezmizeli z dohledu médií a téměř každý jejich krok je dokonale zmapován. Nemůžeme však z jejich popularity vinit pouze média (ta jen odpovídají na poptávku). Průzkumy prokázaly, že na internetu nejvíce lidí hledá odkazy právě na tyto dva. Jsou zkrátka stále žádaní, až do doby, než se na-

.....
Kult celebrit právě
v této zrychlené době
je ovšem zároveň
zbožím.
.....

Facebook, přináší nový
fenomén tzv. (anti)
celebrit.

jde nějaké čerstvější sousto. Proč ale je pozornost soustředěna právě na ně? K jejich jménům se vážou kritéria úspěchu – krása, bohatství, úspěch, popularita. Ale takových lidí je v dnešním showbyznysu spousta. Proč tedy právě oni? Prostě asi proto, že umějí s popularitou zacházet a nabízejí stále nové příběhy, po kterých lidé lační. Podobně to umí Madonna, uměla to Marilyn Monroe, Elvis Presley či Michael Jackson. Všichni z nich umí něco víc než ostatní a nenápadně či nápadně jsou schopni to prodat, jít s kůží na trh. O těch, kterým se to nepodařilo, nevíme. Jsou zapomenuti, nebo nikdy nepoznání, ztraceni mezi „obyčejnými“ lidmi.

Fenomén současnosti

Dnešní doba však přispívá k tématu celebrit ještě jedním, značně paradoxním způsobem. Rozvoj internetu a snadná možnost natočit vlastní video, které je pak umístěno na YouTube či na Facebook, přináší nový fenomén tzv. (anti)celebrit. Příkladem za všechny budiž Zvědavý dotazník Natalie Saddness, v němž mladičká naivka odpovídá sama sobě na zcela banální otázky, a stává se tak do jisté míry dětinskou parodií na profesionálně zpracované rozhovory podobného typu. Na YouTube však má její klip registrováno přes 600 tisíc zhlédnutí! Podobným fenoménem nedávné doby se stala Anička Dajdou (dnes již zapomenutá

anticelebrita z tzv. hvězdné pěchoty Superstar), která svou naivitou spojenou s neobyčejným sebevědomím doslova fascinovala masy.

Z toho vyplývá, že celebritou se může v dnešním světě stát téměř kdokoli, kdo má k tomu odvalu. Někdy to vystačí na pár minut (pochybné) slávy. Ale kombinací tvrdé práce, vhodné sebepropagace kombinované s bouřlivým či nešťastným osobním životem (což jsou právě ty nejžádanější příběhy) to může celebrita dotáhnout až na dobovou ikonu, která symbolizuje životní styl určité epochy.

Jana Soprová
divadelní publicistka

Chcete-li být

Chcete-li být ikonou, je výhodné umřít.

Chcete-li být celebritou, je výhodné být hodně živý a šířit fámy.

Chcete-li být ikonou, je docela výhodné hodně, ale hodně systematicky pracovat a rozvíjet se.

Chcete-li být celebritou, nemusíte moc pracovat, ale je třeba využít příležitost ke zviditelnění, být všude tam, kde jsou kamery.

Chcete-li být ikonou, nemyslete pouze na přítomnost, ale mějte vizi do budoucna.

Chcete-li být celebritou, myslete pouze na přítomnost a vyždímejte z ní, co to dá. Nedopusťte, ať z vás někdo spustí oči.

Chcete-li být ikonou, formulujte precizně v oboru, jemuž se věnujete, a dávejte své věty do rámečku.

Chcete-li být celebritou, plácejte, co vás napadne, a zejména o tom, co vůbec nesouvisí s vaším oborem.

Chcete-li být ikonou, přemýšlejte, jak uvařit dobrou divadelní inscenaci.

Chcete-li být celebritou, vařte v televizi.

Vladimír Fekar
dramaturg

Jsem proti spořádaným poměrům v prasečinci

Nevím, co si s těmito pojmy počít, protože mne nezajímají a ve své profesii žádné takové postavy nevyhledávám.

Vlastně ani nevím, jak je vyhledat, podle jakého klíče je zvolit. Jsou mi totiž zcela ukradené.

Ti, co opravdu celebritami jsou, o tom neví a nikdy by se tímto názvem nechali oslovit. Existuje mnoho pracovitých, vzdělaných a chytrých lidí, o kterých se žádné noviny nikdy nezmíní, ale o těch, co nazpívali jednu písničku nebo natočili jeden film jsou plné

stránky a mnozí je mezi celebrity řadí. Já bych na to odpověděl s Bertoldem Brechtem: Jsem proti spořádaným poměrům v prasečinci.

Josef Ptáček
fotograf a pedagog

Kde jsou ty hvězdy, ty ikony, ty celebrity...

Nebýt osloven, abych napsal článku na téma ikony a celebrity, ani by mě nenapadlo, že by se těmito jevy měla nebo mohla zabírat Amatérská scéna. Vždyť, co jest celebrity? A co teprve ikona? Často se těmi pojmy zabíráme v dosti pejorativních souvislostech... Jenže, nasvíceno ohlasem nedávno skončené prezidentské volby, nepokládám to téma za úplně okrajové!

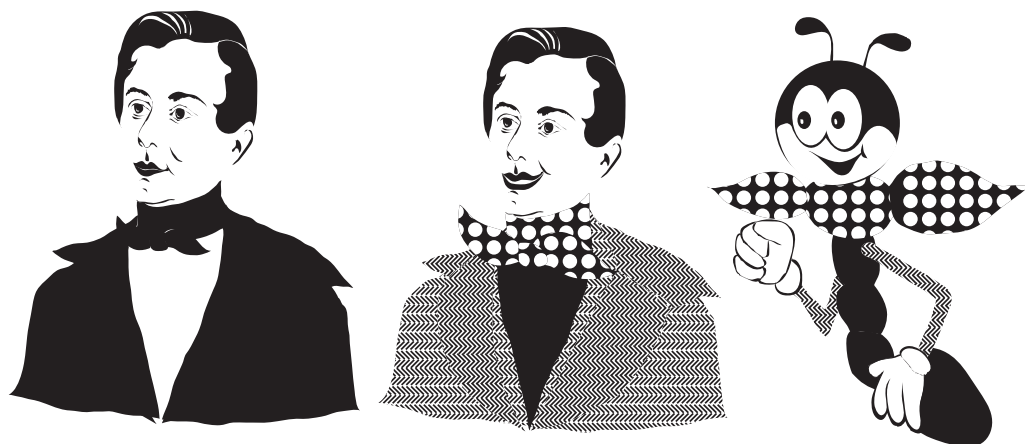
Po několik týdnů jsme prožívali „boj osobností“, v podstatě celebrit či ikon, které nám nějakým způsobem byly milé (či nemilé). V každém případě byli všichni kandidáti na hradního pána specifické a dokonce i „ikonické“ osobnosti. Ostatně tak se mohou pro různé skupiny lidí či pro určitý čas (či časy) představovat rozdílné vzory, tedy hodnoty či symboly, ikony, k nimž lze – nebo je třeba – vzhlížet. Že se právě Miloš Zeman stal ikonou jisté části naší společnosti a kníže Schwarzenberg zas jiné, to jen potvrzuje. Při troše škodolibosti bychom jednu stranu mohli označit třeba za milovníky ovaru, druhou za milovníky umění. Dokonce rozdělené hranicí, kterou je třeba bránit i zbraní, což historie nesčetně dokládá. Nálada na přelomu ledna to příznačně ilustrovala, naštěstí mírumilovně...

Ikona je v základním slova smyslu náboženský obraz (vyobrazení, portrét světce), dotýkaný, posvěcený. Známe to dobře z pravoslavných nebo řeckokatolických kostelů, třeba z dovolených v Řecku. Ikona je v podstatě obraz, k němuž vzhlížíme z nějakých vnitřních pohnutek a není důležité, zda ze správných či falešných. Takový obraz má vždy personifikovanou podobu – ikonou je proto jak Ježíš Kristus, tak Bill Gates, záleží na tom, kdo vzhlíží. Taký Hitler či Stalin, Mohamed, Leonardo da Vinci, Komenský nebo císařovna Sisi. Známe nesčetné módní, sportovní nebo umělecké ikony, historické i současné: určitě mezi ně patří Madonna, Naomi Campbell, Tereza Maxová, Jaromír Jágr nebo Marta Kubišová. Z těch legendárních nedáme dopustit třeba na Wericha, Kupku či Zátop-

ka, ale nějaká modelka z 50.–60. let nám už nic neříká, snad kromě Věry Chytilové, jejíž modelingovou minulost nám setřel ikonotvorný podíl na slávě nové vlny českého filmu. Ostatně, v současné době jsou ikonami spíše modelky než filozofové... Není ovšem pochyb, že ikona je či byla vždy mimořádnou osobností, která všechny nebo jistou část populace fascinuje svou jedinečností, již „abstrahovaným“ významem a specifickými osobnostními rysy blížícími se k maximě legendy, kterou si již

Kdo může být ikonou pro amatérského divadelníka? Josef Kajetán Tyl či Václav Kliment Klicpera? Uh! Při současném středoškolském vzdělání to často nevědí ani studenti vysokých uměleckých škol. Prof. Císař dává k dobrému bonmot: *Studente, napiši vám dostatečnou, pokud připustíte existenci jistého J. K. Tyla!* Vzpomínám, že v době mého mládí byli ikonami amatérského divadla např. Leoš Waletzský, slavný režisér a herec brněnského Dělnického divadla, nebo dnes slavný operní reži-

.....
Ikona je v základním
slova smyslu
náboženský obraz
(vyobrazení, portrét
světce), dotýkaný,
posvěcený.
.....

vlastně ani „nedovedeme představit“ jen jako pouhého člověka z masa a kostí. Platí jak obecně, tak uvnitř určitých lidských činností nebo snah – při jejich rozdílnosti bývá ovšem „ikonická“ hodnota osobnosti často nesrozumitelná jiné (nezainteresované) skupině.

sér Jozef Bednárík, který exceloval se svými ochotníky ze Zelenče. Jako skutečné ikony amatérského divadla těch let si připomínám např. i Pavla Boška, Jiřího Beneše, Zdeňka Pošívala, Jarmilu Drobnou, ale také třeba Josefa Vavříčku, kteří coby teoretici, praktici, ale i „metodici“ výrazně

.....
Sebescénování je
ostatně součástí
dnešního světa obecně.
Dnešní „hvězdný svět“
reklamy se neobejde
bez „tváře“ a už nestačí
jen „tělo“.
.....

ovlivnili několik generací moderního amatérského divadla. Současné generaci amatérských divadelníků už ta jména mnoho neříkají, ale ve své době byly osobnostmi zcela nepřehlédnutelnými. Dnešní takovou „ikonou“ je snad jen Milan Strotzer, pro užší okruh i Jiří Valenta apod. Lze některé z těchto osobností označit jako trvalé ikony amatérského divadla? Možná, že by mezi nimi neměly scházet mimořádné tvůrčí osobnosti, které amatérské divadlo výrazně ovlivňovaly v osmdesátých letech, např. i Petr Lébl, i Pavel Dostál, když ještě nebyl ministrem, ale autorem a hercem olomouckého amatérského studia. Určitě by mezi ně měl patřit i Rudolf Felzmann, Vláďa Valeš a další... Když si přehrávám film (svých) posledních padesáti let v amatérském divadle, zůstává v čele mého výběru jedinou ikonou amatérského divadla – s trvalým a nepřehlédnutelným místem – stále jen prof. Jan Císař... Čímž vlastně potvrzuji, že takové ikony jsou předmětem jistého názoru – zajímavá by byla anketa na toto téma, podobná té „kdo je největším Čechem“.

Jak je to ale s celebritymi? Je ikona zároveň celebrity? A má celebrity nějaký dlouhodobější význam, nebo je to jen záblesk, petarda, světlice, která rychle vzplane a stejně rychle vyhasíná? A může se stát celebrity ikonou? Všechno je možné. Na rozdíl od ikon, k nimž především vzhlížíme, se celebritymi rádi obklopujeme – nemusíme k nim nábožně vzhlížet, zato na ně spíše zíráme a jsme nadšeni, když na ně zírá i naše okolí. Je-li celebrity zároveň ikonou, pak ještě raději! Z nejrůznějších důvodů a při vybraných příležitostech se prostě rádi obklopujeme lidmi, kteří (podle nás) něco znamenají, jejichž přítomnost nám dělá dobře, a dokonce posiluje naši image, naše sebevědomí, naši vlastní důležitost. Obcování s celebritymi, tedy v podstatě mediálními konstrukty, je pro nás výhodné, jak pocitově, tak i materiálně! Významné osobnosti na našem štítě nebo v jeho blízkosti jsou přece skvělým marketingovým prostředkem. Např. zlepšují přístup k financování našich aktivit, posilují naše dobré jméno! Mít podporu naší grantové žádosti podepsanou známou osob-

ností, to je přece terno! Ale musí se umět s tím zacházet. Schwarzenbergův úspěch by nebyl (také) např. bez placky s čírem od Davida Černého.

Celebrita, dříve „star“, tedy česky hvězda – vesměs na poli uměleckém, ale dnes i politickém a podnikatelském –, je nástrojem k posílení naší vlastní prestiže, je koncentrací reklamy, je návodem k našemu použití! Například před druhou světovou

válkou vystupovali často v amatérském divadle herci předních českých scén, včetně Národního divadla. Jejich jména na plakátech zvyšovala zájem publika a pomáhala plnit kasu. Ale zároveň byla i součástí tzv. „sebescénování“ divadelního souboru, který se pak cítil také slavnější a tím i lepší...

Sebescénování je ostatně součástí dnešního světa obecně. Dnešní „hvězdný svět“ reklamy se neobejde bez „tváře“ a už nestačí jen „tělo“, třebas krásné dívčí, nelépe svlečené, současná tvář reklamy musí mít konkrétní identitu, konkrétní historii... Hvězdný, tzv. star-systém je odedávna marketingovou technologií zábavního umění, např. muzikálového (dříve operetního) divadla, ale slavné hvězdy bývají oporou i takových mimořádných uměleckých událostí, které nabývají „ikonických“ rozměrů – stačí se podívat na program newyorské Metropolitní opery či na „hvězdné“ opory nejrůznějších operních festivalů, ale třeba i na výstavní programy slavných světových galerií, např. na van Gogha v Budapešti, Fridu Kahlo ve Vídni...

Např. český karlovarský filmový festival má štěstí na dvě velmi osobité tváře, které jsou jeho ikonami a zároveň celebritymi pro jiné kulturní (i politické podniky): Jiřího Bartošku,

jehož herecká oblíbenost se transformovala do osobnostní kvality důvěryhodného manažera, a paní Evu Zaoralovou, která by jinde byla člověkem v pozadí, tady dramaturgyní ztělesňující kvalitu (a mezinárodní prestiž) festivalu. Tenhle festival posiluje svou prestiž i každoročními cenami za životní dílo, udělovanými světovým filmovým špičkám – ty skutečně přijedou, projdou se po červeném koberci, zamávají nadšeným davům... A prestiž sílí, a tedy i financování akce. Kéž by i amatérské divadelní festivaly (či divadelní festivaly vůbec) měly své Zaoralové a Bartošky...

Přitom nejde o věc nesnadnou, jen je třeba dobře znát svůj prostor a umět s ním komunikovat. Např. s významnou místní osobností, třeba se starostou města nebo důvěryhodným podnikatelem (najde-li se takový), s významným rodákem apod. Spojení takového jména s naším (bohulibým) posláním může přinést ovoce. Ve světě je normální, že tzv. občanskou iniciativu, spolek nebo aktivitu podporují významné osobnosti – celebrity, které onomu posláním dodávají důvěryhodnosti. Dokonce často i morální apel: buďte jako my, podpořte tu bohulibou činnost! U nás se to moc nenosí. Z jedné vody na čisto se většinou s prosíkem utíkáme nejdříve na zastupitelstvo obce nebo kraje či dokonce hned na Státní fond kultury. Prostě na zajíce s pancéřovou pěstí! Ostatně i Jiráskův Hronov měl v 90. letech jakýsi Čestný výbor, v němž byly i slavné osobnosti, třeba herečka Hana Maciuchová. Hledal jsem v souvislosti s tímto článkem tento a podobné příklady na internetu, ale nevyskočilo na mě nic. Nezbývá, než tento závěr pojednání o hvězdách doplnit citátem z Nerudových Písní kosmických: „*Vzhůru již hlavu, národe, k nebi své zdvihni oči! Viz: jsou tam i malé hvězdičky, kol nichž se velké točí! Toť prostě tím: ty maličké z jadrného jsou fládru, ale ty velké a poslušné jen z plynových jsou hadrů...*“

Alexandr Gregar
pedagog, předseda VSVD

Mít prostor dělat prostor

V prvním čísle letošní Amatérské scény rozehrájeme seriál o scénografii. Neklademe si ambice podat historický výklad o tom, jak se scénografie vyvíjela ve světle za sebou jdoucích epoch, stylů a směrů (z nich si možná jen někdy půjčíme elementární momenty), ani technicko-výrobní předpis, ale spíše interaktivně proniknout do pracovní náplně scénografa, do tajů jeho inspirací, k praktickým radám pro vás, jeho amatérské (ve smyslu slova začínající) kolegy.

S tímto seriálem se setkáte v každém letošním čísle a bude tematicky rozdělen do 6 dílů. Tím dnešní se prolne podtitul Prostor.

U hesla scénografie se dočtete následující: „*Z hlediska estetického působení na diváka se jedná o velmi významnou složku divadelní tvorby každého kameného divadla.*“¹

Jaké překvapení. Bez toho, aniž bych se chtěla dotknout herce, režiséra či dramatika, si troufnu podotknout, že scénografie dělá divadlo. Ano, jistě, hra bez herce je téměř nepředstavitelná – ale je vlastně loutka herec, nebo výtvarný objekt? Hra bez textu asi neexistuje – a pohybové, černé, divadlo nebo nový cirkus? A dokáže hrát „prázdná scéna“?

Nebojte se, nechceme si zde vytyčovat role, a už vůbec ne soupeřit mezi jednotlivými složkami. To kouzelné na divadle je, že tyto složky mají za úkol vytvořit jeden kompaktní celek, že je to práce týmu a symbiózy jednotlivých profesí.

A z hlediska scénografa – tedy té estetické složky pak také jednotlivých prvků – prostoru, kostýmu, světla, tvaru, materie, barvy, struktury...

Existuje několik pohledů na scénografii – ten, který vidí spíše architektonicky, sochařsko-návrhářsky, nebo ten, co se dívá graficky či malířsky. Jinak o scéně přemýšlí malíř, jinak architekt – zatímco malíř uvažuje především v rovině ploch a barev, architekt počítá s objektem a jeho pozicí v okolním prostoru. Není od věci odpovědět si na otázku, jak to vidím já... Projdete-li si svá představení, nebo představení, ke kterým inklinujete, snadno zjistíte, jak se na scénu díváte právě vy. Zkuste si porovnat třeba scény z dílny Tomáše Rusína a Jaroslava Maliny. Jsou ale samozřejmě i ti, kteří v každé inscenaci dokážou uvažovat jinak², nebo všechny výtvarné disciplíny propojuvat. A ještě jinak se k prostoru staví postmodernistická linie, inklinující často k inspiraci vycházející ze site specific a performance, kde se dnes stírá rozdíl mezi divadlem a akčním uměním.

Výchozí bod

V prostoru je primárně důležité uvědomit si souvislosti, z jakého místa vycházíme. Tvořím-li scénu pro „klasické“ divadlo – ať už je to black-box³, aréna⁴, či nejznámější kukátko⁵ –, nebo prostor alternativní,

tak trochu jiný – ready made prostředí site specific⁶, prostor předem určený k jiné aktivitě jako třeba tělocvična, školní třída, modlitebna, či k více na sobě nezávislým aktivitám – „kulturák“. Pokud předem víme, že je představení koncipováno jako kočovné a bude se muset přenášet do různých (ve smyslu účelově i dispozičně) prostor, musíme tento fakt zohlednit už v první fázi plánování a koncipování. Přenositelnost scény pro mě znamená vytvořit co nejlépe rozložitelnou,

převozu schopnou a sestavitelnou skládačku (tohle je v podstatě stěžejní požadavek na scénu obecně), která se dá dobře technicky zabezpečit, a přitom vytvoří potřebnou iluzi. Není pro vás jistě překvapením, že divadlo je umění iluzivní, a ačkoliv se odehrává v přítomném čase před zraky diváka teď a tady, je to celé jenom iluze. No není to báječné? Přesně v tom tkví totiž jeho kouzlo, síla a nesmrtelnost. A přesně to musí scénograf při budování prostoru zohlednit.

Maketa

Prostor budujeme, stavíme, už víme kam a potřebujeme si uvědomit, jak ho postavit a jak ho v závislosti na ději proměňovat. Tomu slouží maketa, která se někdy může zdát trochu zbytečná, ale která, věřte mi, dokáže velmi často inscenaci posunout i režijně. Pokud

.....
V prostoru je primárně důležité uvědomit si souvislosti, z jakého místa vycházíme.
.....

se nad maketou v měřítku⁷ sejdou scénograf a režisér (případně i dramaturg), dokáže jim prostorové uvažování v tomhle „domečku pro panenky“ (s myšlenkou na Noru i bez), nabídnout několik tvůrčích řešení situací a inspirovat jak samotný děj, tak hereckou akci či dramatickosti děje, nebo vyústění scény. Dobrý divadelník (režisér, herec, scénograf a priori) má totiž dobrou představivost. Byť každý v trochu jiné rovině.

Plán a proměna

.....
Důležité je, aby
každý prvek měl na
scéně své patřičné
a opodstatněné místo.
.....

Ve „velkém divadle“ se plánování prostoru neobejde bez technické dokumentace a rozřezovaných technických výkresů. Rozepsat se o kótách a typech čar asi v našem seriálu nemá velký význam. Jde v podstatě o fázi ujasnění detailu a konkretizování návrhů pro složku výroby. Tady se scénograf setkává s mistrem výroby, s techniky, potažmo s produkcí. A s materiálem, z něžž bude „stavět“. Důležitým momentem, nad kterým musí scénograf při svém návrhu přemýšlet, je způsob proměňování scény, tedy to, jak bude probíhat přestavba. Na velkých scénách vybavených portálem, provazištěm, zadním prostorem a propadly se přestavby koncipují jinak, než v malé školní třídě. Je otázkou, chce-li scénograf členit prostor a stavět na jevišti další prvky jako menší jeviště a praktikáby, nebo si ponechá jednolitou podlahu, na kterou staví „jen“ nábytek. I obyčejná krychle, která se jeví jako dekorace se může stát stolem, židlí, lodí i výtahem. Při uvažování v prostoru není třeba působit doslovně a popisovat, často mnohem lépe funguje podpořit onu iluzivnost divadla a nechat hrát znaky a geometrické tvary. Pamatuji si dobře nejstěžejnější větu našeho pana profesora⁸ o tom, že „divák není blbec“. Proto mu nemusíme vše do detailu vysvětlovat a popisovat. Dobře prostor rozčleníte dě-

lením zadního plánu, ať už cestou kulis, nebo graficky (světlem, linií). Divák se nesmí nudit! Divák se totiž mění spolu s dobou a jeho vnímání s ním. Pamatujte však na to, že důležité je vědět, kdy a proč se má prostor proměnit. Přestavby, které přesně kopírují a dokreslují děj předepsaný v textu – aneb z ložnice do předsíně a zpět – začnou brzy diváka nudit, i když kluci z přestavby přemísťují lůžko a botník jako o život. Zkoušejte hledat minimalistické cesty, koneckonců, lůžko se dá nakreslit na podlahu, vysvítit reflektorem, dokáže jej určit i herecká akce...

K členění prostoru se dá použít i jednoduchá stavebnice – přeskupováním naplněných nákupních tašek (dřevěných palet, židlí, atd.) získáte variabilní skládačku, která v symbolice jednotlivého stavebního prvku nese ještě komentář pod čarou⁹... Důležité je, aby každý prvek měl na scéně své patřičné a opodstatněné místo. Pokud na scénu postavíte nákupní vozík, protože se vám to líbí, nebo proto, že „to teď frčí“, divák vás odhalí a takový objekt dokáže odvést veškerou jeho pozornost do slepé uličky. Úkol pracovat s každým objektem na scéně je především na režisérovi a jeho pokynech herci, ale scénograf je tu od toho, aby režiséra dokázal navést, inspirovat, aby jemu i herci přinesl terén, který se dokáže proměňovat, prohlubovat a tvarovat, jak si dramatická linie a akce žádá.

Proto je důležité aby scénograf komunikoval s dalšími složkami a s režisérem především! – ne proto, že neví, ale proto, že chce vědět a také nabídnout co nejvíc.

Zuzana Pitnerová
scénografka

Tip na zajímavé scénografická řešení

Mikulášovy patálie, Divadlo v Celetné. Scénografie Pavel Kodada. Všimněte si funkčnosti a jednoduchosti scénické přestavby i stylizace.

<http://ceskascenografie.cz/>
<http://www.prazska-scena.cz/obsah/edice/edice.html>
<http://db.divadelni-ustav.cz/fdb/index.php?lang=cze>

Marie Zdeňková: Czech made: současná česká scénografie
Gary Thorne: Stage design: a practical guide.

Užitečné odkazy

<http://www.theatre-architecture.eu/cs/internetove-museum.html>

Užitečné knihy

Věra Ptáčková: Zrcadlo světového divadla, Česká scénografie 20. století

Osobnosti scénografie na únor a březen

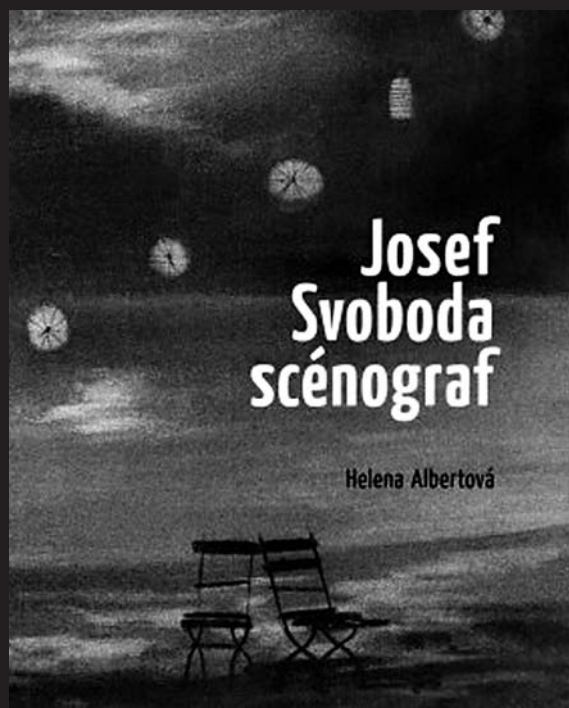
František Tröster, Josef Svoboda, Jaroslav Malina, Tomáš Rusín

Poznámky pod čarou

- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Sc%C3%A9nografie>, cit. dne 31. 1. 2013.
- Josef Svoboda, František Tröster
- Divadelní prostor sestávající ze čtyř nečleněných černých stěn.
- Prostor nečleněný na hledisti a vyvýšené jevišti, umožňující umístit děj kamkoliv na svůj půdorys.
- Divadelní prostor členěný na obvykle hluboké vyvýšené jeviště oddělené portálem a forbinou od zpravidla stupňovitěho hledisti.
- Prostor, který nebyl vytvořen apriori pro inscenování divadla. Přírodní scénérie, kostely a jiné architektonické prvky.
- jež závisí obvykle na velikosti reálného prostoru – nejčastěji je to měřítko 1:25 nebo 1:50 přičemž dvoumetrový herec bude mít v maketě 1:25 figurku o výšce 5 cm protože zde platí, že 1 m = 2,5 cm. V maketě 1:50 to pak budou 4 cm a 1:100 tedy 2 cm.
- Tímto Vás srdečně zdravím!
- V tomto případě je velmi přínosné a inspirativní konzultovat takový stavební článek s dramaturgem.

O životě a díle scénografa Josefa Svobody

Institut umění – Divadelní ústav vydává rozsáhlou publikaci *Josef Svoboda - Scénograf*, jejíž autorkou je Helena Albertová. Jde o zásadní a souhrnné zpracování Svobodova díla založené na osobní odborné zkušenosti, znalosti archivního materiálu především ze Svobodova osobního archivu a na rozhovorech s umělcem. Slavnostní křest knihy proběhl ve čtvrtek 31. ledna 2013 v 16 hodin v Malém sále IDU (Celetná 17, Praha 1).

Otomarem Krejčou, Jaromírem Pleskotem a Miroslavem Macháčkem, v opeře především s Václavem Kašíkem. Zabývá se vznikem, světovým úspěchem i dalšími osudy *Laterny magiky*, která ovlivnila vstup Josefa Svobody na velkou světovou scénu operní a baletní, věnuje se i jeho práci s významnými světovými činoherními režiséry. Připomíná Josefa Svobodu i jako architekta; bohužel žádný z jeho projektů divadelních budov nebyl realizován.

Vedle rozsáhlé autorské studie publikace obsahuje téměř 300 černobílých a barevných fotografií a reprodukcí, biografické údaje doplněné osobními snímky, úplný soupis scénografického díla doplněný informativním obrázkem ke každé položce i výběrovou bibliografii. Josef Svoboda svou divadelní tvorbou i technickými a technologickými inovacemi patří mezi nejvýznamnější světové scénografy druhé poloviny 20. století. Spolu s dalšími českými scénografy se výrazně zasloužil o výborné renomé oboru a mimo jiné přispěl k založení světové scénografické výstavy Pražské Quadriennale. Kniha obsahuje DVD s filmem Jakuba Hejny *Divadlo Svoboda*.

.....
Kniha se zabývá
i vznikem, světovým
úspěchem i dalšími
osudy *Laterny magiky*,
která ovlivnila vstup
Josefa Svobody na
velkou světovou scénu.
.....

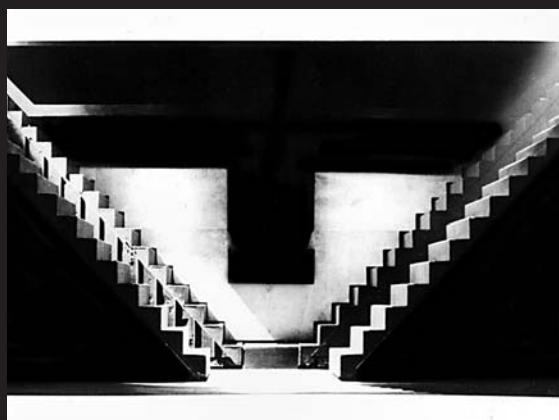
Monografie *Josef Svoboda – Scénograf* sleduje život a dílo českého scénografa a architekta Josefa Svobody (1920–2002) od prvních amatérských pokusů v rodném městě Čáslavi až po poslední inscenaci v roce 2002. Zachycuje významné období jeho práce ve Velké opeře 5. května v Praze, přechod do Národního divadla, období socialistického realismu i velkou éru v Národním divadle s režiséry Bohumilem Hrdličkou, Alfrédem Radokem,

Knihu je možné objednat telefonicky na tel: 224 809 137, e-mailem na prospero@divadlo.cz či zakoupit na recepci IDU (Celetná 17, Praha 1) nebo prostřednictvím e-shopu PROSPERO na <http://prospero.divadlo.cz>. Cena 890 Kč (brožovaná) / 430 stran / ISBN 978-80-7008-290-4.

-red-

↑ Acis a Galatea. Scéna Josef Svoboda Foto Divadelní ústav

↑ Aida. Scéna Josef Svoboda 1947 Foto Divadelní ústav

Dělejte scénografii, ne jenom dekorace

Patřím spíše k lidem, kteří výtvarné materiály raději drží v ruce, než o nich píší. Tedy jsem více praktik než teoretik. Proto se předem omlouvám všem, pro které nebudou mnou použité termíny teoreticky přesné. Přesto doufám, že nebudou zavádějící.

.....
Na scénografii je ale
nejdůležitější, aby
nezůstala oddělena od
ostatních inscenačních
složek divadla.
.....

Scénografie je podle mého názoru fúzí spojující umělecké obory jako sochařství, malířství, grafiku, videoart, light-design a především architekturu. Na rozdíl od ostatních oborů výtvarného umění, má scénografie jeden specifický rys – pracuje s časem. Existuje tedy pouze v danou chvíli. Z pohledu ostatních oborů je scénografie (a vlastně celé divadlo) uměním nejprchavějším, protože slouží jen po dobu reprízování dané inscenace a pak zmizí v divadelních dějinách.

Architektům se občas stane, že navrhnou dům, jehož design je převratný, ale nedá se v něm bydlet. Divadelním scénografům se občas stane, že vymyslí krásnou scénografii, která ale naprosto popře smysl a myšlenku divadelního hry. Tudiž pro scénografii, stejně jako pro architekturu, je důležité nalézt funkční kompromis, který bude sloužit danému účelu a tématu.

V divadelním čase dochází ke zvratům a odlišným situacím, v kterých herci reagují na děj. I scénografie tak musí reagovat na vnější vjemy a vyvíjet se v čase. V tomto případě v čase daném dějem a délkou představení. Jako divák bývám zklamán, když se mi v představení, zprvu zajímavá scénografie po dvaceti minutách okouká a nudí mne. Jsem totiž zastáncem prostorově chápané scénografie než dekorace, tedy ilustrativně iluzivnímu výtvarnému pojetí výpravy.

Divadelní scénografie urazila dlouhou cestu dějinami, než vynalezla black-box jako jediný neutrální prostor, kde lze vytvořit jakékoliv prostředí (pomínu-li site-specific, pouliční divadlo a podobné styly a budu-li mluvit spíše o „kamenných“ divadlech). Prostředím myslím prostor, který aktivně působí na diváka.

Diváci, přijdou-li do divadla, vědí, že je vše „jen jako“. Tudiž realismus je podle mého názoru mrtvá záležitost, hodící se lada do divadelních muzeí. A naturalismus se hodí spíše do filmového světa než do „black-boxu“. Dle Brookovy definice je divadlo místem, kde si jedni něco připravili a druhí ne.

Divadlo je tedy hra. Hra na prostředí, na divadlo. Ted' si hrajeme, že jsme na Aljašce nebo ve višňovém sadu. Pokud Aljašku ztvárním tak, že mám rukavice, papachu a ze shora na mě technici sypou kousky polystyrenu, může to být jenom vtipné, nebo blbé. Častější je druhá varianta.

Pro mne je základem scénografie scénografický objekt. Objekt, který dovede ztvárnit několik prostorů (pro-

středí). Objekt, s kterým lze pracovat (hrát si s ním), který je variabilní, proměnlivý, z různého materiálu a různých vlastností. Objekt, který je víceméně abstraktní a umožňuje pomocí jednoduchého symbolu či naprosto konkrétního předmětu vytvořit atmosféru skutečného prostředí, tak jak ho zná divák, respektive jak ho vnímá jeho mozek. Celé vnímání světa (i toho divadelního) vytváří váš mozek. Zrak, sluch, čich, hmat, chuť – to jsou smysly, kterými vnímáme svět. V tom divadelním je neúčinnější a nejsnadnější „zaútočit“ na zrak a sluch, ale je velmi osvěžující oslovit i ty ostatní a všechny dohromady vytvořit iluzi prostředí, atmosféru, skutečný zážitek.

Bohužel často mám pocit, že nežijeme v 21. století, ale o mnoho desítek, možná stovek let dříve. Technici v černém oblečení v průběhu divadelního představení cosi nenápadně šroubují a pak dlouze, a pokud možno nenápadně, tlačí na střed jeviště jakýsi předmět, který obratem, stejně nenápadně, tlačí zase zpět. Snaží se tak vytvořit silný zážitek, který však většinou působí jinak, než měli autoři v úmyslu. Překonání mnohých scénografických schémat je velice těžké. Žid musí mít kufr, kožený kabát a židovskou hvězdu! Jinak je to špatně. Moře se dělá tak, že se napne hadr přes jeviště a mává se jím nahoru a dolů.

Na scénografii je ale nejdůležitější, aby nezůstala oddělena od ostatních inscenačních složek divadla. Pokud zůstanou odděleny režie, dramaturgie, scénografie nebo herectví, nestane se nic, co by stálo za vidění. Pouze promícháním těchto složek může vzniknout cosi výjimečně dobrého, ne jenom stravitelného. Je tedy důležité chápat scénografii jako součást celku, ne pouze jako výrobu dekorací k vytvoření prostředí.

Ve své praxi mám zatím veliké štěstí, že pracuji v týmech, kde od začátku vzniká vše dohromady – režie, dramaturgie, scénografie, herectví. Jako scénograf zasahuji do vznikajících situací a ovlivňuji je, režisér s dramaturgem naopak často mluví do vzniku scény. Výsledkem tohoto procesu bývá funkční a vyvážená koncepce inscenace, kde žádná složka nezastiňuje jinou. Doporučuji tento styl práce všem souborům, protože vede k dobrému výsledku a divák nemívá pocit, že se režisér se scénografem nikdy nepotkali a o vizi inscenace si pár minut povídali do telefonu, případně si poslali mailem text hry a pár obrázků.

Kamil Bělohávek
divadelní scénograf

Národní přehlídky

18. Otevřeno 2013

Celostátní přehlídka pantomimy a pohybového divadla
26.–28. dubna 2013, Městské divadlo v Kolíně

2. Divadelní piknik Volyně

22. celostátní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla
9.–12. a 16.–19. května 2013, Volyně

Šrámkův Písek 2013

52. celostátní přehlídka experimentujícího divadla
24.–26. května 2013, Písek

Dětská scéna Svitavy

42. celostátní přehlídka dětského divadla
a 41. celostátní přehlídka dětských recitátorů
7.–13. června 2013

Wolkrův Prostějov

56. celostátní přehlídka uměleckého přednesu a divadla poezie
11.–15. června 2013, Prostějov

Mladá scéna 2013

11. celostátní přehlídka studentských divadelních souborů
19.–23. června 2013, Ústí nad Orlicí

62. loutkářská Chrudim

Celostátní přehlídka amatérského loutkářství
28. června–4. července 2013, Chrudim

83. Jiráskův Hronov

Mezidruhový festival amatérského divadla
2.–10. srpna 2013, Hronov

Krakonošův Divadelní podzim

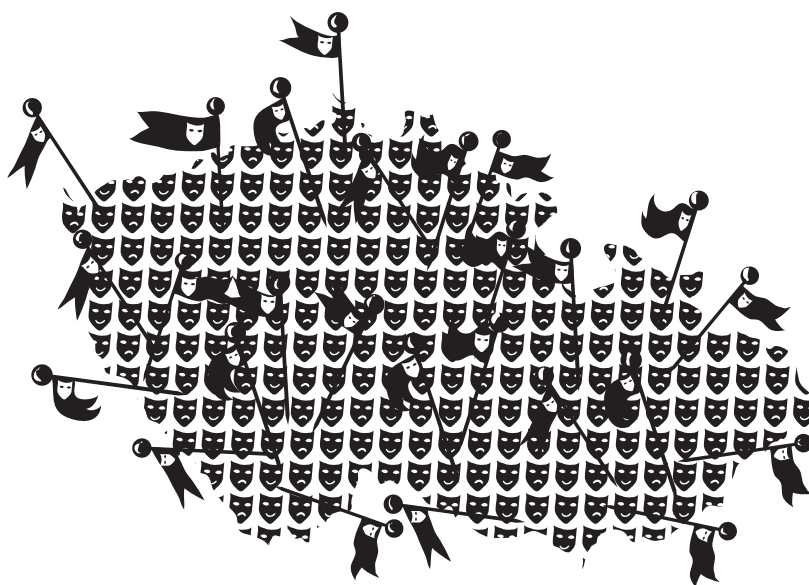
XLIV. Národní přehlídka venkovských divadelních souborů
12.–19. října 2013, Vysoké nad Jizerou

Tanec, tanec... 2013

27. celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých
25.–27. října 2013, Jablonec nad Nisou

Popelka Rakovník

32. celostátní přehlídka amatérského činoherního divadla pro děti a mládež
6.–10. listopadu 2013, Rakovník

Další přehlídky

Kandrásek SČDO 2013

Memoriál Bedřicha Čapka a Zdenka Fůrsta
soutěže monologů a dialogů pro děti a mládež 2013
Národní přehlídka v Brandýse nad Labem
23. března 2013

Divadlo jednoho herce SČDO 2013

Memoriál Slávky Trčkové
Národní přehlídka v Kaznějově
13.–14. dubna 2013

Festival amatérského divadla Kladno

2. ročník festivalu amatérského divadla
19.–21. dubna 2013, Divadlo Lampion, Kladno

Pohárek SČDO 2013

Memoriál Zdeňky Kokty
Národní přehlídka ve Velké Bystřici
8.–9. června 2013

Šrámkova Sobotka 2013

57. ročník festivalu českého jazyka a literatury
29. června–6. července 2013, Sobotka

49. Mezinárodní festival poezie

17.–19. října 2013, Valašské Meziříčí

FEMAD

42. ročník festivalu mladého amatérského divadla
14.–17. listopadu 2013, Poděbrady

↑ Na Holou Hořovice – Krev a jiné lásky Míny

Krajobé postupové přehlídky

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

POPAD

(2. Divadelní piknik Volyně, Popelka Rakovník)

1.–3. března 2013

Pořadatel: Amatéřská divadelní asociace

Divadelní tříška

(2. Divadelní piknik Volyně, Popelka Rakovník)

2.–3. března 2013

Žižkovské divadlo Járy Cimrmana v Praze

Pořadatel: DIVADLO (bez záruky) PRAHA

Stodůlecký Píseček

(Šrámkův Písek, Mladá scéna)

15.–17. března 2013

Pořadatel: KD Mlejn, Praha-Stodůlky

38. festival pražských amatérských loutkářů

(Loutkářská Chrudim)

22.–24. března 2013

Divadlo Karla Hackera, Praha-Kobylisy

9. pražský Tajtrlík

(Loutkářská Chrudim)

22.–24. března 2013

Divadlo Frydolín, Praha-Hostivař

Pražský kalich

(Wolkrův Prostějov)

6.–7. dubna 2013, DDM Praha 8

– Spirála

Pořadatel: o. s. PŘESA a DDM Praha 8

Praha – Tanec, tanec...

(Tanec, tanec 2013)

11.–12. května 2013 – Salesiánské divadlo

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Wintrův Rakovník

(2. Divadelní piknik Volyně)

13.–16. března 2013

v kulturním centru Rakovník

Pořadatel: Kulturní centrum Rakovník

Ten verš si tiše říkám...

(Wolkrův Prostějov)

23. března 2013, GASK (Galerie

Středočeského kraje Kutná Hora – Jezuitská kolej)

Pořadatel: Městská knihovna Kutná Hora

Setkání ve Strašecí

(Šrámkův Písek, Mladá scéna)

22.–24. března 2013

Pořadatel: NoStraDivadlo, o. s., Nové Strašecí

Popelka na dlani

(Popelka Rakovník)

květen 2013 (přesný termín bude upřesněn)

Divadelní sál Domu kultury Mladá Boleslav

Amatérská scéna – obsah 58. ročníku 2012

Úvodník. *Michal Drtina*. AS 2012/1, s. 1; AS 2012/2, s. 1.; AS 2012/3, s. 1; AS 2012/4, s. 1; AS 2012/5, s. 1; AS 2012/6, s. 1.

Pozvánka na celostátní setkání pořadatelů přehlídek a festivalů amatérského divadla včetně postupových a celostátních, celostátních občanských sdružení, odborných rad pro divadlo NIPOS. *Lenka Láznovská*. AS 2012/2, s. 1.

Inspirace

Improvizace ve světě, svět v improvizaci. *Jana Soprová*. AS 2012/1, s. 2.

Z druhého břehu. *Jan Císař*. AS 2012/1, s. 19; AS 2012/2, s. 11; AS 2012/3, s. 11.

O improvizaci u nás i v zahraničí. Rozhovor s Hanou Malaníkovou. *Jana Soprová*. AS 2012/1, s. 4.

Z druhého břehu. (82. Jiráskův Hronov) *Jan Císař*. AS 2012/4, s. 8.

Improliga? A to je jako divadlo? *Vít Pískala*. AS 2012/1, 6.

Z druhého břehu. *Jan Císař*. AS 2012/6, s. 5.

Ukázka zásobníku cvičení (nejen) pro trénink v divadelní improvizaci. *Roman Manda*. AS 2012/1, s. 7.

Znělost je vlastnost zdravého hlasu. Rozhovor s Reginou Szymikovou. *Pavčina Schejbalová*. AS 2012/3, s. 2.

Improvizovat se nedá z fleku. Rozhovor s Janou Machalíkovou. *Lenka Novotná*. AS 2012/1, s. 9.

Čím se zabývá hlasová výchova. *Regina Szymiková*. AS 2012/3, s. 4.

Muzikál jako téma pro AS? *Kamila Kostřicová*. AS 2012/2, s. 2.

Jak vzniká lidský hlas. *Jitka Vydrová*. AS 2012/3, s. 6.

Přehled muzikálu v Česku. *Josef Herman*. AS 2012/2, s. 3.

Open Air program – rok emancipace. *Alexandr Gregar*. AS 2012/5, s. 2.

Ani jeden z nás není muzikálový typ. Rozhovor s Danielem Klánem a Ladou Starou. *Michal Drtina*. AS 2012/2, s. 5.

Poznámka k Open Airům... *Alexandr Gregar*. AS 2012/5, s. 7.

Kouzelné slovo muzikál. *Jana Soprová*. AS 2012/2, s. 7.

Festival studentských divadel v Celetné. *Jana Soprová*. AS 2012/6, s. 2.

Muzikál místo akademie. Dobrý nápad. *Hana Galetková*. AS 2012/2, s. 10.

Struktura pohádky podle Proppa. *red.* AS 2012/6, s. 6.

O čem se mluví

Jiráskův Hronov

Za amatérské divadlo inspirativnější! *Jan Šotkovský*. AS 2012/4, s. 5.

Kam spěje Jiráskův Hronov? *Ladislav Vrchovský*. AS 2012/4, s. 2.

Změna již probíhá. *Jan Císař*. AS 2012/4, s. 5.

Pravidla jsou proto, aby se dodržovala. *Michal Drtina*. AS 2012/4, s. 3.

Hronovská glosa tázací. *Radmila Hrdinová*. AS 2012/4, s. 6.

Co je Jiráskův Hronov? *Luděk Richter*. AS 2012/4, s. 4.

Za porozumění. *Luděk Richter*. AS 2012/4, s. 6.

Divadelní dožínky. *Alexandr Gregar*. AS 2012/4, s. 7.

Z druhého břehu. (82. Jiráskův Hronov) *Jan Císař*. AS 2012/4, s. 8.

Jiráskův Hronov přeshlapuje už několik let aneb Čtete diskuse na webu Amatérské scény a blogu Divadelních novin. *Michal Drtina*. AS 2012/4, s. 12.

Generační rozpor. *Alena Zemančíková*. AS 2012/4, s. 13.

Jiráskův Hronov jako celostátní přehlídka činoherního divadla. *Michal Drtina*. AS 2012/6, s. 8.

Tradice se mají rozvíjet a ne bořit. *Milan Strotzer*. AS 2012/6, s. 10.

Jiráskův Hronov zralý k inovaci – nebo k resuscitaci? *Alexandr Gregar*. AS 2012/6, s. 10.

Váš názor na Jiráskův Hronov. Anketa. AS 2012/6, s. 12.

Ke kulturní politice, k systému a struktuře organizování amatérského divadla v ČR

Moudrý stát kulturu podporuje. Rozhovor s Romanem Černíkem a Janou Wertigovou. *Michal Drtina*. AS 2012/1, s. 10.

Kulturní politika na špatné cestě. *Michal Drtina*. AS 2012/2, s. 12.

Memorandum o podpoře neprofesionálního umění. AS 2012/2, s. 13.

Zadarmo ani divadelní spolek Kuře nehrabe. *Lenka Novotná*. AS 2012/2, s. 14.

Jak dál v činoherním divadle aneb Názory do diskuse, která nám chybí. *Michal Drtina*. AS 2012/3, s. 12.

Názor první aneb Systém licencí postupových přehlídek. *Saša Gregar*. AS 2012/3, s. 14.

Názor druhý aneb Petice na obnovu nominací. *Josef Hejral*. AS 2012/3, s. 14.

Financování krajských postupových přehlídek... *Michal Drtina*. AS 2012/3, s. 15.

Klinická smrt českého amatérského divadla. *Josef Širhal*. AS 2012/3, s. 16.

Měli bychom najít společnou řeč. Rozhovor s Pavlem Hurýchem. *Michal Drtina*. AS 2012/3, s. 18.

Soutěž je pro mě až na třetím místě. Rozhovor se Simonou Bezouškovou. *Michal Drtina*. AS 2012/3, s. 22.

Postup z regionální přehlídky: nominace, nebo doporučení? *Ladislav Vrchovský*. AS 2012/5, s. 16.

Nebylo by lepší emigrovat? *Alexandr Gregar*. AS 2012/6, s. 7.

Různé

Umění nebo zábava. *Michal Drtina*. AS 2012/5, s. 8.

...fenomén zábavné divadlo. *Václav Cejpek*. AS 2012/5, s. 8.

Co je umění a co zábava? *Mirek Slavík*. AS 2012/5, s. 9.

Zábava a umění, zvláště v amatérském divadle. *Stanislav Mikule*. AS 2012/5, s. 10; *Luděk Richter*. AS 2012/5, s. 11.

Znalost dramatu patří ke všeobecnému vzdělání. Rozhovor s Tomášem Töpferem. *Zuzana Fuxová*. AS 2012/1, s. 16.

Amatérské divadlo je smíšený les. *Vladimír Hulec*. AS 2012/1, s. 20.

Potomci zanedbaných. *Jana Křenková*. AS 2012/5, s. 13.

Pro sebe či pro diváka. *Luděk Richter*. AS 2012/5, s. 14.

Světí účel prostředky? Názory na upomínkové předměty z přehlídek a festivalů. *Pavla Schejbalová*. AS 2012/5, s. 17.

Vzdělávání

Co se zvukem na divadle. *Vratislav Šrámek*. AS 2012/1, s. 22.

Co se zvukem na divadle II. Dramaturgie zvukové složky v širším slova smyslu. *Vratislav Šrámek*. AS 2012/2, s. 16.

Co se zvukem na divadle III. Dramaturgie zvukové složky v širším slova smyslu. *Vratislav Šrámek*. AS 2012/3, s. 26.

Co se zvukem na divadle IV. *Vratislav Šrámek*. AS 2012/4, s. 14.

Co se zvukem na divadle V. *Vratislav Šrámek*. AS 2012/5, s. 20.

Co se zvukem na divadle VI. *Vratislav Šrámek*. AS 2012/6, s. 16.

Pojmosloví

Abychom mluvili stejnou řečí aneb nezbytnosti z divadelní terminologie. *Kateřina Šplíchalová Mocová*. AS 2012/1, s. 34.

Abychom mluvili stejnou řečí aneb kam s loutkou. *Kateřina Šplíchalová Mocová*. AS 2012/2, s. 42.

Abychom mluvili stejnou řečí aneb dramatická situace (a dramaturgie). *Kateřina Šplíchalová Mocová*. AS 2012/3, s. 48.

Abychom mluvili stejnou řečí aneb inscenace a představení. *Kateřina Šplíchalová Mocová*. AS 2012/4, s. 45.

Abychom mluvili stejnou řečí aneb mám odvahu psát. *Kateřina Šplíchalová Mocová*. AS 2012/5, s. 31.

Abychom mluvili stejnou řečí VI. aneb DDFS (dramatismus, děj, fabule, syžet). *Kateřina Šplíchalová Mocová*. AS 2012/6, s. 29.

Přehlídky a festivaly

Jiráskův Hronov

Kam spěje Jiráskův Hronov? *Ladislav Vrchovský*. AS 2012/4, s. 2.

Pravidla jsou proto, aby se dodržovala. *Michal Drtina*. AS 2012/4, s. 3.

Co je Jiráskův Hronov? *Luděk Richter*. AS 2012/4, s. 4.

Za amatérské divadlo inspirativnější! *Jan Šotkovský*. AS 2012/4, s. 5.

Změna již probíhá. *Jan Císař*. AS 2012/4, s. 5.

Hronovská glosa tázací. *Radmila Hrdinová*. AS 2012/4, s. 6.

Za porozumění. *Luděk Richter*. AS 2012/4, s. 6.

Divadelní dožínky. *Alexandr Gregar*. AS 2012/4, s. 7.

Z druhého břehu. (82. Jiráskův Hronov) *Jan Císař*. AS 2012/4, s. 8.

Jiráskův Hronov přešlapuje už několik let aneb Čtete diskuse na webu Amatérské scény a blogu Divadelních novin. *Michal Drtina*. AS 2012/4, s. 12.

Generační rozpor. *Alena Zemančíková*. AS 2012/4, s. 13.

Hronov v obklíčení příběhů. *Michal Zahálka*. AS 2012/4, s. 35.

82. Jiráskův Hronov – zápisky jistě Zachové. *Pavlaína Zachová*. AS 2012/4, s. 39.

Kdo se bojí, nesmí do divadla. *Věrka P.* AS 2012/4, s. 41.

Hronov jako laboratoř uvažování o divadle. *Martin Pšenička*. AS 2012/4, s. 42.

PIKNIK Volyně

Divadelní Piknik Volyně 2012. *Simona Bezoušková*. AS 2012/2, s. 15.

Divadelní Piknik Volyně 2012. Inscenace doporučené programovou radou přehlídky. *Simona Bezoušková*. AS 2012/2, s. 33.

Piknik Volyně. *Petr Christov*. AS 2012/3, s. 29.

Divadelní Piknik z pohledu seminaristy. *Šárka Vodičková*. AS 2012/3, s. 32.

Piknik ve Volyni. *Jan Hejral*. AS 2012/3, s. 32.

Divadelní Piknik má skvělý profil. *Luděk Horký*. AS 2012/3, s. 33.

Chci Piknik nejen o divadle, ale i o setkání. Rozhovor s ředitelem přehlídky Jiřím Houzím. *Petra Jirásková*. AS 2012/3, s. 37.

Volyně z pohledu účinkujícího aneb Nedobří pocit v nás zůstane. *JKK*. AS 2012/3, s. 37.

Pohled diváků na porotu. *Alena Exnarová, Saša Gregar*. AS 2012/3, s. 40.

↑ Hana Voříšková – Zlatá rybka Foto Michal Drtina

Národní přehlídky

Popelka Rakovník 2012. Jaká byla? *Jan Šotkovský*. AS 2012/6, s. 19.

Devět dnů divadla ve Vysokém. *Lenka Láznovská*. AS 2012/6, s. 22.

Národní přehlídka seniorského divadla v Miletíně 2012. *Milan Strotzer*. AS 2012/6, s. 26.

Šrámkův Písek. Amatéři proti divadelnímu provozu. *Alena Zemančíková*. AS 2012/3, s. 40.

V divadle nejde jen o jazyk. *Elise Lagae*. AS 2012/3, s. 42.

Loutkářská Chrudim – Od baroka k postmoderně. *Jana Soprová*. AS 2012/4, s. 26.

Jak se mi potřetí líbilo na Mladé scéně. *Martin Kolář*. AS 2012/4, s. 16.

Zápisky z Mladé scény 2012. *Jana Soprová*. AS 2012/4, s. 19.

Echo-cho mladé ženy na Mladou scénu – širší souvislosti. *Kamila Kostřicová*. AS 2012/4, s. 24.

Národní přehlídka jednoaktových her Holice. *Jaroslav Vondruška*. AS 2012/6, s. 47.

FEMAD – Divadlo pro normálního diváka. *Jana Soprová*. AS 2012/5,

s. 23.

Činoherní finále aneb Tečka za Hronovem. *Alexandr Gregar*. AS 2012/5, s. 26.

Středoškolský improslet *Vojta Kopta*. AS 2012/1, s. 24.

Festival IMPROCHÁSKA aneb procházka s ostravskou improligou. *Jana Vozáriková*. AS 2012/1, s. 27.

Kralupy jsou Za vodou. Rozhovor s Radimem Wolákem. *Pavína Schejbalová*. AS 2012/1, s. 29.

Západočeské divadelní přehlídky. *Hana Šíková*. AS 2012/1, s. 12.
Festival Na(Ne)čisto kvete a sílí. Rozhovor s Pavlem Skálou. *Michal Drtina*. AS 2012/1, s. 15.

Popelka na dlaní Mladá Boleslav. Rozhovor s Petrem Matouškem. *Pavína Schejbalová*. AS 2012/1, s. 17.

Co nového v krajských postupových přehlídkách? *Pavína Schejbalová*. AS 2012/1, s. 18.

Anketa: Přehlídky. AS 2012/1, s. 21.

Překvapení v Dačicích 2012? Ano! *Pavína Schejbalová*. AS 2012/2, s. 19.

Divadelní žně Jizerské oblasti v Lomnici nad Popelkou 2012. *Milan Strotzer*. AS 2012/2, s. 20.

Divadelní Vsetín 2012 premiérově. *KOW*. AS 2012/2, s. 22.

Hobblík a Mumraj! V Hodoníně 2012. *Milan Strotzer*. AS 2012/2, s. 24.

Třeštské divadelní jaro 2012. *LV*. AS 2012/2, s. 29.

Ve Slavičíně se chce aneb Sousta Otesánkova. *Petr Michálek*. AS 2012/2, s. 30.

POPAD 2012 – samé zajímavé hry. *Jaroslav Kodeš*. AS 2012/2, s. 31.

Dvojitý Bulgakov, móda i fantasmagorie na Divadelní Třísce 2012. *David Slížek*. AS 2012/2, s. 32.

Za divadlo „vo něčem“. *Michal Zahálka*. AS 2012/2, s. 34.

Amatéři a profesionálové na 12. přehlídce ASSITEJ. *Petr Pavlovský*. AS 2012/2, s. 38.

Zpráva o festivalu Poezie na rynku Klatovy. *Jana Wertigová*. AS 2012/2, s. 40.

Zase o rok starší... *Anita Nováková*. AS 2012/4, s. 32.

Za všechno může stan... *Petra Hlubučková*. AS 2012/4, s. 33.

Krajské přehlídky Wolkrova Prostějova se snaží své účastníky příjemně překvapit. *Daniel Razím*. AS 2012/3, s. 43.

Dospělí (pro radost) dětem. *Luděk Richter*. AS 2012/3, s. 45.

Hodnocení přehlídky NA HRANĚ – Plasy 2012. *Alena Zemančíková*

vá. AS 2012/3, s. 47.

Sokolovská Čurda oslavila deset let. *Martin Volný*. AS 2012/5, s. 28.

Inventura S.M.A.D. *Kateřina Crhová*. AS 2012/6, s. 49.

Ostravák v Ostrově aneb rychlý Skluz 2012. *Vít Piskala*. AS 2012/6, s. 55.

Lathlife aneb Lanškrounský festivalový punk. Rozhovor s Adamem Blažkem. *Jonáš Konývka*. AS 2012/6, s. 57.

Ze života souborů

Jihlava – De Facto Mimo.

Zkoušíme rychle, abychom nestíhali plesnivět. Rozhovor s Adélou Grossmannovou a Martinem Kolářem. *Lenka Huláková*. AS 2012/5, s. 42.

Nové Strašecí – NoStraDivadlo.

NoStraDivadlo zkouší na Stochově. Rozhovor s Vojtěchem Dvořákem. *Michal Drtina*. AS 2012/1, s. 32.

Přerov – Dostavník.

My jsme divadelníci a divadla bychom tu snesli více. Rozhovor s Vlastou Hartlovou, Zdenkem Hilbertem a Renatou Bartlovou. *Pavla Schejbalová*. AS 2012/2, s. 49.

Kukátko do světa

THEatr ludem v Portugalsku inspiroval i byl inspirován. AS 2012/1, s. 35.

I „impro“ může mít své vlastní divadlo. Rozhovor s Ivet Klvaňem. *Kamila Kostřicová*. AS 2012/1, s. 36.

Každý měsíc máme nějakou dílnu nebo seminář. Rozhovor s členkami slovinského souboru Kamarádky Darjou Grdinou a Jarkou Holasovou. *Michal Drtina*. AS 2012/2, s. 44.

Inspirojící Donzdorf 2012. *Jaroslav Kodeš*. AS 2012/3, s. 53.

Cesta tam a zase zpátky aneb Knezha a její hvězdný prach... *Kamila Kostřicová a Vít Piskala*. AS 2012/4, s. 46.

Bezdomovec z ostravského Bílého divadla dostal cenu v Kazincbarcika... *Honza Číhal*. AS 2012/4, s. 49.

Jozef Bednárík: Divadlo mi dalo úplně všechno. Rozhovor připravila *Jana Soprová*. AS 2012/5, s. 37.

Věřím, že divadlo spasí svět. Rozhovor s Jozefem Krasulou. *Jana Soprová*. AS 2012/5, s. 39.

Z Kuksu do USA. *Kateřina Bohadlová*. AS 2012/6, s. 35.

16. Internationaler Theatertreff Lörrach 2012. *Milan Strotzer*. AS 2012/6, s. 37.

Seriály

Nezávislé divadelnictví v Brně VII. Studio Aldente. *Josef Dubec*. AS 2012/1, s. 38.

Divadlo hrajeme bouřka, nebouřka. Rozhovor s Jitkou Vrbkovou. *Josef Dubec*. AS 2012/1, s. 39.

Nezávislé divadelnictví v Brně. Divadlo Facka. *Sandra Donáci*. AS 2012/2, s. 47.

To je, jako když chcete pozvat přátele domů, ale nemáte kam. Rozhovor se Sergejem Sanžou. *Sandra Donáci*. AS 2012/2, s. 47.

Nezávislé divadelnictví v Brně. LiStOVÁní. *Sandra Donáci*. AS 2012/4, s. 51.

Nezávislé divadelnictví v Brně. Divadlo D'EPOG. *Sandra Donáci*. AS 2012/6, s. 41.

Stojí za přečtení... *Pavlaína Schejbalová*. AS 2012/1, s. 44; AS 2012/2, s. 58; AS 2012/3, s. 63; AS 2012/4, s. 58;

Stojí za přečtení. Rozhledy po současném dramatu. *Michal Zahálka*. AS 2012/5, s. 47.

Stojí za přečtení. Rozhledy po současném dramatu. *Pavlaína Schejbalová*. AS 2012/6, s. 58.

České divadlo pro děti I. *Lucie Bartoš, Petr Pavlovský*. AS 2012/2, s. 52.

České divadlo pro děti II. Věnováno památce kamaráda, českého divadelníka Alexeje Pernici (1947-2007). Historie českého divadla pro děti od vzniku ČSR do současnosti. *Petr Pavlovský*. AS 2012/3, s. 50.

Červená Karkulka a vlk, kterému děti fandí. *Ladislav Vrchovský*. AS 2012/2, s. 57.

Příloha: Inscenace pro děti doporučené DDD (Dobré divadlo dětem), AS 2012/5, uprostřed čísla.

České divadlo pro děti III. Třetí a čtvrtá republika. *Petr Pavlovský*. AS 2012/5, s. 33.

České divadlo pro děti IV. *Petr Pavlovský*. AS 2012/6, s. 31.

↑ Bažantova loutkářská družina, Poniklá – Faust

Zajímavosti (recenze, výročí, pozvánky aj.)

Já hrdina v divadle DISK. Recenze. *Jana Soprová*. AS 2012/1

Člověk se naučí zacházet se svými emocemi jako s hřebíky. Rozhovor s Michalem Isteníkem. *Josef Dubec*. AS 2012/1, s. 42.

Kurz herectví pod hlavičkou ARTAMA. *Kateřina Fixová*. AS 2012/1, s. 45.

Čtení o americké avantgardě (a dva dodatky k tomu). *Michal Zahálka*. AS 2012/1, s. 46.

Drobné navození. *Jiří Cinkejs*. AS 2012/1, s. 47.

Impro do divadla, kaváren, internetu a televize. *Jonáš Konývka*. AS 2012/1, s. 47.

Císař amatérského divadla. *Milan Schejbal*. AS 2012/1, s. 49.

Milý pane profesore... *Lenka Lázňovská*. AS 2012/1, s. 51.

Kožich Marka Ravenhilla. *Jana Soprová*. AS 2012/2, s. 59.

Odešel Ota Smrček. *Milan Špale*. AS 2012/3, s. 64.

Seniorské divadlo v Mezinárodním roce aktivního stárnutí. *Milan Štrotzer*. AS 2012/2, s. 60.

Bílé divadlo. Občerstvení-Refrigerium. *Ladislav Vrchovský*. AS 2012/2, s. 62.

Zprávy o jednom osudu. *Michal Zahálka*. AS 2012/2, s. 63.

Střípky divadla budoucnosti? *Jana Soprová*. AS 2012/3, s. 55.

Z kavárny na jeviště. *Anna Klimešová*. AS 2012/3, s. 57.

První úspěch – jednou „cože“ a třikrát „ale“. *Kamila Kostřicová*. AS 2012/3, s. 59.

Paso a paso (Cesta zraněného bojovníka) – kudy tudy? Rozhovor s členkami tvůrčího týmu projektu První úspěch – divadlo v sociální akci. *Kamila Kostřicová*. AS 2012/3, s. 59.

Sítka reality show 2012. *Vojtěch Dvořák*. AS 2012/4, s. 53.

Činoherní klub uvádí... *Radvan Pácl*. AS 2012/4, s. 60; AS 2012/5, s. 48.

Tanec s vůní kopru. Performance Ondřej Lipovský. *Lenka Huláková*. AS 2012/5, s. 44.

Pouť výstavy Malované opony pokračuje. *Kateřina Novotná*. AS 2012/5, s. 45.

Potlesk ve stoje: fenomén, nebo nákaza. *Regina Havránková*. AS 2012/5, s. 46.

Terapie loutkou. *Kateřina Lešková Dolenská*. AS 2012/6, s. 44.

Proč pana Jana popadl amok v Nahém divadle. *Jan Chytil*. AS 2012/6, s. 46.

Mezinárodní festival poezie v podzimních barvách. *Jana Štefánková*. AS 2012/6, s. 51.

Nahlédnutí na české loutkářské umění. *Kateřina Šplíchalová Mocová*. AS 2012/6, s. 53.

Milý Ježíšku... *Kamila Kostřicová*. AS 2012/6, s. 60.

Krátké zprávy

Nadělení 2011 Brno; Iniciativa umělecké vzdělávání; Grafická soutěž na design Pikniku Volyně; Březen a duben na jevištích o nedělich budem. AS 2012/1, s. 52.

Chcete spolupracovat s Německem? *red* AS 2012/6, s. 59.

↑ Tate iymuni Praha – Neverending

Klicperovy divadelní dny

(Krkonošův divadelní podzim)
12.–14. dubna 2013
Kulturní a informační centrum
města Sadská

JIHOČESKÝ KRAJ

Dačické kejklování

(2. Divadelní piknik Volyně)
1.–3. března 2013
Pořadatel: Městské kulturní
středisko Dačice

Třeboň poetická

(Wolkrův Prostějov)
8.–9. března 2013
Divadlo J. K. Tyla, Třeboň

48. Skupovy Strakonice

(Loutkářská Chrudim)
21.–23. března 2013
Městské kulturní středisko

Pohádkový víkend

(Popelka Rakovník)
22.–24. března 2013
Pořadatel: Městské divadlo,
Český Krumlov, o. p. s.

Divadelní Quašení v SUDu

(Šrámkův Písek)
22.–24. března 2013
České Budějovice
Pořadatel: SUD – Studentské
universitní divadlo

Mladá scéna Český Krumlov

(Mladá scéna 2013)
4. dubna 2013
Pořadatel: Dům dětí a mládeže
Český Krumlov

Tanec, tanec... České Budějovice

(Tanec, tanec 2013)
6. dubna 2013
Dům kultury Metropol České
Budějovice

Přehlídka venkovských divadel

(Krkonošův divadelní podzim)
19.–21. dubna 2013
Trhové Sviny

PLZEŇSKÝ KRAJ A KARLOVARSKÝ KRAJ

Horažďovice

(2. Divadelní piknik Volyně)
8.–10. března 2013
Pořadatel: Západočeská oblast
SČDO

Mezikrajové kolo Plzeň

(18. Otevřeno 2013)
23. března 2013
Divadlo Dialog

Poezie na rynku

(Wolkrův Prostějov)
22.–24. března 2013
Divadlo Klatovy

9. pimprlení Plzeň

(Loutkářská Chrudim)
6.–7. dubna 2013
Divadlo Dialog, Plzeň

Na hraně

(Šrámkův Písek, Mladá scéna)
12.–14. dubna 2013
Plasy
Pořadatel: Johan, o. s. (centrum
pro kulturní a sociální projekty)

Tanec, tanec... Karlovy Vary

(Tanec, tanec 2013)
27. dubna 2013
Městské divadlo Karlovy Vary

Žlutické divadelní léto

(Krkonošův divadelní podzim)
31. května–2. června 2013
Žlutice

↑ Relikty hmyzu GJK Praha – Faidra Běží o život Foto Ivo Mičkal

Radnický Dráček

(Popelka Rakovník)
květen (bude upřesněno)
Kulturní dům „U růže“ v Radnicích
Pořadatel: Západočeská oblast SČDO

ÚSTECKÝ KRAJ

Lounské divadlení

(2. Divadelní piknik Volyně)
8.–10. března 2013
Pořadatel: Vrchlického divadlo Louny

Louny, Poeticky!

(Wolkrův Prostějov)
15.–17. března 2013
Městská knihovna Louny

Regionální loutkářská přehlídka v Lounech

(Loutkářská Chrudim)
23.–24. března 2013
Stálé divadlo v Lounech

Mladá scéna Most

(Mladá scéna 2013)
28.–31. března 2013
Pořadatel: DS Odevšad, o. s.

Přemostění

(2. Divadelní piknik Volyně)
28.–31. března 2013
Pořadatel: Pavel Skála, Most

Děčínská brána

(2. Divadelní piknik Volyně)
29.–31. března 2013
Pořadatel: SČDO, Oblast České středohoří

Tanec, tanec... Ústí nad Labem

(Tanec, tanec 2013)
4. května 2013
Severočeské divadlo opery a baletu

Dospělí dětem

(Popelka Rakovník)
24.–26. května 2013
Pořadatel: Kultura Nový Bor, s. r. o.

LIBERECKÝ KRAJ

Modrý kocour

(2. Divadelní piknik Volyně, Šrámkův Písek, Mladá scéna)
28. února–3. března 2013
Pořadatel: Turnovská Bohéma, o. s.

Na(ne)čisto Liberec

(Wolkrův Prostějov)
28. února–2. března 2013
Lidové sady — experimentální studio Liberec

Lomnice nad Popelkou

(2. Divadelní piknik Volyně)
1.–3. března 2013
Pořadatel: DS J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou

XXIII. turnovský drahokam

(Loutkářská Chrudim)
15.–17. března 2013
Městské divadlo Turnov

Tanec, tanec... Jablonec n. Nisou

(Tanec, tanec 2013)
23. března 2013 – Městské divadlo

Josefodolské divadelní jaro

(Krkonošův divadelní podzim)
10.–12. května 2013
Josefův Důl

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Krajské kolo v přednesu

(Wolkrův Prostějov)
21.–22. února 2013, Divadlo Jesličky (solisté),
22.–24. března 2013, Divadlo DRÁK – Audimafor (soubory)
Pořadatel: Středisko amatérské kultury IMPULS

↑ LS Mikrle, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř – Hotel – Foto Ivo Mičkal

Červený Kostelec
(2. Divadelní piknik Volyně, Popelka Rakovník)
13.–17. března 2013
Pořadatel: IMPULS HK

Mezikrajské kolo Hradec Králové
(18. Otevřeno 2013)
16. března 2013
Divadlo Drak

Audimafor
(Šrámkův Písek, Mladá scéna, Wolkrův Prostějov)
22.–24. března 2013
Divadlo DRAK Hradec Králové

Postupová přehlídka loutkářských souborů
a dětských loutkářských souborů
(Loutkářská Chrudim)
12.–14. dubna 2013
Divadlo DRAK Hradec Králové

Miletínské divadelní jaro
(Krakonošův divadelní podzim, Popelka Rakovník)
3.–5. května 2013
Miletín

Tanec, tanec... Jaroměř
(Tanec, tanec 2013)
4. května 2013
Městské divadlo Jaroměř

PARDUBICKÝ KRAJ

Recitace (solisté)
(Wolkrův Prostějov)
6. března 2013, Divadlo 29
Pořadatel: Krajská knihovna v Pardubicích

Zlom vaz po XIII.
(2. Divadelní piknik Volyně)
15.–17. března 2013
Česká Třebová
Pořadatel: Občanské sdružení divadelních ochotníků

Loutkářská postupová přehlídka
(Loutkářská Chrudim)
23.–24. března 2013
Chrudim

Svitavský Fanda
(Šrámkův Písek, Mladá scéna, Wolkrův Prostějov)
5.–6. dubna 2013
Středisko kulturních služeb města Svitavy

Sněhový Brněnec
(Krakonošův divadelní podzim)
19.–21. dubna 2013
Brněnec

Tanec, tanec... Ústí nad Orlicí
(Tanec, tanec 2013)
18. května 2013 – Roškotovo divadlo

KRAJ VYSOČINA

Recitace – Jihlava
(Wolkrův Prostějov)
27. února 2013
Pořadatel: Gymnázium Jihlava

Třešťské divadelní jaro
(2. Divadelní piknik Volyně, Popelka Rakovník, Krakonošův divadelní podzim)
8.–15. března 2013
Kulturní dům Třešť

JID 20–12
(Šrámkův Písek, Mladá scéna)
14.–16. března 2013
Pořadatel: „Slunce“, o. s., Jihlava

Pohádkový mlejnek
(Popelka Rakovník)
20.–22. března 2013
Pořadatel: Dům kultury Žďár nad Sázavou

↑ Divadlo Q10 – Mnoho povyku pro nic Foto David Slížek

47. třebíčské loutkářské jaro

(Loutkářská Chrudim)
6.–7. dubna 2013
Městské kulturní středisko Třebíč

Tanec, tanec... Žďár nad Sázavou

(Tanec, tanec 2013)
13. dubna 2013
Městské divadlo Žďár n. Sázavou

Dospělí dětem

(Popelka Rakovník)
10.–12. května 2013
Kulturní dům Ostrov

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

Hobblík & Mumraj!

(2. Divadelní piknik Volyně, Mladá scéna)
2.–7. března 2013
Pořádá: Dům kultury Hodonín, KPU v ČR

ŠPÍL-BERG 2013

(Šrámkův Písek, Mladá scéna, Wolkrův Prostějov)
20.–24. března 2013
Pořadatel: SVČ Lužánky, o. s., Kšandy a Ateliér Divadlo a výchova DIFA JAMU, Brno

Jarní Sešlost Boleradice

(Krkonošův divadelní podzim)
29. dubna–5. května 2013
Boleradice

OLOMOUCKÝ KRAJ

Divadelní Kojetín

(2. Divadelní piknik Volyně)
13.–17. března 2013
Městské kulturní středisko Kojetín

DUHA Prostějov

(Wolkrův Prostějov)
22. března 2013 (solisté)
23. března 2013 (recitační soubory a divadla poezie)
Kulturní klub u hradeb Prostějov

Přehlídka studentského divadla

(Mladá scéna)
23. března 2013
Kulturní klub u hradeb Prostějov

Tanec, tanec... Prostějov

(Tanec, tanec 2013)
20. dubna 2013
Městské divadlo Prostějov

Hanácký Divadelní máj

(Popelka Rakovník, Krkonošův divadelní podzim)
27. dubna–4. května 2013
Němčice nad Hanou

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Mezikrajské kolo Ostrava

(18. Otevřeno 2013)
17. března 2013
Výstaviště Černá louka

Ostravské buchary

(2. Divadelní piknik Volyně)
20.–24. března 2013
Pořadatel: o. s. ŠUPINY

Opavská rolnička

(Loutkářská Chrudim)
5.–7. dubna 2013
Středisko volného času Opava

Recitace Karviná

(Wolkrův Prostějov)
13.–14. dubna 2013,
Městský kulturní dům Karviná

Štívaldo

(Krkonošův divadelní podzim)
19.–28. dubna 2013, Štítina

Dospělí dětem Ostrava

(Popelka Rakovník)
Termín bude upřesněn.
Ostrava-Poruba

↑ Taneční a pohybové studio Magdaléna – Zalykám se smíchem, bolí to, tak se směju Foto David Slížek

ZLÍNSKÝ KRAJ

Valašské Křoví I.

(Mladá scéna)

2.–7. března 2013

SemTamFór, o. s., a Sokolovna
Slavičín

Valašské křoví II.

(2. Divadelní piknik Volyně)

6.–10. března 2013

Divadlo SemTamFór Slavičín, o. s.

Divadelní Vsetín

(2. Divadelní piknik Volyně)

21.–23. března 2013

Přihlášky: do 15. 1. 2013

Pořadatel: Divadlo v Lidovém
domě Vsetín

Setkání divadel

(Šrámkův Písek, Mladá scéna)

22.–23. března 2013

Pořadatel: Kulturní zařízení
města Valašského Meziříčí, pří-
spěvková organizace

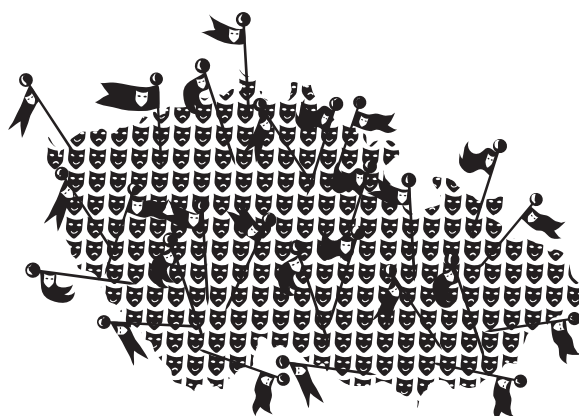
Uherské Hradiště – přednes

(Wolkrův Prostějov)

5. dubna 2013

ZUŠ Uherské Hradiště

-red-

Modrý kocour otevřel přehlídkový maraton

Divadelní festival Modrý kocour i letos tradičně zahájil jarní divadelní maraton amatérského divadla v České republice. Je první krajskou postupovou přehlídkou v kalendářním roce, po něm následují desítky dalších v jednotlivých druzích divadla po celé republice. Ostatně jejich výčet najdete na předchozích stránkách.

Tato široká základna krajských přehlídek uvede stovky divadelních inscenací a je zdrojem výběru pro druhové celostátní přehlídky a pořadatelé pro Jiráskův Hronov.

Modrý kocour zůstává přehlídkou velice otevřenou. Setkávají se na ní inscenace a soubory činoherního a hudebního divadla s možností postupu na celostátní přehlídku Divadelní PIKNIK Volyně, soubory experimentující, usilující o postup na celostátní přehlídku experimentujícího divadla Šrámkův Písek, studentské divadelní soubory, pro něž je Modrý kocour výběrovým místem pro celostátní přehlídku Mladá scéna v Ústí nad Orlicí, ale také další, které se festivalu zúčastňují nesoutěžně. Letos jich bylo v programu oosmnáct, ale z důvodu nemoci nevystoupil soubor Anička a letadýlko s inscenací Kill Will a bez omluvy nedorazil soubor Van Goghovo ucho Liberec s inscenací Dva ubohý Rumuni, co uměj polsky. Několik otázek jsem na konci přehlídky položil vůdčí pořadatelské osobnosti Petru Hakenovi.

Stalo se ti, že by někdy soubor bez omluvy nepřišel?

To se mi za předešlých sedmnáct ročníků ještě nestalo. Někdy je to složitější s příjezdy souborů. Mnozí amatérští divadelníci pracují a vyjíždějí na poslední chvíli, nebo ještě před vystoupením na přehlídce někde hrají. Malé dobrodružství jsem si prožil například Divadélkem 12 opic z Litomyšle. K nám jeli z nějaké štace, byla hrozná chumelenice. Soubor každou půlhodinu volal, kudy projíždí, a já v divadle hlásil, kde jsou. Nakonec přijeli, a i když se zpožděním, tak odehráli.

Jak vybíráš soubory do programu?

Sám zvu jenom zahraniční soubory, letos zahráli také přátelé z Polska – Walny teatr Varšava a soubor Teatr TATA Brzozow, ostatní se hlásí. Přednost mají soutěžní soubory a zbylá místa jsou doplněna těmi nesoutěžními. Zhruba na pět souborů, které by zde chtěly hrát, se nedostane. Jediné privilegium má Rádobydivadlo Klapý. To bylo vždy do programu zařazeno, třebaže nejsou v soutěži.

↑↑ Rádobydivadlo Klapý – Amadeus

↑ Walny teatr Warszawa – Przygody Kropli Wody 2× foto Michal Drtina

Proč mají takovou výhodu?

Protože jsou hostem už od prvního ročníku Modrého kocoura. Tenkrát hráli Dům Doni Bernardy od Federica Garcia Lorcy.

Co ti při organizaci festivalu schází?

Schází mi prostor v kině, které se rozpadlo. Nemám totiž prostor pro

arénu. Využíváme náhradního prostoru v základní umělecké škole, ale tam je také kukátko. Příští rok se doufám domluví v kulturním domě, aby mohl přijet náhodský soubor Ondřeje Pumra.

Čekal jsem, že ti budou scházet finance. Jak tedy vycházíš finančně?

Město, kraj i ministerstvo přehlídky přejí, takže všem institucím takto děkuji za podporu, kterou využíváme zcela smysluplně.

Jak přispíváte hrajícím souborům?

Dostávají cestovné a příspěvek na ubytování. Kdo chce postel, zaplatí stovku za den, komu stačí spacák, neplatí nic.

Chystáš nějaké rozšíření festivalu nebo doplnění o semináře?

Rozborové semináře máme, vždy po celém bloku představení v jednotlivém dni. Letos ho vedl Petr Christov, Martin Pšenička, Pavel Lanta, Radvan Pácl a mezi nimi kralovala jediná žena Petra Honsová. Vzdělávací semináře zatím nechystám, protože by to bylo na úkor představení. Hrací termíny ale ubírat nechci, už takto mám soubory, na které se prostě z důvodu počtu hracích míst nedostane, a ještě ubírat soubory je škoda.

Michal Drtina

18. ročník přehlídky Modrý kocour 28. února–3. března 2013

Městské divadlo Turnov a hlavní sál ZUŠ Turnov

Pořadatelé: Občanská sdružení Turnovské divadelní studio A. Marka a Turnovská Bohéma

NaNečisto s patronkou Táňou Fischerovou

Letošní osmý ročník festivalu NaNečisto Liberec byl zlomový. S křeslem režiséra přehlídky a hlavního organizátora se rozloučil jeho zakladatel Pavel Skála, který přehlídku založil. Pro svůj poslední ročník, který připravil v čele organizačního štábu, získal silnou oporu.

Pavel přehlídku založil s prvotním cílem, aby si soubory zahrály jinde než na postupových přehlídkách. To se mu osm let dařilo. Nyní ho v pozici hlavy festivalu NaNečisto vystřídá hlava nová, přesněji hlavy dvě. Další ročníky spolu povedou Barbora Purnová a Kateřina Císařová. Festival nechtějí zásadně měnit, pouze ho postupně rozšířit do ulic.

Letošní ročník liberecké přehlídky získal díky Pavlu Skalovi silnou oporu. Patronkou festivalu NaNečisto 2013 se totiž stala herečka a výrazná osobnost veřejného života Táňa Fischerová.

Co vás přimělo přijmout nabídku k patronaci NaNečista?

Pavel Skála na mě udělal dojem svou zapáleností a tím, jak dokázal přehlídku vydupat ze země. Viděla jsem člověka, který tomu věnuje všechno, co má. To stojí za podporu.

Jste patronkou ještě nějaké jiné amatérské aktivity?

Ne, to ne. Jsem členkou mnoha sdružení, ale patronkou nikde nejsem. Zejména ne v umění.

Ted' se vás zeptám jako političky: Jaká je úloha amatérského divadla ve společnosti?

Nejsem typický politik právě proto, že si uvědomuji, jak důležitou roli hraje kultura ve společnosti. Politici nikoliv, protože vůbec nevědí, k čemu kultura je. Domnívají se, že je to zboží a že si má na sebe vydělat. V tomto se opravdu vyděluji. Přivedla mě k tomu osobní zkušenost.

Na přelomu roku 1989 jsme se dvěma divadly projeli celou republiku. Někde bylo publikum takové chladné a nezúčastněné a někde zas velmi za-

jímavé. Většinou v místech, kde fungoval amatérský soubor. Díky tomu byli lidé v těchto místech zvyklí vnímat, pracovat s vjemy, měli totiž k divadlu vybudovaný vztah. Tenkrát jsem si uvědomila, jak je důležité, aby amatérské soubory existovaly, protože jejich činnost v člověku něco otvírá a on je pak připraven vnímat i jiné společenské jevy. Vidím to sama na sobě. Lepím koláže, což mi otevřelo porozumění tomu, co je barva a co je tvar. Vždy, když člověk s něčím osobně přijde do styku, najednou tomu víc rozumí. Víc to chápe a otevírá to jeho citovou stránku.

↑ Lektorka Anna Ryčková, seminář Maska.
Foto nanečisto.eu

Myslíte, že divadelní zážitky mohou pomoci zlepšit i ve školách tolik kritizovanou „schopnost porozumění textu“?

Určitě. Navíc divadlo je živé, odehrává se teď a tady, může děti vtáhnout. To se nedá ničím jiným nahradit. V televizi jde o úplně něco jiného, to je hotový tvar, se kterým nejsem v kontaktu. Proto si myslím, že amatérské divadlo je nesmírně důležité. V první republice bylo divadlo skoro v každé vesnici. Měli družstvo, založili soubor a společně dělali divadlo. To stmelovalo lidi, a když si vydělali společnou práci, na co dali peníze? Na kulturu. A neměli s tím problém. S tím mají problém politici.

Souhlasíte se systémem distribuce peněz k neprofesionálním souborům?

Lidi z ministerstva by podle mě neměli přerozdělovat peníze. Já jsem pro nějaké občanské spojení, kdy lidé, kteří tu činnost dělají, by delegovali lidi do organizací. Přece ti, kteří divadlo dělají, nejlépe vědí, kdo je dobrý. Samozřejmě, měli by to být lidé objektivní a nelobovat pouze za vlastní uskupení. Ale takoví lidé, co mají rádi divadlo jako celek, tu jsou. Je dobrým zvykem, že člověk v takové funkci nemůže získávat peníze pro sebe. Pak by to určitě fungovalo dobře.

Myslíte, že je možné, aby se v takovém systému domluvily různé názоровé větve? Řekněme třeba starší zastánci tradic a mladí alternativci?

Víte, já vůbec nevím, proč se staví starší proti mladým a mladí proti starým. Podle mě je to uměle přiživované. To není tak, že starší chtějí sádrové trpaslíky a mladí nevím co.

Starší mohou být stejně progresivní jako mladí. Mají přece společný zájem.

Pro společnost je strašně škodlivá soutěživost. Všichni pro sebe chtějí utrhnout co největší kus. Ale může za to někdo jiný. Skupiny mezi sebou se hašteřících jen naletěly někomu, kdo je potřebuje postavit proti sobě, a nemusí to být jenom mladí a starší, ale třeba i muzikanti a divadelníci.

Doufám, že tohle všechno časem přejde. Když na něco takového narázím, snažím se zvednout hlas rozumu a říct: „Neblázněte.“ Zasévat nenávisť mezi muže a ženy, mladé a staré... Když zasejeme nenávisť, kam potom půjdeme?

**Pro Zpravodaj festivalu připravila
Petra Jirásková**

Pro společnost je
strašně škodlivá
soutěživost. Všichni
pro sebe chtějí
utrhnout co největší
kus.

Divadelní svět se zaměří na divadlo a hudbu

Letošní ročník mezinárodního festivalu Divadelní svět se zaměří na souvislosti divadla a hudby. Nabídne klasické žánry, jako jsou opera, opereta, balet a muzikál, ale také různé alternativní divadelní formy a větší využití veřejného prostoru.

„Hudbu chápeme jako specifický divadelní jazyk a lidskou řeč jako formu hudby. Pro festivalový program se v tomto smyslu nabízí pestrá škála hudebních, divadelních i ‚mezižánrových‘ inscenací a projektů,“ uvedl hlavní produkční Ondřej Chalupský.

Přehlídku společně připravují brněnské divadelní soubory, které také pro festivalový program propůjčují své sály. Dosud se uskutečnily tři ročníky, ten čtvrtý začne 7. června 2013 takzvanou Nocí kejklířů a vyvrcholí 14. června pouličním karnevalem Slavnost masek. Festivalu se vedle českých a moravských divadel každoročně účastní zahraniční hosté.

Loňský ročník zpestřilo například maďarské Národní divadlo, Divadlo Maxima Gorkého z Berlína, budapeštské Divadlo Józsefa Katony a Divadlo Aréna z Bratislavy.

Hlavní hvězdy pro tento rok ještě pořadatelé nezveřejnili, ale slibují více zahraničních hostů než loni. Opět vyjednávají například s Divadlem Józsefa Katony, které v Brně při poslední návštěvě slavilo velký úspěch.

O festivalu

Divadelní svět Brno je mezinárodní divadelní festival, jehož první ročník se konal v roce 2010. Festival vznikl ze společné iniciativy brněnských divadel a navázal na několik dílčích akcí, jako byla Noc kejklířů, Týden kejklířů, Slavnost masek nebo přehlídka pouličních divadel Na prknech, dlažbě i trávě.

První ročník festivalu (2010) byl dedikován Václavu Havlovi a jeho motto znělo „To jsou paradoxy, co!“.

↑↑ Divadlo ŠAVGOŠ – Hugo Mazel Foto Michal Růžička

↑ Divadlo FESTE – Pohřbívání Foto kiva

Hlavními postavami následujícího ročníku (2011) se stali režisér Sir Peter Brook a William Shakespeare, jehož hamletovské „Být připraven, toť vše“ se stalo mottem druhého ročníku. Třetí ročník patřil režiséru Miloši Formanovi a zabýval se mimo jiné fenoménem prolínání divadla a filmu a 60. lety.

Dokument – Divadelní svět Brno 2012

Ve spolupráci se studenty Ústavu animace a audiovize Fakulty multi-mediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně vznikly nejprve „festivalové minuty“ dokumentující dění v průběhu festivalu (ke zhlédnutí na youtube kanále Divadelního světa Brno <http://www.youtube.com/divadelnisvetbrno>).

Dokument vznikl kombinací rozhovorů s některými aktéry a organizátory festivalu, záběrů, které byly použity v minutách i záběrů, jež se do minut nevešly.

Ondřej Chalupský
hlavní produkční

↑ Slavnost masek Foto kiva

O Václava z Václavova

Ve dnech 15.–18. listopadu se ve Václavově konal již 6. ročník soutěžní a stále věhlasnější přehlídky O Václava z Václavova. Kromě tradičních účastníků i letos přibýlo několik nových souborů, které přijely okusit zdejší rodinnou atmosféru a zázemí obětavě poskytované členy místního souboru. Účastnit se divadelního maratonu měla to potěšení i porota, tentokrát ve složení Milan Schejbal, Jaroslav Vondruška a Petr Toman.

Čtvrteční večer zahájil přehlídku místní divadelní soubor Václav hrou Jaroslava Vostrého **Tři v tom**, která využívá postupů komedie dell'arte. Najdeme v ní klasické postavy Capitana, Colombiny, Pandolfa a dalších. Humor těží z bláznivých situací, herecké exprese (vyniká především Jiří Matějček jako sluha Cola), převleků a záměn. Režie zdárně skloubila zkušenosti „starých bardů“ a elán mladé generace a připravila tak divákům chutný předkrm pro další divadelní klání.

Studentský ansámbl s neotřelým názvem Problém divadla Point přijel s detektivní parodií Woodyho Allena **Velký šéf**. Jak se praví v programu, hra si bere na mušku „věčné rozpory materialistických vědců a věřících filosofů o existenci Boha“. Detektiv

Frank Miller je v ní tajemnou ženou požádán, aby našel Boha, a my sledujeme jeho pátrání po zapadlých barech, kostelech, márnici, u papeže a na dalších místech. Inscenace nejlépe funguje, když zachovává nadsázku a „noir“ stylizaci. Velkou devizou je také herectví hlavního představitele Davida Krchňavého.

Divadelní soubor Škeble při gymnáziu Lanškroun se představil s vlastní dramatizací sci-fi povídky I. Asimova **Rozoumek**, která zpracovává téma soužití lidí a inteligentních robotů tvořících posádku vesmírné stanice. S umělou inteligencí se zde střetává dvojice lidských opravářů, kteří mají dohlédnout na bezproblémový chod stanice během nadcházející sluneční bouře. I tato inscenace se mohla opřít o přesné herectví hlavního

představitele (Adam Blažek v titulní roli), nicméně celý soubor předvedl velmi ukázněný výkon. Nevyužitý potenciál byl patrný v možnosti výraznějšího odlišení chování robotů a lidí, jakož i divadelnějšího ztvárnění řady scén.

Hanácká scéna Kojetín nastudovala hru Marca Camolettioho s názvem **Modré z nebe**. Výchozí bod pro klasickou komedii postavenou na principu „tyhle dvě se tu rozhodně nesmějí potkat“ představuje sofistikovaný plán svůdníka Bernarda, který si střídavě užívá s několika ženami-letuškami a svůj čas jim věnuje podle jejich letového plánu. Časový harmonogram se samozřejmě naruší, a tak následuje známý kolotoč setkání a záměn. Tento typ komedií vždy staví na hereckých kreacích a kojetínský soubor, posílen

.....
Soubory přijely okusit
zdejší rodinnou
atmosféru.
.....

o dvě nové herečky, se s touto úlohou utkal se ctí.

.....
 Inscenace pražského
 uskupení Ty-já-tr/
 Načerno dokázala
 vyrovnaně naplnit
 všechny složky –
 od scénografie po
 herectví.

Divadelní spolek Kroměříž se prezentoval komponovaným programem s názvem **Jeptišky k výročí**. Pásmo precizně nastudovaných hudebních čísel, včetně choreografie a za účasti živé kapely, je prokládáno výstupy „ze života kláštera“, které staví především na osobním vkladu hereček (a jednoho herce). Příjemná atmosféra, energie a osobní nasazení bylo rovněž tím, co zejména v poslední třetině dokázalo diváky strhnout a dovést iluzi slavnostního večera do graduujícího finále.

Pozdní páteční noc patřila Amadisů Brno s inscenací **Smíšené dvouhry**. Pět komorních jednoaktovek nabízelo příležitost s úsměvem nahlédnout

Erbenova díla, použitými prostředky ho nijak nemodernizuje, přesto se jí daří vytvořit působivou atmosféru a pracovat s fantazií diváka. Větší působivosti by nicméně prospěl méně stereotypní přednes většiny postav, v důsledku čehož do značné míry zanikl obsah básní.

Divadlo Devítka přivezlo z Ostravy konverzační komedii **Kachna na pomerančích**. Hlavní postava Huga Prestona v ní rozehrává víkendovou „šachovou partii“ s cílem získat zpět manželku, která se chce v důsledku únavy z manželství rozvést a odejít s milencem. Vtip hry kromě originálního nápadu „přesvědčování naruby“, kdy Hugo zdánlivě dělá vše proto, aby manželce odchod usnadnil, spočívá především v svižných dialozích, jejichž realizaci však

mého příběhu si střílí z mnoha klišé, oplývá hravostí a využívá četných divadelních zkratk k posouvání děje. Inscenace je výjimečná i tím, že dokázala vyrovnaně naplnit všechny složky – od scénografie a výpravných kostýmů přes herectví až po zpěv a choreografii – a přitom si uchovat lehkost a energii. Za svůj výkon soubor obdržel cenu diváků i hlavní cenu poroty, sošku Václava z Václavova.

Slavičinský SemTámFór uvedl svižnou konverzační komedii **Benátky pod sněhem**, v níž na návštěvu ke snoubencům přichází rozhádaný partnerský pár, o jehož dámské části se snoubenci začnou domnívat, že jde o cizinku z (neexistující) chudé země. Banální zápletku o nedorozumění dokázal zkušený soubor rozehrát do mnoha hereckých kreací (řadu komediálních momentů předvedl zejména pár snoubenců „překypujících láskou“) a možná i přivedl diváka k zamyšlení, jak moc záleží na prvním dojmu a jak je těžké se ho vzdát.

DS Osvětové besedy z Velké Bystřice nastudoval komedii **Mnoho povyku pro psa**. Zápletku se točí kolem přehnaně ceněného psa (resp. budoucího štěněte), který má zlepšit pracovní postavení hlavě rodiny Slezákových, následně jeho šéfovi atd. Přestože se soubor pokusil text upravit a aktualizovat do dnešní doby, nepodařilo se ho zbavit „socialistického půdorysu“ a také jevištní ztvárnění připomínalo spíše televizní inscenace z minulé doby. Přes viditelnou snahu herců plynul humor spíše z vnějškových gagů, než aby vycházel ze situací.

Přehlídku úspěšně završilo nesoutěžní představení souboru Ty-já-tr/Bylo nebylo Praha, které dětským divákům nabídlo bláznivý výlet do několika období české historie pod názvem **Pověsti pro štěstí**.

Letošnímu ročníku opět přála vysoká divácká účast a například večerní sobotní představení **Tři mušketýři** zhlédlo přes 300 lidí. Zažít opět „natřískaný“ sál bylo radostí pro pořadatele i divadelníky, a tak festivalu do dalšího ročníku popřejme: Jen houšť!

Petr Toman
 herec souboru DRH

↑ 6. ročník soutěžní a stále věhlasnější přehlídky O Václava z Václavova Foto archiv přehlídky

do partnerských vztahů v jejich různých fázích. Dvojice protagonistů se převtělují do jednotlivých postav a s minimem rekvizit i v čase a prostoru, což poskytlo divákům ničím nerušený zážitek z herecké souhry.

Nezávislý divadelní soubor ze Starého města pod Sněžníkem se představil jevištním zpracováním známého Erbenova díla pod názvem **Legenda o kytici**. Téma osudovosti lidského života sledujeme v baladách Vrba, Svatební košile a Štědrý den. Inscenace zůstává věrná reáliím

inscenace zůstává leccos dlužná a hra spíše volně plyne, než aby jiskřila napětím.

Nesoutěžním zpestřením byla francouzská komedie **Půldruhé hodiny zpoždění** v podání DS Vojan z Libice nad Cidlinou, která nabízela úsměvné bilancování nad životem manželů ve zralém věku.

Vrcholem přehlídky se stalo uvedení inscenace **Tři mušketýři** pražského uskupení Ty-já-tr/Načerno. Vtipná muzikálová parafráze zná-

Ochotnické divadlo profesionálů

Je řada způsobů, jak se může divadelní profesionál potkat s amatérským divadlem. Například se u něj může nalézt a zformovat. Nebo zahájit svojí profesionální dráhu. Petr Kolečko je jedním z nejoceňovanějších českých dramatiků současnosti. Že s divadlem začal jako amatér, když mu nebylo ani patnáct let, jsem netušil...

↑ Petr Kolečko

„Já jsem úplně začal tím, že jsem měl na osmiletém gymnasiu velmi výraznou, excentrickou profesorku výtvarky, paní Trčkovou-Benešovou. Kromě toho, že učila výtvarnou výchovu, psala taky básničky. V primě, když mi bylo jedenáct let, založila jako volitelný předmět autorský seminář. Tam jsem začal chodit a hodně mě to chytlo, protože k psaní jsem měl odjakživa sklony.“

To je řekněme začátek tvé literární dráhy. Ale jak souvisí s divadlem?

Když nám pak bylo třináct, tak jsme s mým spolužákem Kubou Prachařem poznali takovou docela výraznou amatérskou divadelní skupinu, která se jmenovala Filtré. Vedl ji společně s Davidem Emanuelem Cíglarem Jirka Macek, který mnohem později dělal například televizní pořad Paskvil. Poznali jsme je těsně poté, co se Společnost Filtré přestěhovala do pražského Klubu Mlejn. Dana Trčková u nich hrála. A Kuba Prachař dostal lano, aby si s nimi zahrál chlapeckou roli ve hře Tekuté Fé. Pak jednou Kuba nějak nemohl a začali jsme spolu tu roli alternovat. Nakonec jsem hrál víc než on. Přestože on to hrál rozhodně lépe. Měli jsme tam scénu Stařec a moře. Starce hrál Tomáš Bařina, dnes renomovaný filmový režisér, dělal třeba film Bobule... A já mu hrál toho chlapce. Bylo to absurdní představení a bylo hodně těžké. Kluci měli uměleckou ambici podat silnou výpověď. Kouzelné ale bylo, že já jsem vůbec nevěděl, o co jde. Vůbec.

A dál?

Potom jsme měli ještě jedno představení, jmenovalo Herecké mleté. To si pamatuji hůř. Někdy kolem roku 2000, když mi bylo patnáct šestnáct, došlo ve Filtré k vnitřnímu mocenskému sporu a společnost se rozpadla na dvě půlky. Jednu půlku si vzala k sobě Dana Trčková-Benešová. Vlastně nevím, jak to tenkrát bylo, těm sporům jsem

moc nerozuměl. A nikdo mě s tím nezatěžoval. Každopádně se pak hodně změnila poetika. V sedmnácti letech jsem hrál v představení Cesta na veletrh květin. To bylo pod vedením Dany. Taký jsem tomu pořádně nerozuměl... A myslím, že tenkrát inscenaci nerozuměl nikdo. Důležité je, že v tom jednu z hlavních rolí hrála herečka Theodora Sobotková, což byla správkyně hotelu pro diplomaty v Náprstkově ulici v Praze. Ten funguje při ministerstvu zahraničních věcí a je tu od toho, aby se v něm zahraniční diplomati ožirali. A její práce byla zakazovat jim tam brát šlapky. A v tomhle prapodivném hotelu jsme začali nově zkoušet... A vedle toho jsem rozvíjel své psaní.

Jak konkrétně?

Se spolužákem Kryštofem Kolářkem jsme udělali – daleko dřív než v Hollywoodu – v roce 2002 představení s názvem 1 + KK. Bylo to velmi volně na motivy první třetiny románu Předčítáč. Společně jsme to napsali, Kryštof Kolářek se ujal režie, potlačili jsme téma druhé světové války a pojali to jako předválečný příběh malého chlapce, kterého jsem hrál já. Tu ženskou hrála Theodora Sobotková. Inscenace měla zajímavou scénografii s projekcemi a já jsem byl tehdy ještě hodně štíhlý, Theodora naopak macatá... Na poměry amatérského divadla jsme tam tenkrát měli poměrně odvážné scény... Nechci se chlubit, ale myslím, že tohle představení sneslo srovnání třeba se studentskými klauzurami na DAMU. Nebyla to taková ta hadrová „ochotničina“. Říkali jsme si Divadlo KK...

Tou dobou jsi ještě na DAMU nestudoval?

Ne. Potom jsme udělali ještě jedno představení v Divadle Na Prádle. To se jmenovalo Já bych to tak nedramatizoval. Mělo jednu premiéru a jednu derniéru, jinak nic. Byla to divná postpubertální komedie s Kubou Prachařem, jednou dýdžejkou a třemi dívkami. Tenkrát jsme se přejmenovali na Divadlo SKOK. A odtud jsem se právě dostal na DAMU, na dramaturgii. Obklopili jsme se prváky z herectví a začali hrát místo amatérského divadla nezávislé studentské divadlo. Značku SKOK jsme zaregistrovali a ucházeli se o granty a podobně. Nejdřív jsme hráli Kryštofovu hru Kuřárna a potom moje hry Změna a Bez orientace. Ta hra Bez orientace byla první, která už nebyla úplná blbost. Vyvíjel jsem ji v rámci studia na DAMU s naším pedagogem Vedralem při tvůrčím psaní. Hráli jsme ji šestkrát Na Prádle a bylo vždy plno. Vedral nás vybral na přehlídku mladé studentské autorské tvorby do Činoherního studia v Ústí nad Labem. Tam jsem se seznámil s agentkou z Dilia a začala mě zastupovat profesionální divadelní agentura. I když to není důležité.

.....
Nebyla to taková ta
hadrová „ochotničina“.
Říkali jsme si Divadlo
KK.
.....

Po ukončení školy jsi byl respektovaný jako divadelní autor. Tušíš, jaké zlomové body k tomu vedly?

Dostal jsem možnost udělat bakalářskou práci Soumrak bodů jako antickou tragédií. V rámci školy to byl tenkrát velký úspěch. A hlavně jsem s režisérem Danem Špinarem udělal hru Britney goes to heaven. To byla pro mě zásadní inscenace, která mi pomohla dostat se skokem do profesionálního divadla. Dlužno dodat, že vynikající byla především Danova inscenace a režie.

To bylo ve kterém ročníku?

Premiéra Britney goes to heaven byla, když jsem byl na začátku čtvrtáku. Pak jsem hostoval jako dramaturg s režisérem Tomášem Svobodou v Moravském divadle v Olomouci. A díky úspěchu Soumraku bodů a Britney goes to heaven mi bylo umožněno absolvovat DAMU projektem Lásky, vole. No a pak už to bylo dobré. Byly kontakty a hra Britney goes to heaven byla dobře hodnocena kritikou. Dneska už na kritiku nedám, ale pro začínajícího dramatika je důležitá. Navíc tenkrát byla úroveň kritiky úplně jiná než dnes. Dost se zhoršila...

Přesto jsi doma v divadle, které je jednou nohou mezi divadly nezávislými a k blahobytu měšťanských scén má hodně daleko.

Když jsme v A studiu Rubín začínali, tak jsem někde řekl, že je to ochotnické divadlo profesionálů. Ne, že by to nebyl profesionální provoz, ale všechno se tam dělalo na koleně. Navíc nebyly skoro žádné peníze. Dnes už to neplatí, finančně se A studio podařilo hodně zvednout. Teď je Rubín plně profesionální divadlo se všemi jeho

aspekty. Má prostor, má dramaturgický plán, má nějaký peníze a je mediálně sledované. Ale vyvinulo se z daleko skromnějších poměrů. Dnes v něm ale hrají herci za normální honoráře, které jsou sice na nejnižší hranici profesionálních honorářů, ale nejsou symbolické. Nevím. V projektech, na kterých jsem kdy pracoval, třeba NoDu nebo v Rubínu, se hrana nezávislosti setřela tím, že v nich díky našim kamarádkám vazbám hráli špičkoví herci a dělali je prvotřídní režiséři. To vedlo k dobré návštěvnosti. A když se na představení chodí, není problém hrát profesionálně. Největší příklad věci dělané na koleně byly Pornohvězdy, které jsme dělali s režisérem Tomášem Svobodou. Tam jsme šli hodně do rizika. Inscenace byla mnohem ambicióznější než grant, který jsme na ni dostali. Ale ukecali jsme ke spolupráci největší hvězdy nejmladší herecké generace – Vojtu Dyka, Kubu Prachaře, Míru Noska, Janu Strykovou, dva operní pěvce a mnoho dalších. Každou chvíli jsme zjistili, že na něco nejsou peníze a že to musíme vyřešit jinak. Ukázalo se, že sál není pro inscenaci vhodný, potom zas, že je špatně nafinancovaný odhad provozu jednoho představení... Přesto všechno vyšlo. Odehráli jsme 40 repríz, z čehož 30 bylo úplně vyprodaných. Tento projekt je pro čtenáře tohoto časopisu dobrým důkazem, že vyjít může všechno. Že i takhle se to dá dělat. Výchozí bod projektu byl úplně stejný jako ten, který má každé amatérské divadlo. I když já už bych do toho podruhé nešel.

Luděk Horký
dramaturg České televize

Vychovávat a vzdělávat divadlem!

Ale jak?

V posledním čísle Amatérské scény minulého roku jste se mohli dočíst, co se děje Ostravanovi, který se ocitne v Ostrově místo v Ostravě. Já jsem se tentokrát pokusila o opak – jako Brňan původem z Vysočiny jsem do Ostravy zajet zkusila. A přináším vám z ní drobné ostravské okénko. Okénko, kterým se kouká amatér (já) do hnízda profesionálům (souborům hrajících na festivalu Ostravar) a trochu chytrolínsky nahlížené dění komentuje. Snad mi odpustí...

.....
Okolnost jedné
konkrétní debaty může
za tento článek.
.....

Ač se Ostravar může zdát festivalem profilů, nemusíte se ho vůbec bát, naopak při něm k mému příjemnému překvapení potkáte řadu tváří vám známých jednak z přehlídek amatérských (především z Hronova, ale třeba i z Pohárku – zdravím Michala Zahálku nebo Ladislava Vrchov-

ského!) a jednak z vašich školních let (rozprchnuvší se herci a herečky usídlení nyní v ostravských sálech – ahoj pro Petrou Kocmanovou, Ondřeje Bretta nebo Jirku Krupicu!). Bylo by to dlouhé povídání dostat se ke všemu, co Ostravar může amatérskému divadelníkovi nabídnout,

vždyť je festivalem „toho nejlepšího z celoroční celoostravské profesionální činoherní nadílky“! Napsat pro Amatérskou scénu mne ale přiměla okolnost jedné konkrétní debaty, které jsem byla v Ostravě přítomna. Nu...

3x Divadlo loutek Ostrava: S nadějí, i bez ní Foto www.dlo-ostrava.cz

Více na <http://www.divadloarena.cz/fotogalerie/s-nadeji-i-bez-ni>

Debata. Dotkla se, honosně řečeno, výchovné a vzdělávací funkce divadla a rozvinula se na základě zhlédnutého představení *Sofin svět* v Divadle loutek Ostrava (režie Lucie Málková, dramaturgie Jana Pithartová). Jedná se o divadelní hru na motivy stejnojmenného světového bestselleru Josefa Gaardera, který vykládá dějiny filosofie jako tajuplný a dobrodružný příběh zrání lidstva. „*Naše inscenace si z jeho velkorysého plánu vybírá příběh patnáctileté dívky – ať už Sofie, Hildy, či jiné – jejíž dospívání se napínavým procesem poznání povzneslo na zázrak*“, uvádí inscenátoři na svých webových stránkách a v programu inscenace.

Inszenace *Sofin svět* je prvotně směřována mladému publiku, často je hrávána pro střední školy či druhý stupeň škol základních. Sama v sobě – textem, obsahem i inscenační koncepcí – nese silnou vzdělávací složku. A právě to má své výhody i úskalí. Bez větší nadsázky můžeme říci, že inscenace *Sofin svět* vlastně zpracovává základní časovou osu a na ní zakotvená stěžejní jména filosofů. Pro školy jde o lákadlo k účasti na představení, protože jde o obsah velmi zřetelně spjatý se školní výukou v občanské výchově a podobných předmětech. Na druhou stranu je to též i rizikem, protože taková inscenace, pracující sama o sobě se silným zjednodušením, nevybízí tolik svého diváka k přemýšlení, k vlastnímu hledání souvislostí a dalších informací, a to jak u dětí, tak ale i u učitelů, kteří by mohli (měli) před a/nebo po představení se svými žáky dále pracovat. Zjednodušení může být navíc značně zavádějící.

Dostáváme se tedy k tomu, že inscenace *Sofin svět* je zástupcem takových inscenací, které s výchovou a vzděláváním pracují již při svém zrodu. To ještě neznamená nic špatného, jen se zde nabízí otázka: Slouží

.....
Sofin svět je
 zástupcem
 takových inscenací,
 které s výchovou
 a vzděláváním pracují
 již při svém zrodu.

Poznámky pod čarou

1 Citováno z webových stránek Divadla loutek Ostrava: <<http://www.dlo-ostrava.cz/cz/menu/17/o-divadle/repertoar/clanek-501-sofin-svet/>>

v takovémto případě výchova divadlu, nebo již spíše divadlo výchově? Samozřejmě, ve většině případů se obojí střetává a častým cílem inscenátorů je právě spojení obojího; mám teď však na mysli krajní vyhraněné případy, respektive míru či poměr mezi výchovou a divadlem. Jinak řečeno – ptám se: Jde stále ještě o divadlo, nebo jde už spíše o divadelní výukový program?

.....
V jakém případě je
dopad v přemýšlení
diváka nad zobrazeným
silnější a více
vybízějící?
.....

O obdobné otázky se v rámci amatérských přehlídek nejspíše nejčastěji objevují na rakovnické Popelce, zůstanu ale v tomto případě ještě u Ostravy. Pro zkonkrětnění mého uvažování použiji druhou ostravskou inscenaci – *S nadějí, i bez ní* divadla Komorní scéna Aréna (režie Ivan Krejčí, text a dramaturgie Tomáš Vůjtek). Tato inscenace totiž rovněž vychovává a vzdělává, navíc o ožehavém tématu komunistických procesů a aféry okolo Rudolfa Slánského. Avšak – za prvé ne přímočaře, ne zjednodušeně a ne zavádějícím způsobem, a za druhé přidává výrazný zážitek estetický a dramatický.

A teď se ptám – v jakém případě je tedy dopad v přemýšlení diváka nad zobrazeným (tedy ve výchově a vzdělávání z hlediska historického a společenského kontextu) silnější a více vybízějící? Neděje se tak právě, zdánlivě paradoxně, v inscenaci *S nadějí, i bez ní*? Řada diváků by mi mohla namítnout, že se více dozvěděli a více si i užili právě *Sofin svět*, že *S nadějí, i bez ní* nepochopili, „nechytli se“, nevěděli, o čem konkrétně se mluví, na co se odkazuje, co se řeší... I bych tyto reakce chápala. Ano, inscenace *S nadějí, i bez ní* není vůbec jednoduchá a je pro náročnějšího, zkušeného – v dnešní době můžeme s drobným posteskem říci až dokonce sečtělého diváka knihamola. Ale přesto, nebo spíše právě proto, je tato inscenace tím nejvhodnějším adeptem na vznik tvůrčích dílen k ní náležících, které by jmenované spektrum publika rozšířilo a pomohlo inscenaci se vstupem do myslí i srdcí dalších diváků.

Přestože ráda zajdu i na dobře udělanou komedii nebo třeba do Buran-teatru na „divadlo pro normální lidi“, vždycky budu vyznavačem divadla,

2x Divadlo loutek Ostrava: Sofin svět Foto www.dlo-ostrava.cz

Více na <http://www.dlo-ostrava.cz/cz/menu/17/o-divadle/repertoar/clanek-501-sofin-svet/>

u kterého si můžu říct: „Ty jo, jak to udělali, že to takhle působí?“, u kterého budu složitě, ale zároveň s velkou chutí hledat odpovědi v jednotlivých prvcích režisérského klíče, ač celek působí srozumitelně a emotivně zároveň. Třeba tak, jako jsem tomu měla u Krejčího *S nadějí, i bez ní* nebo třeba u Mikuláškovy *Na větrné hůrce*.

A to přece může platit i u divadla pro děti a mládež. Nevzdávejme se tedy estetických a dramatických kvalit ve prospěch didaktičnosti, byl by to vůči divadlu podraz!

Kamila Kostřicová
ADaV JAMU v Brně

Stojí za přečtení...

V letošní první „upoutávce“ na dramatické texty se setkáte s tituly, které jsou takřikajíc každý odjinud, a to není myšleno jen místně... Najde tu pro sebe něco ten, kdo pracuje v souboru studentském, ale i ten, kdo je ze spolku zralejšího a zkušenějšího. Ten, kdo počítá s divákem náročnějším, ale i tvůrce nepřiliš náročné zábavy... A možná zjistíte, že se vám od zmíněných autorů může líbit a hodit i některý z jejich dalších textů. Tak tedy, prosím, vstupte.

Joe Penhall: Vyhazov (Bullet)

Drama pro tři muže a dvě ženy. Základní situace hry připomíná Mille-rovu Smrt obchodního cestujícího (pokud jste náhodou nečetli – nepochybně stojí za to). Zde je hlavním hrdinou novinář Charles, kterého právě po dvaceti letech propustili z práce. Ocitá se v životní krizi, nesnesitelné situaci, kterou řeší zejména alkoholem. A také se zamotává do falešných představ o sobě samém, vrství jednu lež na druhou. Neví si zkrátka rady a bezmocná je i jeho žena Billie, která se marně snaží vyvést muže ze sebeklamů. Za těchto okolností přijíždí Charlesův syn Robbie se svou přítelkyní a objevuje se náhle také druhý sin Mike. Každý z rodiny zaujímá k nastalé situaci vlastní postoj. Hra se tak stává sondou do rodinných, partnerských i mezigeneračních vztahů a zároveň nemilosrdným obrazem rozkladu osobnosti, způsobeného náhlou ztrátou životních jistot a neschopností vyjít z bludného kruhu vlastních fantazií. Přestože je hra blízká Millerově dramatu, živý, současný jazyk a naléhavost situací činí ze hry svébytné, zcela mimořádné dílo.

Joe Penhall (1967) je zástupcem mimořádně silné britské generace dramatiků, kteří začínali v devadesátých letech v Royal Court Theatre (mj. Sarah Kane, Mark Ravenhill). U nás je velmi oblíbený a poměrně často uváděný. Penhall tvrdí, že za cizojazyčnými inscenacemi svých her cestuje často a rád. Přijel například do Prahy na pozvání Dejvického divadla zhlédnout inscenaci své hry Krajina se zbraní. I ostatní z jeho her za přečtení jistě stojí.

Josef Škvorecký, Veronika Křištofová: Prima sezona

Známý příběh J. Škvoreckého tentokrát v jevištní adaptaci pro jedenáct mužů (přičemž jsou tu možné dvojrole) a pět žen. Mladík Danny Smiřický opět překonává své neúspěchy v lásce... Rámec hry odehrávající se v hotelu Beránek však tvoří netypické dívčí rozhovory v umývárně. Posunují děj jednotlivých situací a bohatě dokreslují příběh Dannyho. Adaptace se dočkala chvály i od autora předlohy: „Dramatizaci svého románu od Veroniky Křištofové pokládám po mnoha stránkách za ideální. Autorce se zdařilo zjednodušení děje a jeho historek na rozměr únosný na divadelní scéně a vymyslela nápaditou spojnici scén: totiž hovory dívek v umývárně, kde se navzájem doplňují fantazírováním o budoucnosti společného neúspěšného nápadníka Dannyho Smiřického. Vyřešila tedy úspěšně dva základní problémy dramatizace: zkrácení a spojení. Spojnice dobře zachovává tón Dannyho vyprávění, a ještě jej obohacuje o konverzace děvčat mezi sebou, které jsou nápadité, vtipné a půvabné. Z textu románu a jeho dialogů vybrala autorka podstatné, přičemž do vlastního dialogu nepřidávala nic, co by z něho vyčnívalo. Přesto, že dramatizace je vždycky vlastně torzo původního díla, působí autorčina práce dojmem uceleného a zábavného příběhu na pozadí doby. Bude samozřejmě hodně záležet na obsazení a inscenaci. Ve hře jsou převážně dívky a chlapci v teenagerské věku, a to by měl být taky hlavní dojem z představení. Jako autor původního textu, románu Prima sezóna, jsem s toutle dramatizací velmi spokojen.“ (citát převzat z archivu DILIA)

Veronika Křištofová (1978) se psaní věnuje asi od svých patnácti let. Jako mnozí jiní autoři začínala s poezií a krátkými prózami. Její tvorba dramatická je nepochybně ovlivněna a byla formována působením v amatérských a poloprofesionálních souborech. Svou první adaptaci s názvem *Kacířka*, kterou taktéž realizovala v divadle METRO, napsala v roce 2007. Své texty konzultovala s významnými autory české literatury (Josef Škvorecký, Milan Uhde) a později s některými přímo spolupracovala na adaptacích jejich předloh (kromě J. Škvoreckého například s Petrou Neomilnerovou na adaptaci hry pro děti *Amélie a tma*). Její další texty najdete v nabídce DILIA.

Pam Valentine: Láska mezi nebem a zemí

Situační komedie pro tři muže a čtyři ženy. Ve venkovském sídle se sejdou dva manželské páry. První z nich – Jack a Susie – tu žili kdysi, druhý – Simon a Felicity – si dům chtějí pronajmout. První z párů je několik let po smrti, ale protože Jack nevěřil v nebe, a tak do něj odmítl vstoupit, byl nucen se vrátit na zem a Susie šla s ním. Celkem spokojeně si užívají klidu ve velkém domě, všechny potenciální zájemce o pronájem se jim podařilo zastrašit či vystrnadit přemísťováním věcí, kvílením atp. Jack byl za života uznávaným spisovatelem. To se mu teď ale stává osudným. Majitel realitní kanceláře totiž provází domem další zájemce a oni zjišťují, kdo že to tu vlastně žil... Mladý Simon je totiž začínající spisovatel a nenechá si ujít příležitost pracovat u stejného psacího stolu, jako jeho spisovatelský idol... Duchové zřejmě neztrácejí ješitnost, protože Jackovi se Simon okamžitě zalíbí a chce, aby

.....
Z textu románu a jeho dialogů vybrala autorka podstatné, přičemž do vlastního dialogu nepřidávala nic, co by z něho vyčnívalo.
.....

.....
 Další nabídky textů
 najdete na stránkách
www.amaterskascena.cz
 v nové rubrice

si tento manželský pár dům pronajal. Susie je proti do té doby, než zjistí, že Flic je těhotná. To zase vadí Jackovi, ale Susie se těší na miminko v domě, dokonce by se chtěla stát jeho kmotrou a zavolat svého anděla strážného, zda by s tím mohl pomoci...

Mladí si nakonec dům pronajmou, jsou tu šťastní, ale místo anděla přijíždí tchyně – matka Flic. Nenávidí Simona, je sobecká a nechápe, proč se její dcera zahazuje s „nýmandem“. Duchové Jack a Susie se rozhodnou mladým pomoci: Simon by měl na-

psat knihu, bestseller, tím by zavřel tchyní ústa a zabezpečil rodinu. Se zpožděním se objevuje anděl – žena s batohem – a radí Jackovi a Susie, aby Simonovi vnuknuli zápletku knihy. Rozhodnou se to vyzkoušet. Následuje řada komických i dojemných situací, kdy se až málem stírá hranice mezi pozemským a nadpozemským světem. Simonovi se psaní nejdřív nedaří, je nervózní a odráží se to na jeho vztahu k Flic, ale nakonec si oba, vlastně všichni čtyři (i duchové) uvědomí, co je na světě i na nebi

skutečně nejdůležitější – láska, která všechny spojuje.

Když se narodí dítě a jeho život je ohrožen, zachrání happyend ten, od koho se to nejméně čeká – Jack. Modlil se za miminko, volal anděla strážného, uvěřil v nebe – a tak se tam se Susie mohou zase vydat. O mladou rodinu je postaráno, všechno je v pořádku. Dokonce je víc než pravděpodobné, že dům, který je na prodej, už Simonovi a Flic zůstane napořád.

-ps-

Časopis Loutkář završil oslavy a nyní mu hrozí zánik

Časopis Loutkář završil oslavy stého výročí svého založení novými webovými stránkami a speciálním číslem v angličtině. Výročí časopisu přineslo také zásadní proměnu designu periodika podle návrhu dvojice grafiků Pavel Svoboda & Jana Smetanová, kteří zvítězili v anonymní soutěži.

O časopisu

.....
 Pokud by opravdu
 nastalo drastické
 snížení dotace ze
 strany ministerstva
 kultury, je podle
 šéfredaktorky Niny
 Malíkové další
 existence časopisu
 vážně ohrožena.

Loutkář je první specializované loutkářské periodikum na světě založené v roce 1912 Jindřichem Veselým a vychází s pauzou válečných let až dodnes. Po celou dobu existence Loutkář mapoval rozvoj oboru, který je mnohem více ceněn v zahraničí než doma, a je tak vlastně živou kronikou českého loutkového divadla. V tomto směru je jeho význam naprosto zásadní. Obsahově je časopis zaměřen na profesionální i amatérskou scénu a je určen odborníkům i laikům. V současné době časopis vydává Sdružení pro vydávání časopisu Loutkář šestkrát ročně v rozsahu 48 stran.

Pokud by opravdu nastalo drastické snížení dotace ze strany ministerstva kultury, je podle šéfredaktorky Niny Malíkové další existence časopisu vážně ohrožena. „Bylo by smutným paradoxem, kdyby časopis Loutkář, který přežil všechny turbulence 20. století, včetně několika okupací a totalitního režimu, nuceně skončil ve svých 101 letech v demokratické éře rozvíjejícího se kapitalismu.“ V případě odborného časopisu Loutkář

totiž nelze příliš uvažovat o více-zdrojovém financování. „Loutkářský obor je malý a pro tuzemské sponzory bohužel navzdory velké prestiži české loutkářské školy v zahraničí, neatraktivní,“ uzavírá Nina Malíková.

Rekapitulace oslav

Časopis Loutkář, který v roce 2012 oslavil sto let své existence, své jubileum připomněl hned několika akcemi. První se uskutečnila v rámci 29. ročníku soutěžního bienále českého profesionálního loutkového a alternativního divadla Skupova Plzeň 21. června 2012, kdy se v plzeňském Muzeu loutek konalo mezinárodní sympozium Současné prostředky mediální komunikace věnované perspektivám odborných loutkářských časopisů za účasti řady odborníků z celého světa. „Všichni přítomní se jednomyslně shodli na tom, že je nezbytně nutné, aby kromě internetové prezentace periodik byla zachována jejich tištěná podoba,“ říká šéfredaktorka Loutkáře Nina Malíková. Připomínka unikátního výročí Loutkáře byla na programu i národní přehlídky ama-

térského divadla Loutkářská Chru-dim (30. 6.–5. 7. 2012).

V souvislosti s výročním redakce oslovila čtyřicet renomovaných výtvarníků spjatých s loutkovým divadlem, jako například Jiřího Bartu, Adolfa Borna, Petra Nikla, Jana Schmida, Jiřího Suchého, Jana Švankmajera nebo Marka Zákosteleckého, kteří věnovali časopisu Loutkář k jeho výročí své grafické listy. „Chtěli jsme tak navázat na tradiční provázanost Loutkáře s významnými výtvarníky – v minulosti s časopisem úzce spolupracoval třeba Josef Váchal nebo Josef Skuppa,“ vysvětluje Nina Malíková. Výběr z grafik pak byl publikován ve třetím čísle Loutkáře a originální dary byly v létě také vystaveny v Muzeu loutek Plzeň a na podzim v pražském Divadle Minor. Další výstavy jsou zatím v jednání.

Sté výročí Loutkáře přineslo také zásadní proměnu designu periodika podle návrhu dvojice grafiků Pavel Svoboda & Jana Smetanová, kteří zvítězili v anonymní soutěži. První číslo Loutkáře v nové podobě

↑ Obálka časopisu Loutkář

↑ Obálka časopisu Loutkář

vyšlo v září 2012 a začátkem února 2013 byly spuštěny zcela nové webové stránky – www.loutkar.eu. Nabízí svým návštěvníkům přehlednější strukturu, moderní design a konečně i anglickou mutaci. Dlouhodobým cílem redakce je vybudovat na internetových stránkách Loutkáře virtuální Loutkářské centrum, místo, kde návštěvník získá základní přehled o oboru, včetně důležitých adres institucí, organizací, divadel, muzeí, škol napojených na loutkové

divadlo, článků o historii oboru a významných osobnostech, základní literatuře atd.

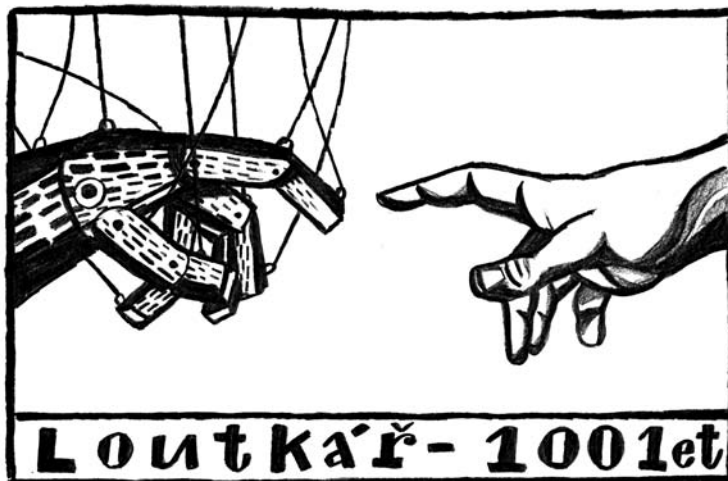
Speciální číslo v anglickém jazyce

Zahraničním čtenářům Loutkáře, kteří se dosud museli spokojit pouze s anglickým resumé jednotlivých čísel, je určeno speciální číslo s výběrem klíčových článků z celého ročníku 2012. V čísle, které vyšlo

20. 2. 2013, si mohou přečíst například trojdielnou studii nazvanou Století s Loutkářem, která bilancuje a sumarizuje význam periodika nejen v českém, ale i světovém kontextu, články připomínající sté výročí narození Jiřího Trnky, či materiály zaměřené na 60. výročí založení vůbec první Loutkářské katedry na světě na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze.

www.loutkar.eu

.....
Dlouhodobým cílem redakce je vybudovat na internetových stránkách Loutkáře virtuální Loutkářské centrum, místo, kde návštěvník získá základní přehled o oboru.
.....

Aby se české amatérské divadlo rozvíjelo co nejsvobodněji

Jedna z nepřehlédnutelných osobností českého a především moravského divadla posledních pěti desetiletí oslavila 11. února 2013 své kulaté životní jubileum. Není jí nikdo jiný než čerstvý sedmdesátník PhDr. Vít Závodský, osobnost, která zasvětila svůj život divadlu, literatuře a pedagogické činnosti. Osobnost, která po desítky let reflektovala brněnskou profesionální scénu a nejen ji. Doktor Závodský se souběžně věnoval divadlu amatérskému. Stovky, či spíše tisíce amatérských divadelníků se s ním setkaly na nejrůznějších přehlídkách při jeho důkladných rozbořích inscenací či prostřednictvím zasvěcených recenzí a příspěvků v divadelních periodikách a přehlídkových zpravodajích.

.....
Když se na Filozofické
fakultě tehdejší
Univerzity J. E. Purkyně
v Brně ustanovil
obor divadelní věda,
dezertoval jsem.
.....

Pane doktore, jste synem našeho známého teatrologa a literárního vědce PhDr. Artura Závodského, DrSc. Je tudíž nasnadě, že vám byl dán zájem o divadlo do vínku vašimi rodiči, že jej sami iniciovali a podporovali. Je tomu tak, anebo, jak to někdy bývá, vás rodiče, vědomi si nevýhodných stránek svého povolání, odrazovali od svého řemesla a směřovali k jiné, podle nich výhodnější životní cestě?

Řekl bych, že šlo spíše o tu první možnost. Povahou autoritativní otec při své mnohostranné vědecké práci vedle matky i mne už od středoškolských let průběžně zapojoval do rozličných pomocných aktivit. Jen těch na stroji opsaných stránek! A i když by mi v odlišné profesní orientaci rozhodně nebránil – jeden mladší bratr přednáší na vysoké škole ekonomické statistiku a druhý je lékař – mé humanitní zaměření víceméně předpokládal.

Studoval jste na Filozofické fakultě dnešní Masarykovy univerzity v Brně a váš studijní záběr byl dosti široký. Na co vše vás vaše alma mater připravila?

Na vysokoškolská studia v první polovině oněch nadějeplných šedesátých let vzpomínám docela rád.

I když se naše situace s dnešními doširoka otevřenými možnostmi naprosto nedá srovnat, Filozofická fakulta tehdejší Univerzity J. E. Purkyně s řadou kvalitních pedagogických osobností – pravda, také se semestrem „nasazení“ do továrny nebo s vojenskou katedrou – poskytovala dostatek podnětů k osobnímu rozvoji těm, kdo o to stáli. Ve striktně vymezených oborových kombinacích jsem měl zapsanu češtinu a ruštinu, ale když se zde podařilo ustavit jako obor divadelní vědu, „dezertoval“ jsem z germanistiky do malé skupinky jejich prvních posluchačů, dnes např. předních akademických funkcionářů JAMU. Zatímco v bohemistice jsem diplomku o Milanu Kunderovi odevzdával u noblesního profesora Dušana Jeřábka, oponentem byl nonkonformní estetik Oleg Sus, jehož originální speciální semináře náležely k nejinspirativnějším. Studium teatrologie bylo zčásti propojeno s paralelním hereckým ročníkem JAMU, takže jsme na lekcích Karla Bundálka, Miloše Hynšta, Bořivoje Srby, Evžena Sokolovského nebo Josefa Karlíka „brali rozum“ společně s některými později populárními umělci.

V databázi českého amatérského divadla jsem zachytil okřídlenou větu, že jste šel ve stopách svého otce při sledování a hodnocení divadelní činnosti nejen profesionálních divadel, ale i amatérských souborů. To zajisté nelze popřít, nicméně, pokud se nemýlím, po celý svůj profesní život jste byl věrně připoután k pedagogické činnosti na Střední knihovnické škole, následně Střední odborné

škole informačních a knihovnických služeb a Vyšší odborné škole informačních a knihovnických služeb v Brně. Co jste zde vyučoval? Poutala vás činnost pedagogická natolik, že jste neuvažoval o následování svého otce, o dráze divadelního vědce?

Ke knihovnické a později též informatické oblasti mě přivedla souhra okolností. Během ročního vojančení v Bratislavě, kdy jsem mj. měl možnost referovat o tamních premiérách do českého tisku a tak blíže osobně poznat např. šéfa činohry Slovenského národního divadla Ladislava Chudíka, mi v Brně kádrováci zhatili již podepsanou smlouvu se zdejší konzervatoří, takže jsem se na půl úvazkový zástup náhle ocitl na tehdejší Střední knihovnické škole. Škola střídala nejen název i typy a obory maturitního, nástavbového či dálkového studia, ale často měnila nuceně také působiště. Sešla se tu však slibná kantorská sestava. Připomenu alespoň nedávno zemřelou Věru Hofmanovou alias spisovatelku Květu Legátovou. Byli tu i nadějní studenti, např. režisér J. A. Pitínský. Nejčastěji jsem učil českou nebo světovou literaturu a jako „hobby“ po léta vedl divadelní debatní kroužek a nakonec divadelní semináře VOŠ. Na liberálně zaměřený ústav a jeho vedení ovšem tvrdě dopadla ruka husákovských normalizátorů. Coby politicky persona non grata jsem byl za trest přeložen na učiliště a spolu s dalšími rafinovanými perzekučními kroky ztratil většinu publikačních i jiných pracovních šancí v kulturní sféře. Obdobnou zkušenost s psaním pod neprůhlednými šiframi a pseudonymy,

↑ PhDr. Vít Závodský přebírá v průběhu Jiráskova Hronova Zlatý odznak J. K. Tyla Foto Ivo Mičkal

leckdy i ženskými, bude mít nejen můj vrstevník. Polistopadový oficiální rehabilitační „glejt“ už nejlepší aktivní léta nevrátil. Nicméně více nežli čtyřicetiletého působení na „knihárně“, označované tehdy jako „malá filozofická“, nelituji. V mnoha institucích stále potkávám své absolventy v prestižních postaveních a kupodivu nevzpomínají ve zlém.

V 90. letech jste byl také externím pedagogem Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění. Co bylo předmětem vaší výuky?

Mé nedlouhé externí působení na divadelní fakultě vzešlo z iniciativy profesora Bořivoje Srby, který tehdy z dějin českého divadla a dramatu přednášel toliko vybrané partie, takže jsem vývojový kontext nižšímu ročníku seminárně doplňoval. Stejně jako celá společnost procházela JAMU počátkem 90. let bouřlivým vývojem. Oddělená divadelní fakulta se narychlo uchýlila do sídla někdejšího Krajského výboru KSČ, kde dnes najdeme Nejvyšší soud, což studijnímu soustředění nejen některých bohémsky založených posluchačů příliš neprálo. Vzhledem k vážnému zhoršení zdraví a nemožnosti rozvrhové koordinace s mým hlavním působištěm jsem se poté omezil na příležitost-

nou spolupráci oponenta, examinatora a kritického posuzovatele. Obě školní scény JAMU, činoherní Studio Marta a právě otevřené hudební Divadlo na Orlí, pochopitelně soustavně sleduji.

Mezi divadelníky jste znám především coby publicista, recenzent, porotce divadelních přehlídek. Bylo tomu tak vždy, nebo tkví začátky vašeho zájmu o divadlo, popřípadě jeho peripetie, v aktivní tvůrčí divadelní činnosti? Pokud ano, v jaké konkrétně?

Skutečným např. hereckým vystupováním se chlubit nemohu, nepočítám-li časté středoškolské besídky, k nimž jsem jako agilní třídní kronikář psával scénky i písničkové texty a s kolegy je nacvičoval, nebo spontánní hereckou výuku u Josefa Karlíka. Více praktických zkušeností jsem získal v recitační oblasti, což v porotách soutěží uměleckého přednesu samozřejmě přišlo vhod.

Jako porotce amatérského divadla, a také uměleckého přednesu, jste absolvoval značné množství přehlídek, a to na nejrozumnějších úrovních. Vzpomenete, kde všude to bylo a kolik jich tak mohlo řádově být celkem? Divadelních a recitačních, ba i lite-

rárně autorských přehlídek rozličného zaměření, dosahu a úrovně jsem absolvoval mnoho desítek a rozhodně nechci jejich beztak neúplným výčtem laskavého čtenáře zatěžovat. Ve sféře uměleckého přednesu možno připomenout postupová kola Wolkrova Prostějova včetně každoroční účasti na Brněnském kole nebo Moravský festival ve Valašském Meziříčí. Z těch oborově zaměřených vzpomenu např. kroměřížský Memoriál Oldřicha Tillmana nebo soutěž poštovních zaměstnanců v Třebíči. Svůj půvab a kouzlo nechtěného mívaly i soutěže dětí, třeba když desetiletá dívka s nepochopením, ale vervou interpretovala Bezručova Bernarda Žára...

Škála divadelních soutěží, přehlídek a festivalů byla by ještě pestřejší. Nastupující generace mladých amatérských divadelníků si už stěží dokáže představit, že v řadě obcí a hlavně pak na okresech a krajích existovala příslušná kulturní střediska. V popisu práce neměla pouze jistý ideový dohled nad jednotlivými oblastmi tzv. zájmové umělecké činnosti, ale mnohá obětavě a kontinuálně pořádala okresní a krajské divadelní přehlídky s příslušnými porotními rozbory a předcházejícími metodickými školeními. Jakožto pa-

.....
Mezi divadelníky je
Vít Závodský znám
především coby
publicista, recenzent
a porotce divadelních
přehlídek.
.....

mětník si dovolím připomenout alespoň česko-slovenské přehlídky ve Valašské Karolině nebo z přelomu 70. a 80. let devět ročníků národní přehlídky vysokoškolských souborů Akademické Brno. Na jeden z nich přijel na inspekci tehdejší ústřední svazácký funkcionář Vasil Mohorita, a jelikož podle jeho hlášení jsem jako předseda poroty „v diskusi připustil antisocialistické názory a také je sám vyjadřoval“, další potíže na sebe nechaly dlouho čekat.

Na které z těch přehlídek vám bylo nejliběji a proč?

.....
Bez jakéhokoli „korupčního“ příděchu patří k mým libým akcím nyní už jednadvacetiletá regionální přehlídka Divadelní Kojetín.
.....
Nechtěl bych absolvované přehlídky takto subjektivně diferencovat – každá měla oceněníhodné klady a někdy i své organizační „mouchy“. Za důležité pokládám, nakolik svým konkrétním podílem přispěly k rozvoji amatérské Thálie. Z tohoto pohledu bych rád s odstupem času vyzdvihl např. významné divadelní „líhně“ v Kroměříži, Ořechově nebo v Blansku, předlistopadové aktivity OKS Hodonín. Každého jara pořádalo hned dvě pojetím odlišné okresní přehlídky v Čejkovicích a ve Vracově a pro své divadelní soubory vydávalo obsažný hodnotící bulletin Opona. Komunitu spřízněných duší se dařilo utvářet hostitelské partě z Veverské Bítýšky v Setkáních Na prknech. Pro velký zájem okolních i vzdálených souborů zde býval víkendový program natolik nahuštěný, že jsme mohli zaznamenat kuriózní rekord, když jedno z hodnocených vystoupení proběhlo někdy mezi druhou a třetí hodinou ranní. Bez jakéhokoli „korupčního“ příděchu patří k mým libým akcím nyní už jednadvacetiletá regionální přehlídka Divadelní Kojetín, kde agilní MěKS s místním souborem všestranně podporuje tamní samospráva a sami „otcové“ města v zaplněném festivalovém hledišti nikdy nechybějí.

Můžete označit některou inscenaci amatérského divadla či něco, co s amatérským divadlem souvisí, za nesmazatelný životní divadelní zážitek?

Brno, kde koncem 60. let vzniklo Divadlo Husa na provázku, mohlo se i v totalitním období pochlubit asi 35 hrajícími kolektivy a jejich širokým žánrovým spektrem – od souborů

interpretačního zaměření s mnohaletou tradicí a nejen hrnovskými vavříny, jakými byly Svatoboj, královopolské Dělnické divadlo, loutkářská Jitřenka, přes renomované Divadlo X, inspirativní Nepojízdnou housenku nebo proslulý Ochotnický

u jmenovaného předlistopadového období: brněnské Divadelní studio Josefa Skřivana kolem roku 1980 nastudovalo v režii provázkovského Zdeňka Pospíšila původní dramati- zaci Homérova eposu Odyssea. Ta- to mnohovrstevnatá, metaforicky

kroužek po party někdy jepičího života, nicméně zaujatě experimentující zejména v autorské oblasti. Pravda, musely mít svého zřizovatele a mnohdy absolvovat tzv. předváděčky, které však měly rozborově konzultační ráz a nesly se v přátelském liberálním tónu, který by se zmíněnému soudruhu Mohoritovi rozhodně nelíbil. Jako člen krajského a městského poradního sboru si odsud vybavuji diskrepance jen zcela ojedinělé, jako když třeba jedna ze studentských skupin umanutě trvala na názvu Rectum.

Ale vy jste se vlastně ptal na výjimečný jevištní zážitek. Abych zůstal

bohatá syntetická inscenace v arénovém prostoru tehdy provokovala vkusným uplatněním protagonistovy nahoty a excelovala i při zájezdu do Řecka.

Vaše působení v amatérském divadle nelze zužovat na činnost porotce, recenzenta a publicisty. Působil jste také jako lektor vzdělávacích akcí a v souvislosti s nimi i jako autor odborných publikací. Můžete nám přiblížit tuto oblast vašeho působení? Těch vzdělávacích akcí bylo, zejména po jižní Moravě, přes různé překážky kupodivu opravdu hod-

ně. Týkaly se rozličných divadelních složek, zejména dramaturgie, herectví a režie. V řadě případů si organizátoři – kulturní střediska, knihovny nebo přímo soubory – vyměnili celé informativní cykly z jednotlivých vývojových etap, a to i světového nebo českého písemnictví. Na prahu normalizace se péčí Krajského kulturního střediska v Brně podařilo roku 1971 vydat první díl materiálu Přehledné dějiny světového divadla a dramatu, krátce poté z knihoven staženého. Druhý díl se pod jiným „pokrývačským“ jménem zčásti „rozptýlil“ do bulletinu Listy o divadle, třetí již zůstal jen v nerozmnožené podobě. Ve fázi jistého uvolnění vyšla r. 1986 brožura K problematice kritiky v amatérském divadle, kterou jsem napsal spolu s Pravošem Nebeským.

Jste členem několika divadelních asociací. Jmenujme vaše dlouholeté členství ve výboru Klubu přátel Mahenovy činohry v Brně, obdobně členství ve výboru Společnosti Jiřího Mahena v Brně, členství v Association internationale des critiques de théâtre při UNESCO, členství ve Sdružení českých divadelních kritiků. Pokud jde o divadlo amatérské, po léta jste spolupracoval s NIPOS-ARTAMA Praha, s periodikem Amatérská scéna a také se Svazem českých divadelních ochotníků, který vás navrhl k udělení Zlatého odznaku J. K. Tyla za dlouholeté mimořádné zásluhy o rozvoj amatérského divadla. Je z tohoto výčtu pro vás souručenství s některou ze zde jmenovaných asociací či institucí tak říkajíc srdcovou záležitostí?

Upřímně děkuji za váš výčet mého členství v rozličných organizacích a institucích. Některé údaje vyplývají z mého soustavného sledování profesionální Thálie, která u nás zdaleka nemá na různých ustláno a již se v důsledku změněných okolností věnuji nyní, a to referentsky, anketním sledováním, přispíváním do souborových ročenek atp., daleko více nežli amatérské oblasti. Hodně úsilí jsem investoval do mnoha desítek zejména besedních akcí Klubu přátel Mahenovy činohry a Společnosti Jiřího Mahena, které předsedal Ludvík Kundera a jež zakotvila přímo ve spisovatelově vilce v naší čtvrti. Srdco-

vou záležitostí pro mne pochopitelně zůstává onen zmíněný „zlatý Tyl“.

Setkávali jsme se několik desítek roků na Jiráskových Hronovech. Víme, že jste je po léta navštěvoval jako dopisovatel brněnského deníku Rovnost, možná i jiných periodik. Zdá se mi, že vaše permanentní návštěvy Jiráskových Hronovů nebyly pouze žurnalisticky utilitární, že vás k pravidelné účasti na naší vrcholové přehlídce vedly pohnutky daleko hlubší. Lze říci, co vás k Hronovu poutalo a snad dodnes poutá a kolik ročníků jste absolvoval?

Na JH jsem začal pravidelně jezdit někdy zkraje 70. let a „omluvenou absencí“ jsem měl zatím jen asi dvojí. Byl jsem tedy přímým svědkem mnoha jeho evolučních peripetií – předlistopadových oficialit či konfliktů se stranickými orgány i zásadních proměn celé kulturní sféry od počátku 90. roků. Je pravda, že jsem se ke zviditelnění amatérské Thálie snažil využít svých novinářských kontaktů, ať už formou každodenního zpravodajství, nebo následných bilancujících hodnocení. V předmobilové a předinternetové době to bývalo docela dobrodružné. Dnes už se situace proměnila, a to ve vstřícnosti festivalových pořadatelů i v minimálním zájmu zbulvarizovaných médií. K Hronovu mě přirozeně poutaly kořeny daleko hlubší – od „palcůdržení“ zejména moravským souborům, které jsem soustavněji sledoval od domovského působiště a jež se do Mekky ochotníků – v té době jmenovitě vyhlašující vítězné kolektivy a jednotlivce – probojovaly, po zájem o celkové směřování našeho amatérského společenství.

Jak vnímáte současnou snahu o vymezení Jiráskova Hronova především jako celostátní přehlídky činoherního a hudebního divadla, obohacené o inscenace jiných divadelních druhů, popřípadě o inscenace souborů zahraničních, tj. de facto zrušení jeho poslání jako mezidruhového divadelní přehlídky?

Naše povídání je už nejspíš dost dlouhé a nemíním je zatížit ještě složitou problematikou další orientace JH, o níž se obsáhle diskutuje na stránkách AS i na internetu. Zjednodušeně řečeno: bez přihlídnutí k tzv.

doplňkovému programu bych preferoval zachování „žatvového“ charakteru mezidruhovité přehlídky, která by v hlavním programu dokázala vyvážit již prověřenou inscenační kvalitu se skutečně inspirativními experimenty, dala prostor k prezentování domovskému souboru a to vše ozvláštnila vhodně vybraným zahraničním hostem. Zároveň by nebylo na škodu zamyslet se nad současnou generační stratifikací účinkujících i návštěvníků JH, zda a proč se s mizejícím „vědomím souvislosti“ nevytrácí dřívější tolerantní atmosféra přátelského setkávání spřízněných duší. Nám všem přece v první řadě leží na srdci, aby se české amatérské divadlo v kontaktu s profesionální oblastí i novými evropskými trendy rozvíjelo ve všech směrech co nejsvobodněji.

Pane doktore, sotva bych vymyslel lepší tečku za naším rozhovorem, než vámi vyslovené přání, aby se české amatérské divadlo rozvíjelo ve všech směrech co nejsvobodněji. Nicméně dovolu, abych poděkoval za rozhovor a připojil za sebe a za všechny divadelníky, pro něž bylo potěchou se s vámi setkat, srdečné přání k vašemu životnímu jubileu. Přeji vám do dalších let především dobré zdraví a radosti ze života, ten divadelní nevyjímaje.

Milan Strotzer
redaktor Místní kultury

.....
Na JH jsem začal
pravidelně jezdit
někdy zkraje 70. let
a „omluvenou absencí“
jsem měl zatím jen asi
dvojí.
.....

Divadlo z různých úhlů pohledu

Šestidílný vzdělávací cyklus je určený všem amatérským divadelníkům, kteří chtějí jít vlastní osobitou cestou a rozvíjet svůj tvůrčí potenciál, zkušenějším i méně zkušených hercům, režisérům a vedoucím divadelních skupin (experimentující divadlo, divadlo poezie, začínající tvůrci...).

Cyklus zahrnuje šest částí, účastníky čekají vždy čtyři víkendová setkání s jedním nebo dvěma lektory: improvizace a její využití na divadle s Janou Machalíkovou a Hanou Malaníkovou (2013), dramaturgie a tvůrčí psaní s Petrem Michálkem (2014), režie s Martinem Vokounem (2014), herectví s Hanou Frankovou (2015),

pohyb (2015), scénografie s Tomášem Žižkou (2016).

1. část vzdělávacího cyklu – Improvizace a její využití v divadle

Termíny: 13.–15. 9., 11.–13. 10., 8.–10. 11., 6.–8. 12. 2013

Lektorky: Jana Machalíková a Hana Malaníková

Kontakt a přihlášky: Lenka Huláková, NIPOS-ARTAMA, P. O. BOX 12 / Blanická 4, 120 21 Praha 2, hula-kova@nipos-mk.cz, 221 507 974, 604 433 485.

-red-

pam pam

Občasník scénického tance mapuje jak fakticky, tak analyticky dění v oboru scénického tance, pohybového divadla, taneční, rytmické a pohybové výchovy a amatérského uměleckého tance vůbec. pam pam vychází od roku 2006 (jeho 1. číslo spatřilo světlo světa v květnu 2006 u příležitosti 23. celostátní přehlídky dětského scénického tance Kutná Hora 2006). Vychází tři až čtyři čísla v ročníku.

V roce 2011 pam pam nevyšel. Znovu vychází od roku 2012, kdy vyšla tři čísla. Objednat lze na adrese: redakcepampam@nipos-mk.cz

Scénický tanec

je obor amatérského tanečního umění, který se postupně konstituoval od 60. let jako svébytný obor v oblasti původně vymezené pojmem „nefolklorní tanec“.

Svým obsahem a formami navazuje scénický tanec v tomto pojetí dílem na tradice českého novodobého tance, dílem čerpá ze světových moderních a soudobých tanečních směrů a jsou i soubory a skupiny, jejichž tvorbu lze v tomto směru považovat za osobitě autorskou. Výrazně se profiluje oblast autorského pojetí a experimentálního tanečního a pohybového divadla, které hledá syntézu divadelních prostředků.

Inspirační zdroje souborů a skupin scénického tance lze vysledovat v člověku samotném a v životě kolem něj, v současném světě, v lidských vztazích, ale i v přírodě, a především v hudbě. Tento zdroj je velmi rozmanitý: od lidové hudby české, evropské i jiných kontinentů, hudby českých i světových klasiků přes moderní a soudobou vážnou hudbu, populární žánry, jazz a další směry po písňovou tvorbu českých i světových autorů. Scénický tanec využívá ve svých kompozicích i slovo, zvuky a pohyb v tichu.

Amatérskému scénickému tanci se věnují vedle skupin mládeže a dospělých ve specifické podobě i skupiny dětské, kde vedle uměleckého principu vstupuje i princip pedagogický.

↑ Obálka pam pamu

-red-

Nejaktivnější rok DS Tyl Slaná

Uplynulý rok můžeme bez všech pochybností označit za dosud nejaktivnější rok v obnovené historii souboru DS Tyl Slaná od roku 1999. S divadelním představením Přelet nad kukaččím hnízdem a divadelní pohádkou Co takhle svatba, princí? jsme absolvovali 22 zájezdových představení, což v průměru znamená jedno divadelní představení každých 14 dnů. Na cestách jsme tak strávili více než 124 hodin, najezdili jsme přes 830 kilometrů a naše představení vidělo okolo tisícovky diváků.

V minulém roce jsme se opět zúčastnili přehlídky divadelních souborů v Josefově Dole. A tam se náš soubor dočkal zasloužené odměny. Petr Bažant, představitel postavy Hardinga v představení Přelet nad kukaččím hnízdem, byl totiž oceněn čestným uznáním za herecký výkon. Na stejné přehlídce, za stejné představení a ve stejné kategorii, ale tentokrát cenou za herecký výkon byl poctěn Radek Šmíd za postavu Billyho. Ocenění samozřejmě získal především Martin Bašek, představitel hlavní role

↑ Představitelé pohádky Co takhle svatba, princí? Foto DS Tyl Slaná

rebela McMurphyho a režisér celého představení.

Více na stránkách souboru nebo na www.amaterskascena.cz

Radek Šmíd
principál DS Tyl Slaná

Kroměřížští ochotníci připravují nové premiéry

Dovolená po česku, Vymítání ďábla a O Honzovi a hloupé víle Rozárce jsou tituly tří divadelních představení. Na letošní sezónu připravují jejich premiéry členové Divadelního spolku Kroměříž.

První z nich mohli diváci vidět v Klubu Starý pivovar 6. a 7. února. „Jedná se o zpočátku lehčí komedii, v níž vystupují dva věkově nevyrovnané páry. Celý děj se odehrává na palubě jachty, která se díky konfliktu mezi protagonisty změní ve vězení, odkud není pro nikoho úniku. Myslím, že divákům se bude chtít smát i brečet současně,“ domnívá se představitel jedné z rolí Radek Svoboda.

Režie hry, jejímž autorem je Roman Vencel, se ujala členka souboru Jana Štěpánová. Aby byla nabídka pro diváky dramaturgicky vyvážená, nabídnou ochotníci po hořké komedii drama Vymítání ďábla v režii Láryho Koláře. „Přesný termín premiéry ještě neznáme, ale počítáme se začátkem března,“ uvedla Jana Štěpánová, která v představení ztvární jednu z hlavních rolí.

„Nezapomínáme ani na děti. S mladším osazenstvem souboru zkoušíme pohádku O Honzovi a hloupé víle Rozárce. Přípravy jsou teprve na samém začátku, takže na premiéru si děti budou muset ještě chvíli počkat. Byla bych ráda, kdybychom ji mohli malým divákům dát jako dárek 1. června k Mezinárodnímu dni dětí,“ řekla režisérka Romana Blažková.

Marcela Kořínková
DS Kroměříž

Sedlčanští zkouší Noc na Karlštejně

Začátkem ledna začali ochotníci v Sedlčanech zkoušet muzikál Noc na Karlštejně. Spolek divadelních ochotníků v Sedlčanech je činný již 172 let. V posledních několika desetiletích uvádí pokaždé v jarním období nově nastudovanou hru a zhruba pět roků vždy na podzim také kabaret.

.....
V současnosti má
sedlčanský ochotnický
spolek osmdesát pět
členů.
.....

„Měšťanstvo sedlčanské zřídilo sobě, a sice na způsob větších podnikání, totiž akciemi, divadlo, v němž se 31. října 1841 poprvé ku prospěchu chudých dítek školních provozovalo: Berounské koláče a Přítel v nouzi.“ Tento historicky podepřený údaj vyšel v 46. čísle časopisu Květy 18. listopadu 1841.

Tradice ochotnického divadla v Sedlčanech sahá až hluboko do předminulého století a je nesmazatelně spjata s historií města. Představit proto stručně práci, spolkový život a bohatou činnost je nesnadné.

Sedlčany jsou městem středního Povltaví položené asi 60 km jižně od Prahy, na pravém břehu řeky Vltavy. Počátky města sahají až do 11. století. Sedlčany byly vždy významným hospodářským a kulturním střediskem a je k tomu tak i v současnosti. Tradiční hudební festival Sukovy Sedlčany, lidové slavnosti Rosa, závody na Sedlčanské kotlině a další sportovní a kulturní akce přitahují každoročně tisíce návštěvníků. Kulturní dění obohacuje „Spolek divadelních ochotníků v Sedlčanech“.

V současnosti má sedlčanský ochotnický spolek osmdesát pět členů a asi polovina z nich je aktivních. Již nejednou prohlásili členové profesionálních zájezdových scén, že v Sedlčanech musí odevzdat nejvyšší práci, aby uspokojili požadavky diváků. Proto i my, sedlčanští ochotníci, chceme udržet dobrou kulturní úroveň, aby nám „Pán z růže“ zamával rožmberskou růží na pozdrav.

-red-

Výzva k účasti na Open Air Program 2013 / Open Spirit

Občanské sdružení Poco a Poco animato vyhlašuje výzvu na hledání nových projektů v oblasti divadelního a scénického umění pro 14. ročník Open Air Programu Mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů.

I pro letošní ročník hledá divadelní představení, performance, workshopy, site-specific projekty a další umělecké žánry, které se ve dnech 21.–30. června již tradičně představí pod širým nebem v historickém centru Hradce Králové.

Přihlášku, podmínky, popis prostor a fotografie z předešlých ročníků naleznete na festivalových stránkách www.openairprogram.cz. Uzávěrka přihlášek je 31. března 2013.

Hostujícím souborům a festivalovým divákům chce pořadatel vytvořit zázemí a prostor pro vzájemné setkávání. Účinkujícím nabízí ubytování, úhradu nákladů spojených s dopravou a další možnosti, které jedinečná atmosféra hradeckého festivalu nabízí.

Těšíme se na vzájemné festivalové inspirace!

Poco a poco animato tým

Rynářečtí ochotníci uvádějí Vodní družstvo

Rynářečtí ochotníci letos připravili hru Josefa Štolby Vodní družstvo, která vypráví příběh pražských inženýrů rozměňujících pozemky na vsi. Jde o klasickou českou komedii, která sto let starým jazykem mluví o zcela moderních věcech. Hra, která byla aktuální už koncem 19. století, je velmi dobře použitelná i do dnešní doby, ve které se často setkáváme s korupcí, pokrytectvím,

prospěchářstvím a mafiánskými praktikami.

Komedie Vodní družstvo byla uvedena v roce 1886 v Národním divadle a v roce 1993 v Činoherním klubu v Praze.

Představení jsou až do 31. března vyprodaná a diváci v nich kromě aktuálních narážek na místní poměry uslyší také tři písničky. Roli statkáře Zelen-

ky si osvojil Jiří Šlechta, za vykutáleného inženýra Cirkla se převlékl sám režisér Miroslav Kumžák a tetu Emilku si zahrála Alena Brožová.

Letošní hru věnují ochotníci našemu dlouholetému členovi panu Stanislavu Borkovi, který nás v prosinci loňského roku navždy opustil.

-red-

Muzeum loutek v Chrudimi opět otevřeno

Po dlouhých opravách zahájilo v sobotu 2. března plný provoz Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi. Kromě stavebních úprav se zcela změnila stálá expozice tohoto muzea. Nyní nese název Magický svět loutek.

„Expozice je uspořádána chronologicky, aby i lidé, kteří o loutkovém divadle vůbec nic nevědí, získali představu, jak vypadalo kočovné divadlo v 19. století, jak se proměnilo v období loutky a moderny let 1900 až 1950. V posledním podlaží pak návštěvníci mohou vidět expozici věnovanou zahraničnímu loutkovému divadlu. Jsou zde vystavené především tajemné orientální stínové loutky,“ řekla při slavnostním zahájení ředitelka muzea Simona Chalupová.

Při rozsáhlé rekonstrukci v loňském roce se za 25 milionů korun, které poskytlo ministerstvo kultury jako zřizovatel muzea, opravily fasády a obnovily některé venkovní kamenné prvky. Nově se propojily prosklenými dveřmi oba historické objekty, v nichž muzeum sídlí.

Návštěvníkům jsou také nově k dispozici šatna, kavárna s obchodem a hernou pro děti a sál na drobná představení či

promítání. Nová jsou i sociální zařízení. Náklady na vlastní expozici byly zhruba osm milionů korun. Muzeum chce ještě zprovoznit venkovní terasy, které jsou díky zdvižné plošině přístupné i vozíčkářům a matkám s kočárky.

Muzeu se podařilo za 7,7 milionu korun zakoupit protějščí dům číslo popisné 68. V něm by mělo vzniknout centrum pro dokumentační, badatelskou a publikační činnost.

Budete-li mít cestu do krásného města v Pardubickém kraji, nenechte si ujít tuto mimořádnou loutkářskou expozici, a jste-li loutkářský soubor a máte představení do malého prostoru pro čtyřicet diváků, můžete se přihlásit na adresu pořadatelů festivalu Loutkářská Chrudim a svou inscenaci zahrát v rámci doprovodného programu. (e-mail: drtina@nipos-mk.cz nebo mobil: 606 644 294).

↑↑ Muzeum loutkářských kultur, výstava Kašpárci celého světa

↑ Expozice Loutka a moderna 1900–1950 2× foto Michal Drtina

-md-

Ministerstvo našlo cestu, jak zvýšit množství peněz na živé umění

Ministryně kultury Alena Hanáková vydala ekonomickému náměstkovi Martinu Sankotovi a jemu podřízenému ekonomickému odboru příkaz, aby byly v co nejbližším časovém horizontu vyčleněny další finanční prostředky na podporu živého umění.

Celkově by se tak měl objem peněz na podporu tohoto segmentu kultury dostat na úroveň rozpočtu, který byl pro tuto kapitolu schválen v loňském roce. Už na konci loňského roku na setkání s divadelníky v Liberci ministryně kultury Alena Hanáková avizovala, že živé umění je pro resort prioritou a že veškeré vygenerované úspory budou přesunuty na živou kulturu.

Po jednání s řediteli některých divadel a předsedy některých grantových

komisí na konci ledna bylo konstatováno, že situace vyžaduje velmi rychlou reakci. Ministerstvo proto slíbilo, že se pokusí najít řešení do 14 dnů – a svůj slib splnilo.

K alokaci dalších peněz na podporu živého umění dojde na základě úsporných opatření, která postihnou řadu složek ministerstva, včetně provozu samotného úřadu.

www.mkcr.cz
zpráva vydána 13. 2. 2013

Omluva

Autorka článku Devět dnů venkovského divadla děkuje paní Svatě Hejralové za laskavé upozornění na některé nepřesnosti v tomto článku. Nedopatřením vypadla jedna postupová přehlídka (Štítina) a mezi semináři dvoudenní Hlasová výchova s paní Reginou Szymikovou. Podle

sdělení paní Hejralové paní místo předseda senátu Přemysl Sobotka na přehlídce v jejím úplném závěru dorazil, a naopak pan Milan Uhde zde jako ministr kultury nebyl. Autorka i redakce se tím zároveň omlouvají.

-red-

Tiráž

AMATÉRSKÁ SCÉNA

Dvuměsíčník pro otázky amatérského divadla a uměleckého přednesu

Ročník 50. (Ochotnické divadlo 59.)

www.amaterskascena.cz

Vydává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
Blanická 4, 120 21 Praha 2

Vedoucí redaktor Michal Drtina

Redaktor Pavlína Schejbalová

Redakční rada Jan Císař, Hana Galetková, Petr Christov, Marcela Kollertová, Kamila Kostřicová, Vít Neznal, Dagmar Roubalová, Milan Schejbal, Jana Soprová, Hana Šíková, Jitka Šotkovská, Jakub Vašíček, Zuzana Vojtíšková, Tomáš Volkmer, Jaroslav Vondruška

Grafická úprava čísla a sazba Radek Pokorný
Kresby Magda Andresová

Adresa redakce

NIPOS-ARTAMA, P. O. BOX 12 / Blanická 4, 120 21 Praha 2, telefon 606 644 294, e-mail drtina@nupos-mk.cz

Tiskne Unipress, s. r. o., Turnov

Rozšiřuje Adiservis s.r.o., Praha, www.adiservis.cz

Objednávky předplatného přijímá redakce.

Cena ročního předplatného Kč 480, –
(Pultová cena Kč 80,–)

Nevyžádané rukopisy a obrazový materiál redakce nevrací.
Toto číslo bylo odevzdáno do tisku 5. března 2013

Příští číslo vyjde počátkem května 2013

© NIPOS PRAHA 2013

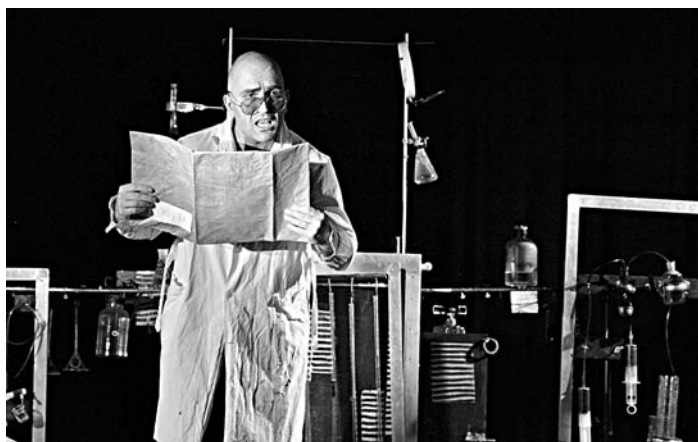
ISSN 0002-6786 / Registrační číslo: MK CR E 4608

Kód pro volný přístup k elektronické verzi článků AS
01/2013: ikona01

Modrý kocour 2013

8× foto Michal Drtina

★★★★ Teatr TATA Brzozow, Polsko: Kordelia

★★★ Walny teatr Warszawa, Polsko: Przygody Kropli Wody

★★ Antonín D. S. Praha: Spánek nikdo nevolá

↑ Exil Pardubice: Jedlíci čokolády

★★★★ Oldstars Praha – Kdo ukradl vdolky aneb...

★★★ Divadlo Jarka Lokose, Brno – Kabaret aneb soudní stání...

★★ Rádobydivadlo Klapý – Amadeus

↑ Exil Pardubice – Jedlíci čokolády

Čím vám poslouží web Amatérské scény?

- pozvete diváky na své představení, запиšte svou akci do kalendária
- seznamte čtenáře se svým souborem a jeho aktivitami
- vyhledejte si zajímavou tvůrčí dílnu, vzdělávací seminář
- stáhněte si propozice přehlídek a festivalů
- objednejte si pravidelné zasílání zpráv e-mailem
- prolistujte si tištěnou AS v elektronické podobě
- diskutujte, doporučujte

www.amaterskascena.cz

Nezapomeňte si prohlédnout kalendář akcí/událostí na www.amaterskascena.cz.

Objednejte si elektronický newsletter na www.amaterskascena.cz

a každý týden budete mít aktuální informace ze světa amatérského divadla ve své e-mailové poště!

Starší čísla získáte i prostřednictvím stránek www.nipos-mk.cz. V sekci „Naše časopisy“ si můžete objednat starší čísla Amatérské scény. K ceně časopisu je nutné připočítat 20 Kč za poštovné. Platí do vyprodání zásob.

Objednávka časopisu

Objednávku můžete učinit na stránkách www.amaterskascena.cz,

nebo na e-mailu adiservis@seznam.cz, případně na telefonu 241 484 521.

Výběr předplatného a distribuci zajišťuje firma ADISERVIS, s. r. o., www.adiservis.cz

Objednáním předplatného podporujete vydávání tohoto časopisu. Děkujeme vám.